

योग्यताया कदर - बुद्ध

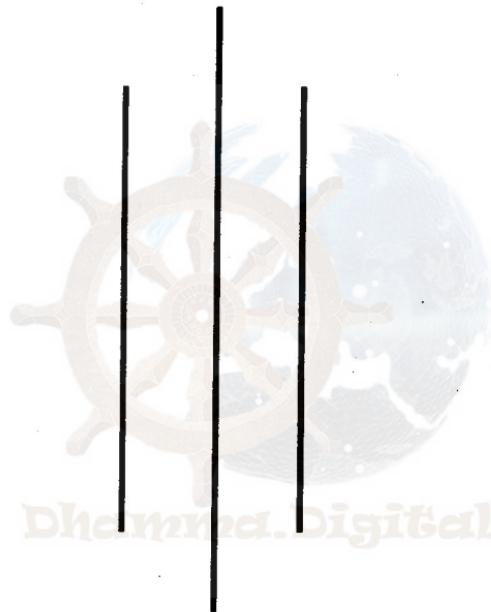
मिश्र सुमेध, धीरसुमेधो

पद्मसुगन्धि विहार

पद्म सुगन्धि मार्ग - २१५

फोन - ४२६६२५५

योग्यताया फृदे - बुद्ध

मिश्र सुनेध, धीरसुनेधो
पञ्चसुगन्धि विहार
पच सुगन्ध मार्ग - २१५
फोन - ४२६६२५५

सफू - योग्यताया कदर - बुद्ध
अनुवादक तथा सम्पादक - भिक्षु सुमेध, धीरसुमेधो

प्रकाशक - दानरत्न शाक्य

बु.सं. २५५४

ने.सं. ११३१

वि.सं. २०६७

मू. धर्मदान

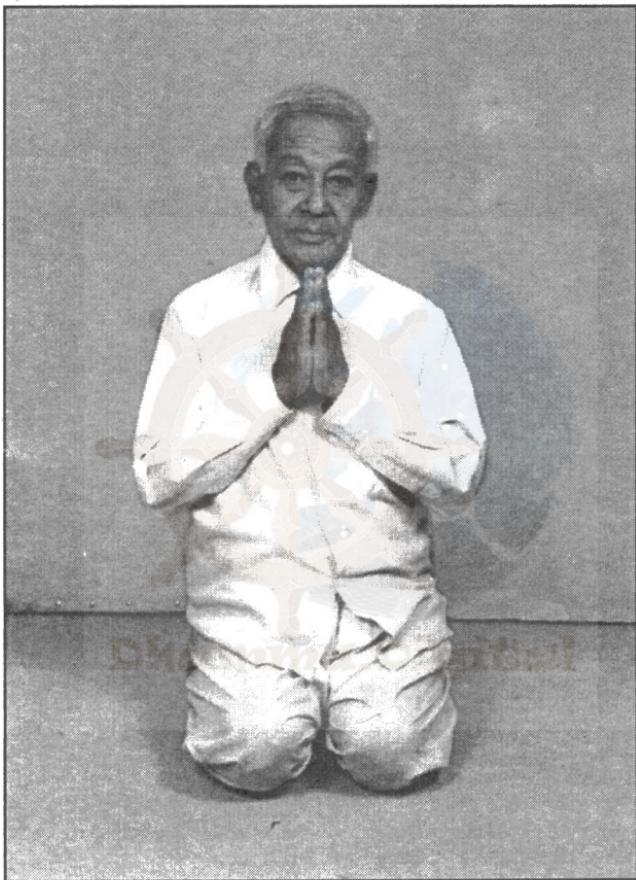
मुद्रकः सिद्धार्थ प्रिन्टइ प्रेस

कनिबहाल, ललितपुर

फोन नं.: ५५४०५४९

मो. नं.: ९८५१०३६०५४

Dhamma.Digital

શીલ પ્રાર્થના યાનાત્વંગુ કિપા

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स प्रकाशकया थःगु मनया खै

इलंलागु इलय् थीथी बुद्धधर्म सम्बन्धि सफूत स्वयेगु बानि दुगु कारणं अथे हे भन्तेपि नाप सत्संगत व न्हियान्हिथं ध्यानभावना याना वयाच्चनागु जगुलिं बुद्ध, धर्म व संघप्रति अतिकं श्रद्धा द । भी गहस्थ जुयाच्चनापि शिलवान व सदाचारी जुयाच्चनेत इलय्बिलय् धर्मश्ववण यायेग व बुद्धधर्मसम्बन्धि थीथी सफूत ब्वनेगु अले उकियात थइका व्यवहारे छ्येलेत कुत यानाच्चनेमागु जयाच्चन । थव हे बिचाले कौन्द्रित जुयाः जिं छुं ई न्ह्यःनिसें शील, समाधै व प्रज्ञा विषयले प्रेरणा काये फइगु बाखंत मुका सफू प्रकाशन याना दान यायेगु इच्छा यानावं वयाच्चनागु खः ।

छुन्हु श्रद्धेय सुमेध भन्ते नापं थःगु मनयागु खै प्वंकेगु अवसर चूलाबले वसपोलं सहर्षं सुइकार यानाबिज्यात । उकियागु लिच्चकथं वसपोलं गथे छम्ह कशलम्ह मालिं स्वांया क्यबं बांबांलागु स्वां लेया अति बांलाक स्वां माः हनिथे बद्धकालीन इलेयापि आपालं अरहत्व प्राप्त जुपि भिक्षुपि मध्य सक्कजनपदयोपि किंप्यम्ह भगवान बुद्धयापाखें एतदगग लाभ यापि भिक्षुपिनिगु जीवनी मुका थव सफयारुपे सम्पादन यानाबिज्यात । श्रद्धेयभन्ते नं सफ च्यया छापे याकाबीगु जिम्मा तक नं कयाः इले हे प्रकाशित यानाः जिगु जन्मदिन गुइछ्यदैया उपलक्ष दान यायेखंगु अवसर नं चूलात । थुकियागु लागी वसपोल समेध भन्ते प्रति यक्कोयक्को हे कृतज्ञ जुयाच्चना ।

थव सफू ब्वनीपिंसं किंप्यम्ह अरहतं भिक्षुपिनिगु जीवनी पाखें शील, सदाचारी जीवन हनेत प्रेरणा काये फयेमा धैगु नं मनंतुना । निश्चय नं थव सफू बौद्ध उपासकउपासिकापि जक मखु बुद्धधर्म अध्ययन व अध्यापन याइपि सकलसित नं उलि हे महत्वगु विषय जूं वनी धयागु नं आसा याना ।

“सब्बदानं धम्मदानं जिनाति” अर्थात दको दानत मध्य धर्म दान तःधं धइगु बद्धवचन अनुसारं थुकिया कारणं प्राप्त जूंगु पुण्यं सकलसत्प्राणिपिनिगु हित व सुख जुइमा, अथे हे थनं मदया वेनेध्युक्तिपि अतिकं उपकार गणदुपै माँ कुललक्ष्मी शाक्य व अबु जोगरत्न शाक्य लिसे मेमेपि जातिबन्धुपि नं जन्म व मरणया चकं अलग जुयाच्चंगु निर्वाण याकनं प्राप्त यानाकाये फयेमा धैगु मनंतुना । अथे हे थुगु पुण्यं थुगु सफ च्ययाबिज्याम्ह श्रद्धेय सुमेध भन्तेयागु नं थव हे अन्तिमगु जन्म जुयाः निर्वाण जुइ फयेमा धका आसिका यानाच्चना ।

भवतु सब्ब मङ्गलं
सकलसितं मङ्गल जुइमा
बुद्धशासन चिरस्थाइ जुइमा

श्री दानरत्न शाक्य
श्रीमती अष्टमाया शाक्य व सपरिवार
चिकिंमू, काठमाण्डौ

अनुवादक तथा सम्पादकया छत्राचा स्त्रै

जित थव सफुया विषय थव समाजे न्त्यब्बया सकसितं सीका
बी मास्तिवःगु छगू खै छू धाःसा मनूया जीवने दकले आवश्यकगु हे
चरित्र बांलाकेगु खः । चरित्र बांलाकेत बांलापिनिगु संगत व
चरित्रवानपिनिगु जीवनया छसीकथंया शिक्षा कयावं च्वनेमा । अथे
जूगुलिं थन सक्कजनपदयापि भिक्षुपिनिगु छसीकथंया जीवन सोसों
वनेबले छुं नं विषय बांलाक खै थुइकेत द्यःनंद्यःनं जक स्वयां मगा
न्त्यःने, त्यूने व आयागु फुककं खै बांलाक सीकेफत धायेवं तिनि हे
छुं संका मदयेक छर्लंग थुयावइगु खः । थन सक्कजनपदवासि
भिक्षुपिनिगु विषय थुगु हे नियम कथं बांलाक स्पष्ट जुयाच्वंगु खैत
सकसितं थुइका बी मास्ति वःगुलिं थुगु खै थन च्वयाच्वनागु खः ।

आपासिनं धर्म धायेवं हे छगू परंपरागत विश्वास कथं जक
कयाच्वन । उकिं यथार्थ सत्य धर्मयात महमसिया द्यः पूजा यायेगु हे
धर्म, द्यःयाथाय् प्राणिस्याना भोग बीगु हे धर्म धाधां धर्मया नामे छगू
धर्मयापिसं मेगु धर्मयापिनित तक नं घृणा यायेगु, ल्वायेगु, ख्यायेगु,
स्यायेगु याना कलंक पिथना च्वंपि नं दु । यदि धर्मया नामे घृणा
यायेगु, ल्वायेगु, ख्यायेगु व स्यायेगु हे धर्म खःसाला भीगु लागी
अजागु धर्मया आवस्यक मदुगु नं यथार्थ सत्य हे जुल । उकिं धर्म
माने यायेबले नं गजागु धर्म माने यायेमा धयागु सीकेत गुणात्मककथं
बांलाक छुतेछुते याना सोयेगु प्रज्ञाया आवश्यक जू ।

उकिं थन धर्मयात थुइकिपि धर्मप्रेमिपिनिसं दकले न्हापां
थःगु मनयात केमकुंकुसे मन चकंका तःधं यायेमा । अले शुद्धगु
धर्मया न्यायेले च्वना स्वया थःत व संसारयात तक नं कल्यान
जुइगुलागी उदाहरनीय जुयाः क्यने फड़ ।

भगवान बुद्धयागु मन स्वां ह्वःथें ह्वयाः तस्सकं तःधंक
क्यने फुगुलिं फुकक मनूतयेत मनूयास्थाने तया व्यवहार यायेफत ।
गथे थः काय् राहुलयात बौयागु शुद्धगु अंस बियाः प्रव्रजित यानाः
क्लेसासवं अलग याना जीवन मुक्ति थ्यंका बिल, अथे हे मेमेपिनि
काय्पिनित नं थः काय्यात माया याथें मायायाना प्रव्रजित यानाः
जीवन मुक्तिया लैं क्यनाः आपासित मुक्ति अवस्थाय् थ्यंका बिल ।

गथे थः किजा राजकुमार नन्दयात प्रव्रजित याना शिक्षादिक्षा बिया: आर्यपुद्गले थ्यंका बियाबिज्यात अथे हे मेमेपिनि आपालं किजापिनित नं प्रव्रजित याना: शिक्षादिक्षा बिया: आर्यपुद्गले थ्यंका बियाबिज्यात । गथे राजकुमारपिनित उच्चगु गुणधर्मया शिक्षा बियाबिज्यात अथे हे सं चाकिम्ह उपालि धयाम्ह नौचायात नं प्रव्रजित याना: बांलागु शिक्षादिक्षा बिया: गुणधर्मयाकर्थं उच्चत्वय् थ्यंका छम्ह महत्वपूर्णम्ह व्यक्तियारूपे प्रतिस्थित यानाबिज्यात ।

थजागु सकलसितनं समान अवसर बिया गुणधर्मयागु क्षत्रय् सुं सोया नं सुं कम मजुइक गुणधर्मयाल्याखं उच्चत्वय् थ्यंके फु धयागु आपालं उदाहरणत क्यनाथका बिज्यात । तर सही शिक्षा दयेका मेहनती जक जुइमागु दु । थुकर्थं थःथगु क्षमतायात वृद्धि यायां च्वय् थहाँ वनेगु समान अवसर दुगु थुगु बुद्ध्या शिक्षा खः ।

उकिं थुकी दुपि भगवान बुद्ध्या सावकपिनिगु जीवनी व्वना: थःथःगु लागी मागु थःथःगु गुणधर्म अभिवृद्धि याना: थःत व मेपिनित नं कल्याण जुइगु सम्यकदृष्टि धर्मयात थुइका दुःखया चक्र दिका परमशान्तगु निर्वाण साक्षात्कार याये फयेमा, थव हे जिगु मननिसेया कामना सकलसितं दु ।

भवतु सब्ब मङ्गलं
सकलसित मङ्गल जुइमा

Dhamma.Digital
भिक्षु सुमेध, धीरसुमेधो
पद्मसुगन्ध विहार

विषय सूचि

विषय

पेज नं.

दान, शील व भावनाया छत्वाचा परिचय	
१. सक्कजनपदवासी भिक्षुपि	१
२. राजकुमार नन्दया जन्म, गृहस्थ जीवन, प्रव्रज्या, मार्गफल लाभ, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण, महत्वपूर्णगु ज्या	१-६
३. राजकुमार राहुलया जन्म, गृहस्थ जीवन, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, अन्तिम जीवन, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण	६-१६
४. भद्रियया जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण	१६-२१
५. अनुरुद्धया जन्म, गृहस्थ जीवन, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, अन्तिम जीवन, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण	२१-३२
६. आनन्दया जन्म, गृहस्थ जीवन, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, अन्तिम जीवन, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण	३४-४६
७. भगुया जन्म, गृहस्थ जीवन, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, वाचानुसरण	४८-५०
८. किम्बिलया जन्म, गृहस्थ जीवन, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, अन्तिम जीवन, वाचानुसरण	५०-५१
९. उपालीया जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, अन्तिम जीवन, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण	५२-५७
१०. मेघिय व नागितपिणि जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, वाचानुसरण	५७-६०
११. सीबलीया जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, वाचानुसरण	६१-६७
१२. पुण्णमन्तानीपुत्रया जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण	६७-७६
१३. महाउदायीया जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, वाचानुसरण	७६-७७
१४. कालुदायीया जन्म, गृहस्थ, प्रव्रजित, मार्गफल लाभ, महत्वपूर्णगु ज्या, एतदगया श्रोत न्हापाया जन्म, वाचानुसरण, अन्तिम जीवन	७९-८५

दान, शील, भावनाया चीहाकगु परिचय दान

दान धयागु त्यागयायेगु खः । ततःधंगु ज्या याइपि व्यक्तिपिनिके त्याग धयागु मदयेक मगागु गुणधर्म खः । गुम्हसिके त्याग चेतना दइ उम्हसियाके लोभ धयागु दइमखु । तुयुजः वयेवं ख्युंगु अर्थे हे मदयावनीगु थें त्यागचेतनां जाम्हसिके लोभ मदयावनीगु नं अर्थे हे खः । अर्थे जुया बुद्धत्वया इच्छा याइम्ह बोधिसत्वं दकले न्हापां दानपारमितानिसें सुरुवात याना बिज्याइगु खः । थुकियागु उदाहरण वेस्सन्तर जातक खः । अर्थे धयागु गुबलेतक तृष्णाय् आशक्त जुयाच्चनी उबलेतक न्या जाले तःक्यर्थे दुःखया जाले तःक्यनाच्चनी उगु दुःखया जालं छुतेजुइ फइ हे मखुगु जुल ।

उकिं बीगु धयागु हे त्याग चेतना क्वातुकेत खः । कायेबले काइम्हसिके शीलसदाचार दुम्ह जुल धाःसा प्राप्त जुगुलि सन्तोष जुइ फइ ।

शील

शील चरित्र भिंकेत पालन यायेमागु नियमत खः । गन नियम दइ अन न्याये दइ । गन नियम दइमखु अन न्याये दइमखु । न्याये मदुगु थासे बलात्या जुइ । बलात्या जूथाय् न्याये धयागु मदया पशुया व्यवहार जुइ । हानं क्लेश तृष्णाया बसेच्चना दयेकातःगु नियम जुल धाःसा व नियम थःगु स्वार्थ पुरेयायेयालागि जक जुइ, थःगु स्वार्थय् धकका जुइगु जुलकि मेपिनित न्ह्याको हे भिं जुइगु जुसानं व नियम हीका थःत छिंछिंथें दयेका यंकी । बलाम्हसिनं बमलाम्हसित न्ह्याबलें सोसन याना पीडा हे जक बियाच्चनी । उकिं बलाम्ह व बमलाम्हसिया दथुइ समताभाब उत्पन्न यायेत विवेकविचार दये हे मा । विवेकविचार दयेकेत चरित्र हे बांलाके मा । चरित्र बांलाकेत शील हे पालन जुइमा । गुम्हसिनं शील पालन याइ उम्हसिनं छुं कथं नं मेपिनित दुःख बियाः थः कतिलाकेगु धयागु मने तक नं तइमखु । चा हे व छम्ह धनीम्ह जुइमा अथवा गरीबम्ह हे थ मजुइमा । धनिं गरीबयागु दुःख म्हसिल, गरीबम्हसिनं धनीयागु दुःख म्हसीकेगु ज्या विवेकविचार दुम्हसिनं जक याये फइ । विवेक

विचार दयेकेत बांलागु चेतना दयेकेमा । बांलागु चेतना दयेकेत
शील पालन जुइमा । थुकिं हे मेलमिलापया वातावरण दहगु जुल ।
गण मेलमिलाप दइ अन शान्ति दह । गण शान्ति दह अन न्ह्यागु
ज्या यासानं सफलता प्राप्त यानाकायेत अपुइ । अथे सफल जुइगु
कारण मन स्थीर जुयाः भावना क्वातुगुलिं खः ।

भावना

भावना धयागु मनयागु शान्ति खः । मनयागु शान्ति कायेत
मनयात छ्येले सयेकेमा । मनयात छ्येले सयेकेत थःथःगु मनयागु
स्वभाव गजागु खः उकियातनि न्हापलाक चायेकेगु ज्या यायेमा ।
मनयागु विषय अध्ययन यायेगु धयागु पिनेयागु इस्कल अथवा युनिवर्सिति
अध्ययन यायेथें सफुस्वया कंथ यानाः सर्टिफिकेत काये थें मखु ।
थःगु मने उत्पन्न जुयावइगु छगूछगू आरमणयात स्मृतिं परिपूर्ण
जुयाः स्वस्वं अनुभव यायां अध्ययन यायेमागु खः ।

उकिं भावना धयागु समथभावना व विपस्सना भावना धकाः
निथी दु । व मनयागु कल्पनाया स्वर्गय् चाह्यु जुइगु विषय मखु ।
बहु यथाभूतज्ञाणदस्सन अथे धयागु गथे अनुभव जूगु खः अथे हे जक
चायेका स्वयेगु । अले उकी इत्थारमण व अनित्थारमण धकाः यःगु
व मयगुली वनाः राग, द्वेश व मोह उत्पन्न मजुइक समताय् च्वना
स्वये सयेकेगु खः । छाय् धाःसा चित्तयात स्वस्वं वनेबले कुशल,
अकुशल, अव्याकत, हीन, प्रणीत इत्यादि कथं पानावं वनाच्वंगु दइ ।
थुकियात चायेकाच्वनेगु खः । ज्याय् ख्यलेमदुगु मभिंगु मने वयेवं हे
स्मृतिं चायेका प्रज्ञाज्ञानं उकियात मदयेका छ्यवये फुसातिनि छ्यसीकथं
सम्यकदृष्टि जुइ फइगु जुयाच्वन । सम्यकदृष्टि जुइ फयेवं हे तिनि
धात्येया दुःखया कारण सीका उकियात समाधान यायेफइगु जुल ।
उकिं भावना धयागु थःगु चित्तयागु विषय ज्ञान दयेका, थःगु चित्तयात
छुकिं हे प्रभावित याये मफयेक अलग याना तयेगुलागि यायेमागु
अभ्यास खः ।

थुकथं भावना यानाः चित्तयात बसेतये फयेवं वयागु मन
समाधि जुइ, समाधि जुइधुंकूम्हसियागु चित्त मार्गफल साक्षात्कार
यायेगुपाखे न्ह्यज्याना वनी ।

बुद्ध वचन

तुम्हेहि किञ्चं आतप्पं- अक्खातारो तथागता ।
पटिपन्ना पमोक्खन्ति- भायिनो मारबन्धना ॥

छिमिसं हे थःथःगु ज्या याय् माः, तथागतं
केवल मार्ग जक क्यना बिई; ध्यान यायेगु मार्गे वंम्ह
ध्यानी मारबन्धनं मुक्त जुई ।

धम्मपद

सुखं याव जरा सीलं- सुखा सद्वा पतिष्ठिता ।
सुखा पञ्चाय पटिलाभो- पापानं अकरणं सुखं ॥

जीवन भर शील पालन यायेगु सुख खः,
स्थिर जुइक श्रद्धातया च्वनेगु सुख खः, प्रज्ञा प्राप्त यायेगु
सुख खः, पाप मयायेगु नं सुख खः ।

धम्मपद

सककजनपदयापि भिक्षुपि

सककजनपदयापि भिक्षुपि धयापि, सकक जनपदय् हे जन्मजूपि
खः । पञ्चवरिग व नालक तोता मेमेपि सककजनपदय् जन्मजूपि
भिंप्यम्ह दु इमिगु नां थथे खः- भिक्षु नन्द, भिक्षु राहुल, भिक्षु
भट्टिय(कालिगोधापुत्र), भिक्षु अनुरुद्ध, भिक्षु आनन्द, भिक्षु भगु, भिक्षु
किम्बिल, भिक्षु उपाली, भिक्षु मैघिय, भिक्षु नागित, भिक्षु सीवली,
भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र, भिक्षु महाउदायी, भिक्षु कालुदायी ध्वस्पोलपि
छम्हछम्हसियागु जीवनी सीकातये बह जू व थथे खः-

राजकुमार नन्दया जन्म

राजकुमार नन्द क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह खः । वसपोलया
बौयागु नां सुद्धोदन जुजु खः । अले मांयागु नां महारानी
महाप्रजापतीगौतमी जुल । अथे जूगुलिं राजकुमार नन्द, भगवान
बुद्ध्या किजा खः । वया थः हे मांयापाखें दुम्ह क्यहें छम्ह नं दु
वयागु नां रूपनन्दा खः ।

गृहस्थ जीवन

राजकुमार नन्द सुद्धोदन जुजुया काय् जूगुलिं, वया दाजुम्ह
सिद्धार्थ राजकुमारयातर्थे हे बांलाक सुखसुविधा बियाः ब्वलंकातःम्ह
खः । सिद्धार्थं राज्य तोतावनेधुंका, बुद्धं जुइधुंका: दकलेन्हापां कपिलवस्तु
बिज्याना, स्वन्हु दुबले जुजुपरंपराअनुसारं राजकुमार नन्दयात, अभिषेक
बियाः जनपदकल्यानी (उगु राष्ट्र्या दकले बांलाम्ह सुन्दरी) नापं
विवाहयायेगु विवाहमङ्गल जुल ।

राजकुमार नन्दयागु विवाह व न्हूगु प्रासादयागु उलेज्या,
भगवान बुद्धं कपिलवस्तु बिज्याना स्वन्हुदुकुन्हु जुल । उगु मङ्गलया
ज्याय्, सुद्धोदन जुजुं भगवान बुद्धं व वसपोलया सावक भिक्षुसंघयात
निमन्त्रणा व्यूगु जुल । भगवान बुद्धं उगुनिमन्त्रणा सुइकार यानाः,
राजदरवारय् भोजन बिज्यात ।

प्रव्रज्या

राजकुमार नन्द, विवाह जुयाच्चंगुदिने हे प्रव्रजित जूम्ह
खः । अथे धयागु भगवान बुद्धं भोजनयाना बिज्यायेधुंकाः अनुमोदन
यानाः बिज्यात । अनंलिपा भगवान बुद्धं थःगु पात्र राजकुमार

नन्दयात बियाबिज्यात । अथे धयागु निग्रोधारामे लिहौं वनेत्यल
धयागु भाव प्रकट यानाबिज्यागु खः । भगवान बुद्ध व वसपोलया
सावकपि, राजदरवारं पिहौं बिज्यानाच्चंबले भगवान बुद्ध्या किजा,
राजकुमार नन्द नं पात्र ज्वना ल्यूल्यू वंगु जुल । उगु हे इले
इहिपायागु वसतं पुनाच्चंम्ह जनपदकल्याणी धाल- “हे आर्यपुत्र,
याकनं लिहौं भासं” ।

नन्दं नं थथे मनेततं वन, भतीचा उखे थ्यन धायेवं पात्र
कयाबिज्याइगु जुइमा तर उकथं वं बिचाः या थें मजू । भगवान बुद्धं
उगु थःगु पात्रकायेगु हाउभाउ तकं क्यना बिमज्या । राजकुमार नं
निग्रोधारामे थ्यंक भगवान बुद्ध्या ल्यूल्यू वन । अन थ्यंका, भगवान
बुद्धं थथे न्यना बिज्यात-

“नन्द, छ भिक्षु जुइ यःला”

थथे न्यनी धयागु नन्द राजकुमारयागु मने हे मदुगु खैं
जुल । उगु खैं न्यनाः होष हे थातं तये मफुगु व भगवान बुद्ध्याप्रति दुगु
गौरबयागु कारणं यानाः, वसपोलयागु दरभय दुगुलिं थथे लिसः बिल-
“यः भगवान शास्ता”

वयागु थव खैं न्यनाः, भगवान बुद्धं थः सावकपिनित अरय्
यानाः, प्रव्रजित याके बिल । प्रमाणित जुयाच्चंगु कथं उम्ह
राजकुमार प्रव्रजित जूगु, भगवान बुद्ध कपिलवस्तु बिज्याना प्यन्हुदुकुन्हु
खः । उबले अभिषेकजक याये लात तर अभिषेक जूम्ह नापंच्वने
मलावं हे प्रव्रजित जुइमाम्ह खः ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु नन्द, थःगु इच्छा मदयेकमदयेकं हे भिक्षु जूम्ह खः ।
वयागु मन जनपदकल्याणीयाथाय् हे जक लानाच्वन । जनपदकल्याणिं
“हे आर्य याकनं लिहौं भासं” धागु शब्द हे जक वयागु नुगले गुंजे
जुयाच्वन । श्रावस्तीच्चंगु जेतवन विहारे थ्यंक च्वनाच्वंसानं
जनपदकल्याणीयागु माया छुं भचा हे पाःजुया मवं । वयात जक
लुमना, श्रमणधर्म यायेगुली थःगु मन हे मवन । छन्हुया दिने वं थः
पासाभिक्षुपिनित थथे धालः-

“जि ला, त्वःतावनेगु जुल”

भगवान बुद्धं व खैं सीकाः, वयात सःता न्यनाबिज्यात । वं
नं छुं खैं सुमचुकुसे जूगु खैं थथे बिन्तियात:-

“हे भगवान ! जित छपिसं दरवारं पितब्बना हबले, जि नाप
हृंकेधुंकूम्ह जनपदकल्याणिं खंकाः, भयालं बाम्ह खनेदयेक क्वस्वया,
जित तस्सकं मयायानाः थथे धाल- “हे आर्यपुत्र याकनं लिहौं भासं”
वयागु उगु सः व रूप, जिगु नुगले प्यपुनाच्चंगु दु । उकियागु
कारणं जिगु मने शान्ति मदु, श्रमणधर्मं नं याये मफु । उकिं जि
त्वःतेमास्तिवःगु खः ।

भगवान बुद्धं वयागु मनयागु खैं बांलाक थू । अथे जूगुलिं
वसपोलं उकियागु छुं नं लिसः बियाबिमज्या । तर वयागु लपु ज्वना,
थःगु ऋद्धिया बलं तावतिंस देवलोकपाखे स्वया आकाशमार्गं
यंकाच्चन । लैया बीचय् मिं नयाच्चंगु बैया फाँतियच्चंगु सिमा ख्वतय्
छम्ह न्हिप्यं थुथाम्ह, न्हाय् पं खालुवंम्ह, न्हाय् चह्युम्ह बुढिचाम्ह
माक छम्ह फ्यतुनाच्चंगु क्यना बिज्यात । अनंलि तावतिंस देवलोकेथ्यंक
यंकाबिज्यात । अन बखुंचाया तुति थें बांबांलागु तुति दुपि, न्यासः
अप्सरापिं इन्द्रयागु स्यवा या वयाच्चंगु, नन्दं ध्यान तयाः
सोयाच्चन । भगवान बुद्धं वयागु मनयागु खैं सीकाः, उगु उचितगु
समय बिचाः यानाः थथे न्यनाबिज्यातः-

“नन्द, छं येका तयाम्ह जनपदकल्याणी व थुपि न्यास
अप्सरापिं मध्य सु बांलाथें च्चं”

“हे भगवान ! जिं येका तयाम्ह जनपदकल्याणीला थुपि
अप्सरापिनिगु न्त्यःनय् मिं नःगु बैयादथुइ सिमाख्वते च्चंम्ह बुढिचाम्ह
माकथें च्चं”

थुगु वयागु लिसः न्यनाः थथे सी दत कि नन्दयागु मन
जनपदकल्याणी नाप तापाना अप्सरापिनिके लात । उकिं भगवान
बुद्धं वयात थथे आसा क्यनाबिज्यातः-

“छन्त थुपि अप्सरापिं यःसा थुपि नापं विवाह यानाः बीगु,
जिगु जिम्मा जुल । छ थुपिनाप न्त्याइपुक च्चं, तर थुपिनाप विवाह
यायेत न्हापां छं धर्मयागु आचरण यानाः थःगुमन बसेनि तयेमानि”

भगवान बुद्धं, छं धर्मयागु आचरणयानाः मन बसे तयेफत
धायेवं, छंत इपि अप्सरापिनाप विवाह याना बिइ धयाबिज्यागु खैं

न्यनाः तावतिंस देवलोकं कुहौं वयेधुंकाः अप्सरापिनाप च्वनेयालागि
तस्सकं मेहनत यानाः श्रमणधर्मया अभ्यास यानाः च्वन ।

नन्दं अप्सरापि नापं च्वनेयालागि, तस्सकंमेहनत यानाः
श्रमणधर्मया अभ्यास यानाःच्वंगु खैं सीका गुलिंसिनं वयात थथे
धालः- “ज्यामि ज्या यानाः च्वंम्ह जुलका” गुलिंसिनं धाल “ज्याला
ज्या यानाच्वंम्ह जुलका” सहधम्मिक भिक्षुपिनिपाखें थथे बरोबर खैं
न्यने माबले वयात तस्सकं म्हाइपुसे च्वन । उकियागु कारणं
पुचनापं अलग जुयाः, एकान्तय च्वं वन ।

मेमेपिं भिक्षुपिसं अथे हायेकुगुलिं, याकनं छुतेजुइत, तस्सकं
मेहनत यानाः श्रमणधर्मया अभ्यास यायां छुं समयया दुने हे अर
हंतफल लाभ यानाकाल । अरहंत फल प्राप्त जुइवं, वं थथे थुयावलः-
जित मेमेपिं भिक्षुपिसं ज्यामि ज्या यानाःच्वंम्ह अथवा ज्याला ज्या
यानाच्वंम्ह धागुलिं आः जि पूर्णसं मुक्त जुल ।

एतदगगया श्रोत न्हापाया जन्म

सककगणराज्ययापि सावकपि एतदगग प्राप्तपि गुम्ह दु ।
वसपोलपि थथे खः- भिक्षु कालुदायी, भिक्षु नन्द, भिक्षु राहुल, भिक्षु
उपाली, भिक्षु भद्रिय, भिक्षु अनुरुद्ध, भिक्षु आनन्द, भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र
व भिक्षु सीवली ।

भिक्षु नन्द, पदुमुत्तर बुद्धया पालनिसे प्रार्थणा यानावःम्ह
खः । उबले वसपोल हंसावती नगरय जन्मजुयाच्वंगु जुयाच्वन ।
छन्हुया दिने उगु नगरयापि मनूत नापं भगवान बुद्धया उपदेश न्यं
वन । उबले हे भगवान बुद्धं थःम्ह छम्ह सावकयात, इन्द्रिय संयम
यानाच्वंगुली एतदगग बियाबिज्यागु खनाः, थःत नं अजागु पद लाभ
यायेगु इच्छा यात । थथे इच्छा यानाः न्हयन्हु तक बुद्ध व वसपोलया
सावकपिनित महादान बिल । न्हयन्हु दुगु अन्तिम दिनय सिमाख्वलायागु
बस्त्र, वसपोल बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित दान बिल । अले
थःगु मनेच्वंगु खैं नं बिन्ति यात । भगवान बुद्धं नं मेमेपिनित थें हे
भविस्यवाणी यानाः बिज्यात, व थथे खः- थौसं छगू लाख कल्प
लिपा, गोतम धयाम्ह बुद्ध उत्पन्न जुइ, उबले छ प्रव्रजित जुयाः,
वसपोलया सावक जुयाः अरहंत फल नं लाभ याइ । अले वसपोल
बुद्धं छन्त इन्द्रिय संयम यायेगुलि एतदगग बियाबिज्याइ ।

थुगु भगवान् बुद्धयागु भविस्यवाणी न्यने धुंकाः, थःगु मने तस्सकं पीतिसोमनस्स उत्पन्न यात । अले जीवंकाछि दानपुण्य नं यात । उगु जन्मलिपा थुगु संसारया चक्रय् चाचा ह्युत्थुं, थःगु पुण्यया फल अनुभव यायां अत्थदस्सी बुद्धया शासनकाल थ्यंकवल ।

अत्थदस्सीबुद्ध नापलाबले वयागु छुं विपाक कर्मया कारणं गंगाखुसिच्चनीम्ह तःधिकम्ह काबले जुयाः जन्मजुयाच्चन । हानं वं यानावःगु छुं पुण्यया कारणं तस्सकं भाय् स्यूम्ह जुल । छन्हया दीने उम्ह काबले गंगाखुसिया सिधंसिथं जुयाच्चंबले, खुसिसिथय् उम्ह बुद्ध दना बिज्यानाच्चंगु खन । वसपोल बुद्ध गंगाखुसि पारि वनेत दना बिज्यानाच्चंगु खः । उकिं उम्ह काबले च्चय् थहाँ वयाः भगवान् बुद्धयात थःगु म्हय् तयाः गंगाखुसि पार यानाः बिल ।

हानं अननं सिनावना संसारया चक्रय् चाचाहिला, उगु पुण्यया फल अनुभव यायां थुम्ह बुद्धया ई थ्यंकवल । थुगु जन्मय् महारानी महापजापतीगोतमीया काय् जुयाः जन्मजुल । प्रव्रजित जुइधुंका अरहंत फल नं लाभ यात । न्हापा वं प्रार्थणा यानावःगु दुगु व थुगु जन्मय् इन्द्रिय संयम यानाः, अरहंतफल लाभ यागुलिं, भगवान् बुद्ध वयात, इन्द्रिय संयम दुगुलि एतदगग बियाबिज्यात ।

वाचानुसरण

भिक्षु नन्द, अरहंत जुइधुंका, भगवान्बुद्धं करुणातया उपायेपूर्वक प्रवज्या यानाः अरहंत फल प्राप्त याकाव्यूगु कारणयात बिचाः यायां, क्लेस मदयेधुंका प्राप्त जूगु सुखयात खंकाः पीतिसोमनस्स उत्पन्न यानाः थथे धयाबिज्यात ।

जिं गहणरूपं बिचाः मयानानिबले बांबांलागु वसः पुनेगुली भुले जुयाच्चनाम्ह,

मन चंचल जुइका अलमले लाम्ह,

कामं दुःख बीका, बांलाक पुनेया लागि, बांबांलागु वसः माः जुयाच्चनाम्ह,

स्यनेगु विधी, वसपोल बुद्ध चतूर्म्ह जूगुलिं,

जिं वसपोलयागु शिक्षानुसारं बांलाक आचरण याना,

भवे तःक्यनाच्चंगु चित्तयात, उगु भवं मुक्त याये फत ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु नन्दं बुद्ध शासन प्रचारप्रसार यायेगु ज्याय् गजागु भुमिका मितल धयागु विषयले उलि स्पस्टरूपं उल्लेख मदु । तर वसपोल भगवान बुद्ध थें हे च्वं, भगवान बुद्ध स्वया प्यलंगु जक चीधि । वं पुनिगु चीवर भगवान बुद्धयागु चीवर पायपु जू । उकिं मेमेपि भिक्षुपिसं वसपोल तापाकंनिसें वयाच्वंगु खनिबले भगवान बुद्ध बिज्यात धकाः काचाकाचां आसन ला जुइगु खः ।

थुगु कथं स्वयायंकेबले, वसपोल थःगु शरीरं हे मेमेपिनित आकर्शन यायेफुम्ह जुयाच्वन ।

राजकुमार राहुलया जन्म

राजकुमार राहुल क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह खः । वसपोल सिद्धार्थ राजकुमारया काय् खः । वसपोलया माँ यशोधरा खः । गुम्हकि सुद्धोदन जुजुया भौ खः ।

गृहस्थजीवन

राजकुमार राहुल, जन्मनिसें बौ म्हमसिकाच्वनेमाम्ह जुयाच्वन । छायधाःसा व जन्मजूकुन्हया चान्ह्य हे सिद्धार्थ गृहत्यागयागु जुल । उकियागु कारणं राहुलया दकले सतिम्ह धयाम्ह हे माम्ह खः । भगवान बुद्ध कपिलवस्तु नगरय् बिज्याना न्हयन्हु दुकुन्हु दर वारय् भिक्षुसंघिं नाप भोजन भपिया बिज्यानाच्वंबलय्, राहुलमातां राहुलकुमारयात बौम्ह च्वनाच्वंथाय् ब्वनायंकाः, बौम्ह म्हसिकय् बियाच्वंगु थथे खः-

“प्रिय पुत्र, भोजन यानाः बिज्यानाच्वंपि वसपोल निद्व भिक्षुपिनिगु पुचले दकले तेज दुम्ह, ख्वा चकंम्ह, ब्रम्हा थें बालागु रूप दुम्ह, वसपोल छ्रंम्ह बौ खः । वसपोलं छ जन्मजूगुदिने हे राजपाट फुकं त्याग यानाः बिज्यागु खः ।”

राहुलकुमारं उकुन्हु हे तिनि थः बौ म्हस्यूगु जुल । अले यशोधरा दैविं सिद्धार्थयात बौयागु अंश फवंके छ्रवल । राहुलं नं माम्हसिनं धयाछ्वगु अनुसारं थः बौयाथाय् वना, थः बौ नापं च्वं वन, बौया नापं च्वने खंगुलिं न्हापा गुबलें हे अनुभव यायेमनंगुकथं सुखं जायाः आनन्द जुयावल ।

राहुल कुमारं थथे बिन्तियातः- “यः बा ! छपिनिगु किच धात्थें हे सिचुस्य च्वं” भगवान बुद्धं थः काय्‌यात मायाया मिखालं जक स्वयाः छुं मधासे सुमुक च्वना बिज्यानाच्वन । लिपा भोजन याये सिध्येका, अनुमोदनं लिपा निग्रोधारामय् लिहाँ बिज्यात । राहुलकुमार नं वसपोल नापं खैं ल्हाल्हां, वसपोल नापनापं वनाच्वन ।

नापनापं वनाच्वंम्ह राजकुमार राहुलं धाल- “यः बा ! करुणा तयाः थः काय्‌यात अंश बियाबिज्याहुँ” थथे धादां निग्रोधारामय् थ्यंक ल्यूल्यू वन । उकुन्हु हे राजकुमारयागु गृहस्थजीवन क्वचागु जुल । उबले उम्ह राजकुमार न्हयदैं हे जक दुगु खः ।

प्रव्रजित

राजकुमार राहुल, दकले न्हापां बुद्ध शासने श्रामणेर जूम्ह खः । भगवान बुद्ध कपिलवस्तु बिज्याना न्हयन्हु दयेका राहुलयात प्रव्रजित यानाः बिज्यागु खः । राहुल गुबले प्रव्रजित जूगु धाःसा भगवान बुद्ध राजदरवारय् बिज्याबले, राहुलमाता यशोधरां राहुलयात बौम्हसिके अंश कायेगु खैं स्यनाः अंश कायेके छूवगु खः । उबले भगवान बुद्धं थथे बिचाः यानाः बिज्यातः- थ्वयात लोकियसम्पति बिल धाःसा थ्वयागु मने गुबलें चितासु दइमखु । यदि लोकुत्तर सम्पत्ति बिल धाःसा न्ह्याबलेया लागि सुख जुइ, थुलि बिचाः यानाः सारीपुत्रयात अरे यानाः त्रिशरणगमनूपसम्पदा विधिं प्रव्रजित बीके बिल ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु राहुल, प्रव्रजित जुसानिसें तस्सकं मेहनत यानाः सयेकेसीके यायेगु यात । छन्हु वसपोल सुथ न्हापनं दनाः, फि छम्हु लाहाते कयाः थथे प्रथर्णा यातः- थ्व जिगु लाहाते च्वंगु फि गुलि प्रमाणं दु भगवान बुद्ध अथवा जिम्ह उपज्ञकाययापाखें उलि हे सयेकेसीके यायेफुम्ह जुइमा । राहुलयाके ख्या यायेगु स्वभाव दु उकियागु कारणं भगवान बुद्धं खैं ल्हायेबले संयम यायेगु खैं, थथे कनाबिज्यातः-

गुम्ह व्यक्तिं सीकसीकं मखुगु खैं ल्हायेगुली मछा मजूम्ह जुइ, उम्हसिनं मयाइगु पापकर्म धयागु हे दइमखु ।

उकिं थथे मनं चायेकावं च्वनेमा,

मखुगु खैं ल्हाये धकाः, ख्या यानानं ल्हाये मखु ।

भगवान् बुद्धयागु निगूगु ओवाद लिपा वसपोल भिन्न्यादं
दयेवं, त्रिलक्षणया विषय प्रज्ञा क्वातुका बीयालागिं थथे कनाबिज्यातः-

अतीत, अनागत, पच्चुपन्नयागु फुक्क रूपत,
दुनेयागु जुइमा या पिनेयागु भद्रागु अथवा सुक्षमगु
हीनगु जुइमा या प्रणीतगु सतिगु अथवा तापागु,
छं उगु फुक्क रूपयात, सम्यक प्रज्ञां बिचाः यानाः सो,
यथार्थ्य उगु रूपत, छुं हे थःगु धायेगु मदु
भी व मखु व भीगु अत्ता नं मखु

भगवान् बुद्धयागु स्वंगूगु ओवाद लिपा वसपोल नीदं दयेधुंका,
क्वातुगु प्रज्ञा दयेधुंका, भगवान् बुद्धं फुक्क दुःख फुकाछ्वयेगु
ओवाद बियाबिज्यात, व थथे खः-

न्ह्याइपुगु, यइपुगु न्यागू कामगुण छं तोतेमा,
श्रद्धा तयाः, छयैं तोता वया, दुःख फुके हे मा ।

कल्यानमित्रया संगत यानाः, कोलाहल मदुगु एकान्तगु
सयेनासन ग्रहण या,

नयेत्वनेगुली प्रमाण महसीकि,
चीवर, पिण्डपात्र व सयेनासनय आसक्ति जुइमते,
पाटिमोक्ष व पञ्चइन्द्रिये संयम जु ।

हानं थव संसारे लिहाँ वये म्वायेक,
स्मृति दयेका, संसारिक विषये म्हाइपु तायेकि ।

रागंरान्जितगु बांलागु निमित तोति ।

असुभानुपस्सी भावनाय मन क्वातुकि ।

निमित्तय तःमक्यनेया लागी मन बसे ति ।

गारे जुयाच्चंगु अनुशय क्लेसं वइगु घमण्ड मदयेकि ।

घमण्ड मदयेवं हे, छ शान्तिं चाहिले फइ ।

भिक्षु राहुलं भगवान् बुद्धं स्यनाबिज्यागु खैं न्यन्यं उकियागु
अनुसारं बिचाः यायां धर्म देशना क्वचाबले अरहंत फःले थ्यन ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु राहुल, बुद्धशासन प्रचारप्रसार यायेगु ज्याय गजागु
भुमिकाम्हितल, व ला मस्य, तर वसपोलयागु व्यक्तिगत आचरण
स्वयेबलय उदाहरण काये बहगु निगू विषय दु, व थथे खः-

१. वसपोल स्यने अपुम्ह खः । छगू इलय् धर्मदेशना यायेगु हले, ततःधर्पि भन्तेपिसं पालंपा यानाः धर्मदेशना यानाः बिज्यानाच्चन । धर्मदेशना न्यनेधुंकाः ततःधर्पि भन्तेपिं थःथः च्वनेगु थासय् लिहाँ बिज्यात । अले न्हुन्हुपि भिक्षुपि व चिचीधिकपि श्रामणेरपि अले उपासकउपासिकापिनिगु पुचः जक तस्सकं लिबाय् धुंकुगुलिं अन हे च्वनेगु यात । न्हुपि भिक्षुपि व श्रामणेरपि गुलिं घुरुघुरु सः वयेका घनाच्चन । गुलिं म्हुतुं लाः स्वलेहे वयेकाच्चन । गुलिं फाताफाता पुला च्चन । उपासकपिसं वसपोलपिनिगु थुगु स्वभाब स्वयाः निन्दायात । भगवान बुद्धयाथाय् वनातकनं बिन्ति या वन । भगवान बुद्धं भिक्षुपि मुंके बियाः अनुपसम्पन्नपि नापं घने मज्यूगु नियम प्रज्ञपित यानाबिज्यात । (अथे धयागु सामणेरपि, उपासकपि, बुद्धधर्मं पिनेयापि त्यागीपि नाप घने मज्यू धाःगु खः)।

उबलेतक राहुल नं श्रामणेर हे तिनि, अथे जूगुलिं भगवान बुद्धं दयेका बिज्यागु उगु नियमया कारणं मेमेपि भिक्षुपिसं वयात थःथाय् तये मफुत । उकिं राहुल, भगवान बुद्धयागु वच्चकुटी वना द्यं वन । भगवान बुद्ध, सुथन्हापनं वच्चकुटी बिज्यायेत बिज्यानाः वच्चकुटीया न्त्यःनय् च्वना मोस तयाबिज्यात । उगु भगवान बुद्धयागु सः तायेवं हे राहुल, वच्चकुटिं पिहाँ वयाः भगवान बुद्धयात वन्दना यात । भगवान बुद्धं वयाके थथे न्यनाबिज्यात:-

“राहुल, छ छ्याय् थन द्यं वयागु”

राहुलं भगवानबुद्धयात जूगु खैं बिन्तियात । थुगु राहुलयागु खैं न्यनाः भगवान बुद्धं थथे बिचाः यानाः बिज्यात । थुकर्थं हे जुयावन धाःसा लिपालिपा श्रामणेरपिनित तस्सकं दुःख जुइ । सुनानं इमित वास्ता याइमखु । थथे धकाः बिचाः यानाबिज्याना, संघपि मुंके बियाः सारीपुत्रयाके थथे न्यनाबिज्यात:-

“सारीपुत्र, थौ चान्हय् राहुल गन द्वन धकाः स्यूला ?”

“मस्यू भगवान” सारीपुत्रं थथे धकाः लिसः व्यूसैलि, उगु संघमण्डलय् निन्दा यानाः थथे धयाबिज्यात:-

“भिक्षुपि, तथागत दुबले हे सामणेरपिनित थथे वास्ता मयात धाःसा, तथागत परिनिर्वाण जुझुंका सामणेरपिनित सुनां वास्ता याइ ?”

भगवान बुद्धं न्हापा थम्हं हे प्रज्ञप्ति यानागु नियमयात सचे
यानाः, थथे कनाबिज्यातः-

“भिक्षु मखुपिं नापं, स्वन्हुतक नापं द्यने ज्यू, यदि स्वन्हुं
अपो द्यन धाःसा पाचित्ति आपत्ति लाइ”

भगवान बुद्धं थथे कना बिज्यागुलिं भिक्षुपिं नाप स्वन्हुतक
द्यनेधंका प्यन्हुदुकुन्हु छन्हु अलग जुइ। हानं छन्हु निन्हु यायां स्वन्हु
पुलकि प्यन्हुकुन्हु छन्हु अलग तइ, हानं छन्हु निन्हु यानाः स्वन्हु
पुलकि हानं छन्हु अलग याइ, थुकथं च्वनेगु व्यवस्था मजूतले थुगु
हे रूपं न्त्याकेगु यात ।

थुगु घटनायात क्याः, राहुलयात स्यनेअःपुम्ह धाःगु खः ।
ध्व हे विषयले धर्मदेशना न्यनेगु धर्मागारे भिक्षुपिनि चर्चा
जुयाच्चन । भिक्षुपिनि जुयाच्चंगु चर्चा न्यना भगवान बुद्धं राहुलयागु
न्हापायागु खैं कनाबिज्यात, व थथे खः-

२. राहुल, कृतज्ञगुण म्हस्यूम्ह खः । राहुल श्रामणेर जुइधंका,
वया मां यशोधरादेवी भिक्षुणीयात प्वास्यागु ल्वय् जुल । उबले
राहुल, थः माँ भिक्षुणी म्हंमफुगु खैं न्यनाः, तस्सकं मने पीर
काल । लिपा माँम्ह दने हे मफु धाबले, झन हे ग्यात । उकियागु
कारणं माँयाथाय् वना: सो वन । माँम्हसित अँयागु रसय् साखति
मिलेयाना त्वनकि ज्यू धयागु खैं न्यनाः अथेसा जिं हया बी धका:
माँम्हसित आश्वासन बिया वल । तर गन क्या हयेगु धयागु पीर
जुल । उबले राहुलं प्यम्ह भन्तेपि लुमंकल, वसपोलपि थथे खः-

१. थः हे उपज्ञभाय जुयाच्चंम्ह सारीपुत्र

२. थः आचार्य जुयाच्चंम्ह महामोगगलान

३. थः कका जुयाच्चंम्ह आनन्द

४. थः बौ जुयाच्चंम्ह भगवान बुद्ध

अनंलि दकले न्हापां थः उपज्ञभाय सारीपुत्रयाथाय् वनाः,
थःगु दुःखया खैं कन ।

भिक्षु सारीपुत्रं थः सद्विविहारिक जुयाच्चंम्ह राहुलयात धैर्य
बिया: धयाबिज्यात, “राहुल ! पीर कायेमते, कन्हे प्राप्त यायेगु
प्रयास याये”

कन्हयकुन्हु सुथय् राहुलयात व्वनाः श्रावस्तीनगरय् दुहौं
बिज्यात । अन छगू भोजन शालाय् राहुलयात तयाः, थः पसेनदि
कोशल जुजुयाथाय् दरवारय् बिज्यात । जुजुं वसपोल बिज्यागु
कारण सीका, ज्या याइपिनित अरय् यानाः, अँयागु रस नाप साख
मिलेयाना वसपोलयात दान बिल । साख ल्वाकज्यागु अँयागु रस
प्राप्त जुइवं, वसपोल थेर भन्ते, बिदा कयाः वयाः राहुलयाथाय्
वल । अले राहुलयात थथे धयाबिज्यातः-

“राहुल, छन्त मालाच्वंगु साख ल्वाकज्यागु अँयागु रस थ्व
हे खः ।”

राहुलं साख ल्वाकज्यागु अँयागु रस प्राप्त जुइवं याकनं थः
माँयाथाय् वनाः व्यू वन । माँम्हसिनं उगु साख ल्वाकज्यागु अँयागु रस
प्राप्त जुइवं उगु रस त्वनाः, छुं ईया दुने हे प्वा स्यागु ल्वय् शान्त
जुयावन । थः माँयागु ल्वय् शान्त जुयावंगु स्वयाः राहुलया मन
तस्सकं याउस्य च्वन । थ्व खैं राहुलयागु व्यक्तिगत खैं खः ।
तर थ्व खैं सकलसियालागि उदाहरणया विषय खः । थ्व बांलागु
आचरण, प्रचार यायेमागु विषय खः ।

अन्तिम जीवन

भिक्षु राहुल, भगवान बुद्ध व अग्रसावकपिं स्वया न्त्यव हे
परिनिर्वाण जुयाबिज्याम्ह खः । राहुल परिनिर्वाण जुइत भगवान
बुद्धयाके बिदा कयाः, तावतिंस देवलोकय् वनाः निर्वाण जुयाबिज्यात ।
अले भिक्षु उपाली, भिक्षु अनुरुद्ध, भिक्षु आनन्द, भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र
भगवान बुद्ध स्वया लिपा परिनिर्वाण जुल धयागु खैं स्पष्ट जुयाच्वंगु दु ।

एतदगग्या श्रोत न्हापाया जन्म

भिक्षु राहुल पदमुत्तर बुद्धया पालनिसें प्रार्थणा यानावःम्ह खः ।
उबले वसपोल हंसावती नगरे छगू धनाद्यगु कुले जन्मजुयाच्वंगु
खः । वसपोल नाप मेम्ह रट्पाल धयाम्ह नं दु । इपिं निम्ह मध्य
गुम्ह दाजु गुम्हपति किजा धयागु स्पष्ट मजू । लिपा इमि माँ बौपि
परलोक जुया वनेवं इपिं निम्हसिनं थःपिनिगु धनसम्पति रक्षा
यानाच्वंगु जुल । तर लिपा इपि निम्हसिके नं धर्मचेतना दुगु
जुल । उकिया कारणं इपिं निम्हसिनं नं म्हतिं छम्ह छम्ह ऋषिपिनित
उपस्थान यानाच्वन । इपि निम्ह ऋषिपि नं ब्वयफुगु ऋद्धि दुपि

पासापि जुल । इपि निम्ह पासापि जूसानं, इमि न्हिनेसिया आराम काइगु थाय् व च्वनीगु थाय् अलग अलग खः । रट्पालं उपस्थान यानातम्ह ऋषि, न्हिनेसियागु आराम तावतिंस देवलोकय् या वनीगु खः । राहुलं उपस्थान यानाच्वम्ह ऋषि, न्हिनेसियागु आराम नागभवनय् वनाः काः वनीगु खः । अथे जूगुलिं निम्हं ऋषिपिसं भोजन सिध्येका, थथःपिसं अनुभव यानाच्वनागु अनुसारं अनुमोदन यानाबिज्याइगु जुल ।

रट्पालं उपस्थान यानातःम्ह ऋषिं थथे अनुमोदन यानाबिज्याइः-

“छन्त देवराज इद्रयागु विमानथेजाःगु, च्वनेगु थाय् दयेमा”

राहुलं उपस्थान यानातम्ह ऋषिं थथे अनुमोदन यानाबिज्याइः-

“पठविन्द्र नागराजयागु भवनथेजाःगु, च्वनेगु थाय् लाभ जुयेमा”

इपि निम्ह दाजुकिजापित नं इपिं ऋषिपिसं उगुउगु कथं अनुमोदन यानाबिज्यागु कारणं इमित तस्सकं संका ज्याच्वन । छन्हया दिने उगु अनुमोदनया विषय कयाः ऋषिपिनिके न्यन । ऋषिपिं निम्हसिनं नं थःथःपिनि न्हिनय् आराम काः वनेगुया विषय इपिं निम्ह दाजुकिजापिनित कन । उकिया कारणं इपिं निम्हसियां उगु उगु थासे वनेगु इच्छा जुल ।

अनंलिपा इपि निम्ह दाजुकिजापिनिगु इच्छा अनुसारं हे जुल । अननं इमिगु आयु फुइवं रट्पाल इद्र जुयाः जन्म जू वन । राहुल पठविन्द्र नागराजा जुया जन्म जू वन ।

राहुल, लिपा पठविन्द्र नागराजा जुया जन्म जू वंगु यः मतायेकल । न्ह्याथाय् वंसानं म्ह लुया जुइमागुलिं दुःख तायाः थम्हं उपस्थान यानातयाम्ह ऋषियात निन्दा यात । थजागु दुर्गतियागु बयान छाय् यानाः कंगु जुई । न्ह्याथे जूसां पठविन्द्र नागराजा गुबले गुबले मनूयागु रूप नं काये फुगु जुल । मनू जूसानं गुबले गुबले जक जुइफुगु, हानं लिपा नाग हे तुं जुइगु जुल ।

नागराजा धयापि नं छगु प्रकारयापि सर्प हे खः । इपिं विरुपक्षया परिवारपि खः । प्यंगु दिशाय् च्वनीपि महाराजपि पालंपा यानाः थः परिवारपि व्वना तावतिंस देवलोकेच्वम्ह शक्रदेवराजयाथाय् वनाः, वसपोलयात घटनाकमया खैत बिन्तियावनेमागु जुयाच्वन । अथे जूगुलिं विरुपक्षमहाराजं पठविन्द्र नागराजायात व्वनाः शक्रदेवराजयाथाय् वन । पठविन्द्रनागराजायात खनेवं हे शक्रदेवराजं महसिका काल । महस्यूगु अनुसारं खैल्हावल्हा नं जुल ।

पठविन्द्र नागराजं नं वसपोलयात महसिल । खैल्हाबल्हा जुइधुंका पठविन्द्र नागराजया थःगु जन्मया विषय असन्तोष जुयाः, दुःख तागु खैं सिल । उकियागु कारणं वयात धैर्य व्युब्युं मदुमुत्तर बुद्धयाथाय् वनाः पुण्ययाना, तावतिंस देवलोकय् वयेगु इच्छा या धाल । अले भी निम्हं न्हापायें हे नापंच्वने दइ । उगु खैयात पठविन्द्र नागराजं सुइकार यात । लिपा नाग भवनय् लिहाँ वनेधुंका भगवान बुद्धयात दान बीगु सामानत ज्वरय् यात । पठविन्द्र नागराजा नागभवनं थहाँ वयाः पदुमुत्तर बुद्धयात थःथम्हं हे निमन्त्रणा बिल । वसपोलं नं उगु निमन्त्रणा सुइकार यानाबिज्यात । भगवान बुद्धं सुइकार यानाबिज्यागुलिं लेले तातां थःगु भवनय् लिहाँ वनाः, वसपोलयात भव्य जुइक स्वागत यायेगु तैयार यात ।

कन्हय् कुन्हु सुथय् मदुमुत्तर बुद्ध व छगू लाख वसपोलया सावकपिं नाग भवनय् बिज्यात । वसपोलनाप बिज्यापिं वसपोलया सावकपिं फुकं हे प्यंगू पटिसम्भदा व खुगू अभिज्ञालाभीपिं खः । बांलाक त्रिपिटकया ज्ञान नं दुपिं खः । उगु पुचले उपरेवत धयाम्ह छम्ह सामणेर नं दुगु जुल ।

पठविन्द्र नागराजं उम्ह सामणेरयात खनेवं हे श्रद्धा उत्पन्न यात । छाय् धाःसा उम्ह सामणेर स्वये हे यइपुस्य च्वंगु व वयागु लिला भगवान बुद्धयागु थें हे जुल । छम्ह सावकयापाखें उम्ह सामणेर भगवान बुद्धया हे काय् धयागु सीकाः झन हे श्रद्धा उत्पन्न यात । थुकथं भगवान बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित न्हयन्हृतक दान बिल । न्हयन्हु दुकुन्हु, भगवान बुद्ध व वसपोलया सावकपिनिगु न्ह्यःनय् च्वनाः, थथे प्रार्थणा यात:-

“जिं थुगु पुण्ययानागु आनुभावं भविस्य सुं छम्ह बुद्धया काय् जुइ दयेमा”

मदुमुत्तर बुद्धं अनागत ज्ञाणं स्वया बिज्याना, वयागु प्रर्थणा पूर्ण जुइगु खंकाः छंगु प्रार्थणा पूर्ण जुइ धकाः कना, वसपोल नागभवनं लिहाँ बिज्यात ।

पठविन्द्र नागराज बाछिलिपा शक्रदेवराजयात नापलाना, थम्हं प्रार्थणा यानागु खैं कना:, छं नं प्रार्थणा या अले भी हानं नापं जन्मजुइदइ धाल । लिपा शक्र देवराजं नं पदुमुत्तर बुद्धं थःम्ह छम्ह

सावकयात् श्रद्धा तयाः प्रव्रजित जू वःपि मध्य एतदग्ग बियाबिज्यागु
खन । छाय् धाःसा व तस्सकं साहसिकम्ह जुगुलिं खः । थःगु शक्तिं
शत्रुतयेगु ल्हाते लाये धुंकूगु राज्य नं थःगु बलं इमित त्याकाकायेफुम्ह
जुगुलिं खः । हानं प्रव्रजित जुइगु श्रद्धा उत्पन्न यानाः भिंप्यन्हुतक
ज्यां लाना, मां बौपिनिगु अनुमति कयाः बुद्धयाथाय् वयाः नह्यन्हुतक
वसपोलयात् सत्कार पूर्वक पूजा यानाः प्रव्रजित जू वःम्ह खः ।
अथेजुगुलिं वसपोलं एतदग्ग बियाबिज्यागु खः । थुकियात् स्वयाः
थम्ह नं उजागु पद प्राप्त यायेगु इच्छा यानाः भगवान् बुद्धया
न्त्यःनय् वनाः, थथे प्रार्थणा यातः-

“युगु जिगु पुण्यया आनुभावं थुम्ह छलपोलया सावकर्थे हे,
जि नं भविस्य सुं छम्ह बुद्धया शासनय् श्रद्धापूर्वक भिक्षु जूवःपि मध्य
दकले श्रेष्ठम्ह जुइ दयेमा ।”

पदुमुत्तर बुद्ध वयागु प्रार्थणा पूर्ण जुड्गु खंका, थथे भविस्यवाणी
यानाबिज्यातः- “महाराज, थौसं छगू लाख कल्प लिपा गोतम धयाम्ह
बुद्ध उत्पन्न जुइ, उबले छलपोलयागु इच्छा पूर्ण जुइ ।”

पठविन्द्र नागराज व शक्रदेवराज, उगु जन्मलिपा जन्ममरणया
चक्रय् चाचाह्युह्युं फुस्स बुद्धया ई थ्यंकवल । फुस्स बुद्ध नापलागु
जन्मय् सक्रदेवराज, वसपोलया वेय्यावच्चकरण जुल । अथे धयागु
बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनित दान वःगु वस्तुत मिलय् यानाबीम्ह
खः । उबले महेन्द्र जुजुया स्वम्ह राजकुमारपि दु । इपि स्वम्ह
राजकुमारपि मिलेचले जुयाः, भिगू शील पालन यानाः दानप्रदान
यानाच्चन ।

पठविन्द्र नागराज, कस्सप बुद्ध उत्पन्न जूगु इले किङ्किस्स
जुजुया तःधिम्ह काय् जुया जन्मजुल । अले वसपोलया किजापिं
न्हयम्ह दु । इपि न्हयम्ह राजकुमारपिसं बुद्धशासने श्रद्धा तयाः,
कस्सप बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनित, न्हयम्हसिनं न्हयगू हे
विहार दयेका दान बिल ।

तःधिम्ह राजकुमारया नं थः चिधिकपि किजापिसं भगवान्
बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनित महतिं छगू छगू विहार दयेका
दान व्यूगु स्वयाः थःके नं श्रद्धा उत्पन्न यानाः, लिपा थः युवराज
पद प्राप्त जुइधुंका, थः किजापिनिगु सल्हा कयाः, भगवान् बुद्ध

प्रमुख वसपोलया सावकपिनित कुटिजक है न्यास दुगु तःधंगु विहार दयेका दान बिल । उकिया नापनापं भिक्षुसंघपिनित मामागु प्यंगु प्रत्यय द्वारा स्यवा यायेगु यात ।

उगु जन्मलिपा संसार चक्रय् चाहिला वर्वं, उम्ह इन्द्र, थुम्ह बुद्धया इलय् कुरु धयागु गणराज्य, छम्ह महाजनया कुले रडपाल जुया जन्मजुल । अले वया पासा पठविन्द्र नागराज जक, सिद्धार्थ व यशोधराया काय् राहुल जुया जन्मजुल । इपिं निम्ह प्रव्रजित जुइधुंका अरहंत जुल । भिक्षु राहुलं न्हापा प्रार्थणा यानावगु दुगु व थुगु जन्मय् प्रव्रजित जुयाः सयेकेसीके यायेगुली ध्यान दुगुलि, भगवान बुद्धं शिक्षा कायेगुलि ध्यान दुपिं मध्य एतदग्ग बियाबिज्यात ।

वाचानुशारण

भिक्षु राहुल अर्हतफल लाभ जुइधुंका थःगु सत्यया विषयलय् प्रकाश यानाबिज्यात व थथे खः-

मनूतयेसं जित थथे म्हसीका च्वन, निगू प्रकारया गुणसम्पतिं राहुलया बिकास जुल । व खः, भगवान बुद्धया काय् राजकुमार धकाः व धर्मचक्षु लाभीम्ह धकाः ।

जिं अमतधर्मयात खंका उकिं क्लेश फुत, हानं जन्म जुइम्वाल ।

उकिं जिं स्वंगु विद्यां सम्पन्न जुयाः, अरहंत जुया, दानदक्षिणा काये त्वम्ह जुल ।

कामं सत्वपिनित कां याइ, कामया जाले सत्वपिनित तःक्यंका तइ ।

कामइच्छां सत्वपिनित मिखा पीका तइ ।

सत्वपिनित चिनातइगु खिप नं काम हे खः ।

कामं मनूयात बल्सि घुतुंकुम्ह न्या थें याइ ।

उल्लेखित कामरुपि खिप जिं चफुइ धुन ।

अविज्ञायागु हा थें जागु तृष्णा, जिके मदये धुंकल ।

जिं पुइगु मि फुकं स्याये धुन, उकिं आ जि याउँक, सिचुक च्वंच्वना ।

भद्रिया जन्म

भद्रिय क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह खः । वसपोलया माँया नां
कालिगोदा, व नं छम्ह शाक्यतये म्हच्याय् खः ।

गृहस्थ

भद्रिय (कालिगोधापुत्र) शाक्यकुलयाम्ह राजकुमार खः ।
अले वसपोलया तस्सकं मिलेजूपिं राजकुमार पासापिं थथे दुः- अनुरुद्ध,
आनन्द, भगु, किम्बिल, देवदत्त । वसपोलपिनिगु पुचले देवदत्त छम्ह
देवदहयाम्ह खः । वसपोलपिं मध्य नं भद्रियया दकले मिलेजूम्ह पासा
अनुरुद्ध खः ।

प्रव्रजित

भद्रिय, अनुरुद्ध, आनन्द, भगु, किम्बिल, उपाली वसपोलपिं
सकले नापनापं हे भिक्षु जूपिं खः । भगवान बुद्धं, थःथितिपिनित
धर्मावबोध याना बिज्याये धुंकाः, थः सावकपिं नापं मल्लपिनिगु
निगमय् अनुपियअम्बवने बिज्यानाच्चंबलय्, भद्रियया ल्यूल्यू वना:
प्रव्रजित जू वन, इपि नापनापं इमित सं चाकिम्ह उपाली नं वंगु खः ।

इपिं छाय् भगवान बुद्धयाथाय् प्रव्रजित जूवंगु धाःसा भगवान
बुद्धं थःथितिपिनित करुणातयाः बोध या बिज्याबलय् आपालं थःथितिपिं
प्रव्रजित जुल । च्चय् धयावयापिं राजकुमारपिं जक प्रव्रजित जुइ मफु ।
उकिया कारणं थकालिपिं शाक्यतयेसं इमिके न्यन, छिपिं छाय्
प्रव्रजित मजुयागु ? थुकियागु लिसः बी मफया इपिं मछाल ।

उकियागु कारणं इमि थः पासापिनिगु पुचः मुनाः सल्हा
यात । उबले अनुरुद्ध राजकुमारया सत्ताय् महानाम राजकुमार जक
दुगु जुल । उकिं महानाम राजकुमार छ्यें वनाः, थः किजा अनुरुद्ध
राजकुमार नापं सल्हा यानाः, भी निम्ह मध्य सु प्रव्रजित जू वनेगु
धकाः न्यन ।

उबले अनुरुद्ध राजकुमारं प्रव्रजित धइगु शब्द हे मथू ।
उकियागु कारणं थथे हे याये धाये मफुत । उकिं दाजुम्हसिनं थथे खैं
थुइका बिलः- प्रव्रजित जुइगु धयागु, राजदरवार व राजसम्पति
त्याग यायेगु अले उकियागु नापनापं थःगु पद व फुकक प्रकारयागु
लोकिय सुख त्वःतेमागु खः । प्रव्रजित जुइबले याकचा च्चनेमा,

छ्वाजक नयेमा, याकचा द्वनेमा, सैं खायेमा, रवाय्, दारि खायेमा, गेरुबस्त्रं पुनेमा, गथे प्राप्त जुल अजागु नया जीविका यायेमा । थुगु दाजुयागु खैं न्यना प्रव्रजित जीवन धयागु छु धयागु खैं थुल । उकिं वं थथे धालः-

“दाई, जि बमलानि उकिं प्रव्रजित जुइ फइमखु”

किजायागु थव खैं न्यनाः, दाजुम्ह महानाम राजकुमारं थथे धालः-

“यदि अथे खःसा छ्रयैं च्वनीम्हसिनं, छ्रयेयागु फुक्क ज्या सीका च्वनेमा”

अनंलि महानाम राजकुमारं बैंज्या यायेगु विषय व्याख्यायाना कन । गुगु ज्या उबलेया शाक्यवंश व कोलिय वंशया परंपरागत मुख्यगु ज्या खः । छ्रयैं च्वनीम्हसिनं दैयदसं बैंज्या यायेमा । अलेतिनि जा नये दइ । बैंज्या यायेगु धयागु, दकले न्हापां बैंड हल जोते यायेमा । हल जोते यायेधुंकाः तःकुचां व्वायेमा । अले वा हवलेगु अथवा वा पीगु यायेमा । वा पाकेजुलकि वा लये माः । वा लये धुंका वा दायेमा ।

थः दाजुयापाखें बैंड यायेमागु ज्या छ्रसीकथं फुक्कं सीकाकाल । थजागु खैं अनुरूधं गुबलैं न्यनेनंगु मखुनि, वयागु जीवने कुटिवागु तक नं स्वये मनंनि, जा गथे थुइगु धयागु तक नं स्यूम्ह मखुनि । जा तायेगु धयागु हे मस्यूम्ह तिनि । जा ताना घमाय् तयातगु जक स्वयेनंम्ह खः । उकिं वं थुलि हे जक स्यू जा लुयागु घमाय् दयावइगु खः । बैंड पुसातया बुइकेमागु वं मस्यू । अथे हे मेपिं निम्ह राजकुमारपिं नं मस्यूपिं दःनि, इभिगु नां थथे खः- किम्बिल राजकुमार व भद्रिय राजकुमार । थुपिं राजकुमारपिसं बैंड वा सइगु धयागु हे मस्यू । किम्बिल राजकुमारं जा थुइत धुकुतिं जाकि लिकया हइगु खं, उकिं धुकुति जाकि दइ धयागु जक स्यू । मेम्ह भद्रिय राजकुमारं जासिं जा तानाच्वंगु खं, उकिं जासि जा दइगु धयागु जक स्यू ।

अनुरुद्ध राजकुमारं थः दाजुयागु खैं न्यनाः थथे बिचाः यातः- गृहस्थी च्वनेगु धयागु, व हे व हे ज्या, हानं हानं यानावं च्वनेमालिगु जुयाच्वन । उकिं वं थःगु बिचाः हीका दाजुम्हसित थथे धालः-

“दाई, गृहस्थी च्वनेबलय् म्हाइपुस्यच्वंक हानं हानं व हे ज्या यानावं च्वनेमागु तस्सकं म्हाइपुस्यच्वंगु थाकुगु ज्या खः। उकिं जि हे प्रव्रजित जुइ”

महानाम राजकुमारं अनुरुद्धयागु खैं न्यना मांयागु अनुमति कायेयालागि माँयाथाय् ब्वना यंकल । मांम्हसित काय् प्रव्रजित जुइगु उलि योगु मखु । अथेजूगुलिं माँम्हसिनं थथे धालः- अनुरुद्ध व भद्रिय राजकुमारपिनिथाय् वना: छक न्यना सो । अथे छाय् धागु धाःसा अनुरुद्ध व भद्रिय राजकुमारपि प्रव्रजित जुल धाःसा छ नं प्रव्रजित जुसां ज्यू धाःगु खः । न्हापां भद्रिय राजकुमार प्रव्रजित जुइगु इच्छा मया, छाय् धाःसा शाक्यकुले अभिषेक प्राप्त यानाः जुजु जुइम्ह जूगुलिं खः । तर इपिं मार्गफल तक प्राप्त यायेत पुण्यगापि जूगुलिं अनुरुद्धयागु खैं मन्यंसे च्वने मफुत, उकियागु कारणं प्रव्रजित जुइगु हे निर्णय यानाः अनं न्हयेन्हु लिपा इपिं राजकुमारपि सकले मिले जुया, भद्रिय राजकुमारया ल्यूल्यू वना: अनुपिय अम्बवनय् थ्यंक वना, भगवान बुद्धयाके प्रवज्या फवं वन । भगवान बुद्धं नं इपिं राजकुमारपिनित एहिभिक्खुउपसम्पन्नविधिं प्रव्रजित यानाबिज्यात ।

उपाली, इपिं राजकुमारपिनित सैं चाकिम्ह नौचा खः । इपिं राजकुमारपि प्रव्रजित जू वंबलय् व नं नापनापं वना: प्रव्रजित जुइत वन । तर राजकुमारपिनि व प्रव्रजित जुइ धयागु मने मदुगु खः । लिपा इपिं राजकुमारपि सकले सकक प्रदेशं पिहाँ वनेधुंका, राजबस्त्रत व तिसा त्वता फुकक छप्प यानाः प्वः ची धुंकाः उपालीया लाहाते बियाः थथे धालः-

“थ्व तिसावस ज्वना लिहाँ हुं थुलि मिया छंगु जीविका यायेत गाइ”

उपालीं उगु तिसावस मकासे अन बैय् हे भोसुना ख्वल । अथे ख्वया नं राजकुमारपिनित मानेयाके मफुसैलि दनावयाः उगु पो कया मंमदुमंमदुं कपिलवस्तु स्वया वन । कपिलवस्तुइ लिहाँ वंवं थथे बिचाः यात, इपिं शाक्य तयेथाय् थ्यनीबलय् जिं छु धकाः बिन्ति यायेगु ? अले छु जुइगु जुइ ?

“शाक्यत धयापि तस्सकं तं बांमलापि खः । जिं थ्व तिसावस लितयंका, इपिं राजकुमारपि फुककं प्रव्रजित जुइधुंकल धायेबले,

सुनां बिश्वास याइ । राजकुमारपिनित स्यानाः इमिगु तिसावस ज्वनावल धयाः जित स्याना नं छूवये फु । यदि इपि राजकुमारपिसं थःपिनिगु सम्पत्ति व तिसावस खै फायेर्थे त्वःता प्रव्रजित जुइफुसा, जिं जक त्वःते मफयेमागु हे छु दु”

थथे बिचाः यायेधुंकाः उपाली उगु प्व फ्यनाः, तिसावसत लिकयाः, सिमाय् खाया, ध्व सुनां न्हापलाक खंका काल वयात हे दान जुल धकाः मने तयाः, लिहाँ वनाः, राजकुमारपिं नापलाना, छलपोलपिनि ल्यूल्यू जि नं प्रव्रजित जुइगु इच्छा जुल धकाः कन । इपि राजकुमारपिसं वयात पने फइमखुत धकाः सीकाः नापतुं भगवान बुद्ध्याथाय् ब्वना यंकल । इपि राजकुमारपिसं भगवान बुद्ध्यात थथे बिन्तियातः- भगवान शास्ता ध्व उपालीयात न्हापलाक प्रव्रज्या यानाः बिज्याहैं । उकियागु कारण थथे बिन्तियातः-

“जिपि शाक्यकुलयापि राजकुमारपिं खः । जिमिके जाति व पदयागु अभिमान दु, ध्व उपाली जिमित ताकालतक सँ चाका स्यवा यानाः च्वंह खः । उकिं छलपोलं वयातनि न्हापलाक प्रव्रज्या बियाबिज्याहैं । अले जिमिसं वयात वन्दना यानाः लिपा जिपि प्रव्रजित जुइ । थुगु विधिं जिमिके दयाच्वंगु अभिमान व घमण्ड पा:जुया वनी”

इपि शाक्य राजकुमारपिसं बिन्तियार्थे हे भगवान बुद्धं नं उपालीयात न्हापलाक एहिभिक्खु उपसम्पदाविधिं प्रव्रजित यानाः बिज्यात । अनंलिपातनि शाक्य राजकुमारपिनित प्रव्रज्या बियाबिज्यात ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु भद्रिय, प्रव्रजित जूगु दैय् हे अरहंतफल प्राप्त जुल । प्रव्रजित जुयाः भगवान बुद्ध्या उपदेश न्यनेधुंकाः, पुचपाखें अलग जुयाः, जंगलया सुञ्जागारय् च्वनाः, शील पालन यानाः, चितया शिक्षा कयाः, प्रज्ञा उत्पन्न यानाः, बालाक थुइका थःगु इच्छा अनुसार अरहंतफल लाभ यात ।

एतदगग्या श्रोतं न्हापाया जन्मं

भिक्षु भद्रिय, न्हापा पदुमुत्तर बुद्धया इलंनिसे प्रार्थणा यानावः महःखः । उबले वसपोल हंसावती नगरय् छगू धनाद्यगु कुले जन्मजुयाच्चंगु खः । छन्हुया दीने उगु नगरवासिपि नाप भगवान बुद्धयाथाय् वनाः धर्मदेशना न्यं वन । उबले वसपोल बुद्धं थः मह छम्ह सावकयात तःधंगु कुलं वः गुलि एतदगग वियाविज्यात । व स्वयाः थः त नं उजागु हे पद दुसा ज्यू धयागु मने वल ।

उकियागु कारणं भगवान बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनित श्रद्धा तयाः न्हयन्हुतक महादान बिल । न्हयन्हु क्वचागु दिने थः गु मने वः गु खै भगवान बुद्धयाके विन्ति यात । भगवान बुद्धं थथे भविस्यवाणी यानाविज्यातः:- थौसं १००,००० कल्प लिपा छ गोतम बुद्धया सावक जुइ । उबले छ प्रव्रजित जुयाः अरहंत जुइ । उबले वसपोल बुद्धं छन्त तःधंगु कुलं वः पि मध्य दकले च्वय्यागु एतदगग पद वियाविज्याइ ।

उगु भगवान बुद्धयागु भविस्यवाणी न्यनाः, तःधंगु पीतिसोमनस्स उत्पन्न यात । अले भिक्षु संघपिनिलागि आसन व धर्मसिने तयेगु पंखा दान बिल । तस्सकं थिकेगु आसन दयेका भगवान बुद्धयात दान बिल । अथे हे उपोसथय् व थायेथासय् मत तयाबिल । उगु जन्मलिपा छगू बुद्धान्तरतक जन्ममरणया चक्रय् चाचा हिला च्वन ।

उगु बुद्धान्तरया छगू जन्म, बाराणसियाम्ह छम्ह कुतुम्बिकया कुले जन्मजुल । छन्हु गंगाया सिथंसिथं वनाच्चंबलय् तः महमछिं प्रत्यक बुद्धपिनि भोजन यानाविज्यानाच्चंगु खन । वसपोलपिनित स्वयाः श्रद्धा उत्पन्न यानाः लोहै हयाः लाया बिल । दतिवन हयाबिल, छयेलेगु लः व त्वनेगु लः हयाबिल । थुगु रुपं वसपोलपिनित मागु स्यवा यात । हानं उगु जन्मलिपा जन्ममरणया चक्रय् चा ह्युत्युं थुम्ह गोतम बुद्धया ई थ्यंक वल । थुगु जन्मय् भगवान बुद्धया थः लाम्ह कालिगोधाया काय् जुया जन्मजुल । प्रव्रजित जुइधुंका अरहंत जुल । न्हापा वं प्रार्थणा यानावः गु दुगु व प्रव्रजित जू वये न्त्यः शाक्य कुले अभिशेक प्राप्त जुयाः, जुजु जुइ दुगु तःधंगु कुलं वः मह जूगुलिं, भगवान बुद्धं वयात तःधंगु कुलं वः पि मध्य दकले च्वय्यागु स्थान एतदगग पद विया विज्यात ।

वाचानुसरण

भिक्षु भद्रिय, अर्हत जुइधुंका: थथे पीति वाक्य प्रकट
यानाबिज्यात “आहा सुख, आहा सुख” थव खें न्यना पुथुजन भिक्षुपिसं
वसपोलयात निन्दा यात, दरवारयागु सुख जक लुमंका च्वनतिनि ।
थव खें भगवान बुद्धं सीका भिक्षु भद्रिययात सःता छं छाय् थजागु
उदान वाक्य धयाच्वनागु धका न्यना बिज्यात ।

भिक्षु भद्रियं थःत जूगु अनुभवया विषय भिक्षु संघपिनि दथुइ
बिज्यानाच्वंम्ह भगवानयात थथे बिन्ति यात:-

हे भगवान ! न्हापा जि उखेयुखें वनेत किसिम्हय् च्वना
जुइगु, कासिं वःगु प्रणीतगु वसं पुनेगु अले सुद्धगु ला व शाली
जाकिया जा परिभोग यायेगु

उबलेयागु सुख, आ अरण्य च्वनाबलेयागु सुखति मग्यं ।

उबले जिगु मन थुलि याउँस्य मच्वं,

हे भगवान ! आ जिगु नां थथे जुल,

“भद्रिय” कालिगोडाया काय् राजकुमार,

शिलादि गुणं सम्पन्न जुयाः, निरन्तररूपं धर्मया आचरण
यानाच्वना ।

प्राप्त जूगु भिक्षाय्, उपादान रहित जुयाः बिचाः याना
सोयेगु ।

हे भगवान ! आः जित थथे धाइ,

“भद्रिय” कालिगोडाया काय् राजकुमार,

विविध कथंयागु आचरण, गुगु कि श्रमणयात ल्वःगु,

पंसुकुल चीवर स्वपु जक छ्यला,

छेंखाप्वा पतिं, छसीकथं भिक्षा यानाः जीविका याना,

उगु पात्रयच्वंगु भोजन, छछा हे जक नयाः

प्वा जायेवं हान सुनानं दान व्य वसानं मकया ।

चनेगु छगू तोता, स्वंगू इरियापथे च्वना, जङ्गलया सिमाक्वय्

च्वना ।

खुल्लागु थासे अले मालावन धाःसा समसाने नं च्वनाः,

सयेनासन, थथे मा अथे मा मधया, मिले याना व्यूर्थे सन्तोष

जुया,

हे भगवान ! आः जित थथे धाइ,
“भद्रिय” कालिगोडाया काय् राजकुमार,
सन्तोषिम्ह, शान्तिकामिम्ह, एकान्त वासिम्ह, पुचले च्वने
मयःम्ह,

हे भगवान आः जि,
राजूपभोग धयागु सछि कहापन वंगु, लुंयागु देमा त्वःता,
दुने व पिने विचित्र बुत्तां जाःगु बांलागु, सछिपा चित्रं जाःगु
त्वःता,
आः थ चायागु पात्र छ्यलागु, निकोगु अभिषेक खः ।

भगवान ! न्हापा जि, पःखाया दुने तःजागु दरवारे (तातापाक
खनेदुगु)

ध्वाकाय् तरवार ज्वनाच्वंपि सेना पा: दया नं,
थाराथारा न्हुइकाच्वनाम्ह, तर आ जि,
“भद्रिय” कालिगोडाया काय् राजकुमार
शिलादि गुणं सम्पन्न जुयाः,
जङ्गले च्वना नं थारान्हुइक ग्यायेम्वाम्ह जुल ।
अले जि धर्मय् बिच्चाः याना स्वया च्वना ।
हे भगवान ! आः जिं शील क्वातुका च्वना ।
सति व पञ्जा वृद्धियानाः, छसीकथं क्लेश फुका च्वना ।
युगु भद्रिययागु पीति वाक्ययात, अट्टकथाचार्यपिसं थथे व्याख्या
यानातल, वसपोलं “अहो सुख, अहो सुख” धयाच्वंगु एकान्त सुखयात
धयाच्वंगु खः । पुथुजनभिक्षुपिसं धा:थें राजसुखयात लुमंका धयाच्वंगु
मखु ।

अनुरुद्धया जन्म

अनुरुद्ध, क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह, अमृतोदनया काय् खः ।
अमृतोदन धयाम्ह सुद्धोदन जुजुया किजा खः । सुद्धोदन जुजुया
न्हापांम्ह किजा महानाम खः । सुद्धोदन जुजु परलोक जुइधुंका,
महानामं राज्ययागु जुल ।

गृहस्थ जीवन

अनुरुद्ध शाक्यकुलयाम्ह राजकुमार खः । अले वसपोल नाप मिलेजूपि शाक्य राजकुमार पासापिं थथे दुः- भट्टिय, आनन्द, भगु, किम्बिल, देवदत्त । वसपोलपिनिगु पुचले देवदत्त छम्ह देवदहयाम्ह खः । वसपोलपिं मध्य नं अनुरुद्धया दकले मिलेजूम्ह पासा भट्टिय खः । वसपोल राजकुमार जूगुलिं वसपोलयात मचाँनिसे धाधागु तक पुरय् यानाः सुखं तयातम्ह खः । थुलितक सुखं तयातल कि वसपोल इच्छायागु मदु धयागु हे मदयेक । अथे जूगुलिं वसपोलयागु गृहस्थ जीवन तस्सकं याउंक न्ह्याइपुक हनावम्ह खः । मांम्हसिनं बांलाक बिचायानातम्ह खः । व राजकुमारं छन्हु थः माँयाके न्यन, माँ जित यःला ? माँम्हसिनं लिसः बिल- जिगु नुगया हिरा, जित तस्सकं यः । वसपोलया थः दाजुनापं बिशेषरूपं स्नेह दु, उकिं सुखदुःखया खैं सकतां व्या ।

प्रव्रजित

अनुरुद्ध, भट्टिय, आनन्द, भगु, किम्बिल, उपाली वसपोलपिं सकले नापनापं हे भिक्षु जूपिं खः । भगवान बुद्धं थःथितिपिनित धर्मावबोधयाना बिज्याये धुंकाः, थः सावकपिं नापं मल्लपिनिगु निगमय् अनुपियअम्बवने बिज्यानाच्चंबलय्, भट्टियया ल्यूल्यू वनाः प्रव्रजित जूवन, इपि नापनापं इमित सैं चाकिम्ह उपाली नं वंगु खः ।

अनुरुद्ध भगवान बुद्धयागु “एहिभिक्खु उपसम्पदा” विधिं प्रव्रजित जूम्ह खः ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु अनुरुद्ध प्रव्रजित जुया न्हापांगु वर्षावासय् हे दिव्यचक्षुज्ञान प्राप्त यात । अनंलिपा सारीपुत्र भन्तेयाके कर्मस्थान भावना स्यना कायेधुंका, चेतियस्थानय् लागु पाचियवंशदायवने श्रमणधर्म या बिज्यात । उगु जंगले च्वना ध्यान भावना यानाः च्वंबलय् महापुरिसवितर्क न्हयेगू उत्पन्न जुयावल, व थथे खः-

1. आपालं मुंकेगु तोता, सन्तोशी जीवन हनेगु धर्मय् च्वना,
2. असन्तोशी मजुसे, सन्तोशीम्ह जुइगु धर्मय् च्वना,
3. पुच मुनामच्वंसे एकान्तय् च्वनेगु धर्मय् च्वना,

४. अलसि मजुसे, उत्साह दयेकेगु धर्मय् च्वना,
 ५. स्मृति हीनम्ह मजुसे, स्मृतिवानम्ह जुइगु धर्मय् च्वना,
 ६. चित्त अस्थिरम्ह मजुसे, स्थीरगु चित्तम्ह जुइगु धर्मय् च्वना,
 ७. हीन प्रज्ञाम्ह मजुसे, प्रज्ञावानम्ह जुइगु धर्मय् च्वना,
- थथे नहयेगु प्रकारया महापुरुष वितर्क यानाः च्वना विज्याबले भगवान बुद्धं वयागु चित्तया गति न्त्यानाच्वंगु विषययात सीकाः, थुगु इले वयागु मने धर्म क्वातुयाच्वंगु दु । उकी नं तना व स्वया च्वय्यागु धर्मया खँ कन धाः सा अरहंत फले तक नं थ्यनी धयागु खँ सीकाः, वयाथाय् विज्याना च्यागूगु महावितर्कया विषय कनाविज्यात, व थथे खः-

८. थव धर्म समये विते मजुवं फल बीगु, समये विते जुइका च्वनेम्वागु खः ।

भगवान बुद्धं कनाविज्यागु धमदेशना अनुसारं विचाः यानाः, बांलाक स्पस्ट जुइक थुइका, वसपोल अनुरुद्धं अरहंत फल लाभयात ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु अनुरुद्ध भगवान बुद्धयागु शासन प्रचार यायेगु ज्याय् कुत यानाः विज्यानाच्वंम्ह खः । वसपोलयात देवतापिसं नं गौरब तः । वसपोलयाके दिव्यचक्षु ज्ञान दु । उकिं वसपोलं बरोबर देवतापि नाप नं सम्बन्ध तः । वसपोलया सद्विविहारिक व अन्तेवासिकपिं नं मेमेपिं भिक्षुपिनिथें हे यको दु । वसपोल बुद्धशासनयात रक्षा यायेगु ज्याय् उपालीथें तुं हे च्वन्त्याम्ह खः । न्हापांगु संगायन क्वचायेका सछिदीति दुबले, निर्गंगु संगायन जुल । वसपोलया अनुयायिपिं निम्ह भिक्षुपिं दु, वसपोलपिनिगु नां थये खः:- भिक्षु वासवगामि व भिक्षु सुमना । वसपोलपिनिगु आचरण, लिपायापि भिक्षुपिसं उदाहरण काये बह जुइक च्वना विज्यानाच्वंपि खः । गथे कि वसपोलपिं तस्सकं संतोशी ।

छको वसपोल वेलुवन विहारे वर्षावास च्वनाविज्याबले, थः पुनातयागु चीवर भ्वाथ जुयाः गुइधुंकूगुलिं, वां छ्वयातःगु पांसुकुल काप मुनाहया चीवर दयेका पुनाविज्यागु दु । वसपोलं वां छ्वयातःगु पांसुकुल काप मुंकुजुयाच्वंले, तावतिंस देवलोकेच्वंम्ह जालिनी धयाम्ह देवपुत्रिं वसपोलं वां छ्वयातगु पांसुकुल काप मुंका जुयाच्वंगु

खैं सीका, वसपोलया प्रति श्रद्धा तयाः वसपोल काप मा जुयाच्चंगु थासय् दिव्य बस्त्र वां छवयातल । वसपोलं नं चीवर सुइत गाक्क काप मुंका हयाः चीवर सुइगु ज्या थालेयात । उबले चीवर सुइगु धयागु तःधंगु ज्या खः । भगवान बुद्धं हे नं भिक्षु महाकस्सप, भिक्षु सारीपुत्र, भिक्षु मोगगलान, भिक्षु आनन्द नापनापं न्यास भिक्षुपिं च्वना हयाः चीवर सुइगु ज्याय् ग्वाहालि यानाबिज्यागु जुल ।

उगु चीवर सुइगु ज्याय् भिक्षु महाकस्सप दकले च्वयपाखे च्वना बिज्यात । सारीपुत्र दथुइ च्वना बिज्यात, भिक्षु आनन्द दकले कवयपाखे च्वनाबिज्यात । मेमेपि भिक्षुपिं गुलिसिनं मुलुइ सुका तयाबिल, भगवान बुद्धं मुलु बिया बिज्यात । भिक्षु महामोगगलानं थः उपस्थापक दातायात धयाः भगवान बुद्धं प्रमुख भिक्षुसंघपिनित भोजनया व्यवस्था मिले यानाः बिल । थुगु हे कथं सकलसिनं ग्वाहालि यानाः, छन्हुं हे चीवर सुइगु ज्या क्वचायेकुगु जुल ।

जालिनी धयाम्ह देवधिदां वसपोल भन्ते कोशल नगरे वर्षावास च्वना बिज्यानाच्वंबले, वसपोलयाथाय् वनाः, तावतिंस देवलोकय् वनेगु इच्छा यानाबिज्याहैं धकाः प्रार्थणा यात । उम्ह देवधितां तावतिंस देवलोकेच्वंगु नन्दवन तस्सकं बांला धकाः उकियागु विषय वर्णन नं यानाः न्यंकल । थेर भन्ते नं थथे लिसः बियाबिज्यातः- जि देवतापिनिगु पुचले वनेमागु आवस्यकता मन्त । छाय् धाःसा जि जन्ममरणया चक्रं छुते जुइधुन ।

उम्ह देवधिदां छाय् अथे धाः वःगु धाःसा, स्वंगु जन्म न्त्यः तावतिंस देवलोके जन्मजुयाच्वंबले वसपोलया हे जहान जुया वयेधुंगु कारणं वसपोलयात म्हसीके फुगु व वसपोलया प्रति प्रेम व स्नेह दुगु कारणं अथे धाःगु खः । व देवधिदां वसपोल अरहंत जूगु खैं मस्यू । वसपोलयागु चेतोविमुक्ति धर्म कथा, तस्सकं महत्वपूर्ण जू । मुक्त जुइवं फुककं छलंग जुइगु, समाधिया सक्तिं क्लेशं छुतय् जुइ फइगु खः । थुगु विषयलय् त्रिपितकय् थथे उल्लेख जुयाच्वंगु दुः-

भगवान बुद्धं सावत्थीया जेतवन विहारे बिज्यानाच्वंबले, भिक्षु अनुरुद्ध वसपोलया ल्यूल्यू जुयाच्वंगु खः । छन्हुया दीने सिँ कःमितय् नाय जुयाच्वंम्ह मञ्चांग धयाम्ह मनुनं स्वम्ह भिक्षुपिनित निमन्त्रणा यानाः भोजन दान बिल । भोजन सिध्येका सिँकःमिनं भन्तेयाके थथे न्यनः-

सिंकमिं न्यन- अप्रमानगु चेतोविमुक्ति व चेतोविमुक्ति लानाच्चंगु
तःधंगु आरमण थुगु निगू विषयलय् निगु छगू हे खः लाकि अलग
अलग खः ।

थेर भन्ते नं धयाबिज्यात- उकियागु विषय छं गथे थुइका
तयाले ?

सिंकःमिन धाल- उगु निगू विमुक्तिया अर्थ छगू हे खः, तर
शब्द जक अलग अलग खः ।

भन्ते नं धयाबिज्यात- उगु निगू चेतोविमुक्तिया अर्थ नं पा,
शब्द नं पा । अप्रमण्णगु चेतोविमुक्ति धयागु ब्रह्मविहारय् च्वनाः
मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा फुक्क दिशाय् फुक्क प्राणिपिनि प्रति
प्रमाण हे मदयेक फइले यानाच्वनेगु धयागु कसिन ध्यानं निमित ग्रहण यायेगु खः । चेतोविमुक्तिले तःधंगु
आरमण दयेकाच्वनेगु धयागु कसिन ध्यानं निमित ग्रहण यायेगु खः ।
निमित ग्रहण यायेबले छमा सिमायागु निमित, निमा सिमायागु
निमित, सोमा सिमायागु निमित ग्रहण यायेगु खः । अनंलि सिमायागु
निर्धारण यानाः छमा सिमा, निमा सिमा, स्वमा सिमा यानाः सिमा
निर्धारण यायेगु खः । व स्वया नं तःधंक कायेबलय् छगू देश, निगू
देश, स्वंगू देश धकाः गणना यानाः कायेगु खः । व स्वया नं तःधंक
कायेबले महासमुद्र थ्यंक कया:, मने तःधंगु तःधंगु धकाः तयेगु खः ।

सिंकमिं वसपोलयागु थुगु खौ न्यनाः निगू चेतोविमुक्तिया अर्थ
नं थुइका काल । थुकथं थुइका बी फुगु धयागु बुद्धशासन प्रचार
यायेगु ज्याय् सफल जूगु खः । वसपोल थेर भन्ते नं विविध
उपलक्षयात बिचाः यानाः कनाबिज्याइगु खः । भगवान बुद्ध परि
निर्वाण जुइवं वसपोलं थथे कनाबिज्यातः-

बुद्ध परिनिर्वाण जुइ त्यका अनुपुब्बविहारसमापत्ति च्वना
बिज्यात । अथे धयागु प्रथम ध्यानंनिसें निरोधसमापत्तिध्यान तक
छसीकथं समापत्तिध्यानय् च्वनाबिज्यागु खः । भगवान बुद्ध सास
मल्हासे शान्तं च्वना बिज्यानाच्चंगु खनाः, आनन्दं अनुरुद्धयाके
न्यनाः बिज्यात । भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुयाबिज्याये धुंकलला ?
भिक्षु अनुरुद्ध थेर, भगवान बुद्ध छुछू ध्यानय् च्वनाबिज्यागु खः,
वसपोल नं उगु उगु हे ध्यानय् च्वना स्वया बिज्यानाच्चंगु जुयाच्वन ।
उकिं वसपोलं सीकाकाल, आः भगवान बुद्ध निरोधसमापत्ति ध्यानय्

च्वना बिज्यानाच्वन । उकिं वसपोलं आनन्दयात थथे लिसः बियाबिज्यात । आ भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुया बिमज्यानि, वसपोल निरोधसमापत्ति च्वनाबिज्यानाच्वंगु खः । अनं भगवान बुद्ध निरोधसमापत्ति ध्यानं पिहाँ बिज्याना भवङ्ग ध्यानय् प्रवेश जुया बिज्यात । अले उगु भवङ्ग ध्यानय् च्वना हे परिनिर्वाणजुया बिज्यात । अनुरुद्ध नं उगु भवङ्गसमापत्ति पिहाँ बिज्याना आनन्दयात थथे ध्या बिज्यात:-

आनन्द, भगवान बुद्ध परिनिर्वाणजुया बिज्यायेधुंकल । आनन्दं नं अन मुं वयाच्चंपि मेमेपि भिक्षुपिनित भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुइधुंकूगु खौं कनाबिज्यात । उबले आर्य जुइधुंकूपि भिक्षुपिसं “फुक्क संस्कारत नित्य मखु” धकाः मने धर्मसंवेग उत्पन्न यानाच्वन ।

अले मेपि पृथक्कजन सावकपि जक भगवान बुद्ध प्रति प्रेम व स्नेह दुगु कारणं नुग मछिंका बिलाप यानाः ख्वयाच्वन । भिक्षु अनुरुद्धं इपि ख्वयाच्चंपि भिक्षुपिनित थथे धर्मया चेतना बियाबिज्यातः-

छिपि नुग मछिंका च्वनेमते, बिलाप यानाः च्वनेमते ।

भगवान बुद्धं भीत थथे कनातगु दु मखुला,

यःगु व येका तयागु फुक्क बियोग जुइगु स्वभाब खः ।

उत्पन्न जूगु फुक्क विनाश जुयावनीगु स्वभाबधर्म खः ।

बिनाश जुया वनेमते धयाः सुनानं पनेफइगु मखु ।

भगवान बुद्ध चान्हयसिया प्रहरय् परिनिर्वाण जुयाबिज्यात । अले ततःधंपि महास्थवीर भन्तेपि नं अन बिज्यानाच्वंगु दु । अनुरुद्ध व आनन्द भन्तेपिसं पुथुजन भिक्षुपिनित चछियंकं उपदेश व्युव्युं धैर्य बियाबिज्यात । लिपा द्यः तुइ धुंकुसेलि भिक्षु अनुरुद्धं भिक्षु आनन्दयात धयाः मल्ल जुजुपिनित सूचना बीके बिल ।

भिक्षु अनुरुद्धं नं मल्ल जुजुपिनित धयाः, भगवान बुद्धयागु शरीर उत्तर ध्वाकां पितयंका शहरया दथुदथुं पूर्वपाखे स्वका यंकाः, वसपोलयागु शरीर दाहसंस्कार यायेगथाय् मकुटबन्धन चैत्य थ्यंकल । थथे यागुया कारण देवतापिनि वसपोलयागु शरीर अन्तिम दर्शणयायेगु इच्छायागु अनुसारं खः ।

अन्तिम जीवन

भिक्षु अनुरुद्ध, वज्जि गणराज्यया वेलुव धयागु गामे पैमायागु क्वय् परिनिर्वाण जुयाबिज्यागु खः। उबले वसपोलयागु आयु आनन्दयागु स्वयाः भतिभति जक पागु जुयाच्चन्।

एतदगगया श्रोत न्हापायाजन्म

भिक्षु अनुरुद्ध पदमुत्तर बुद्धया पालंनिसे प्रार्थणा यानावःम्ह खः। उबले वसपोल हंसावती नगरया छगू कुतुम्बिक कुले जन्मजुयाः बिज्यानाच्चंगु खः। छन्हया दीने उगु सहरयापि मनूतनाप भगवान बुद्धयागु उपदेश न्यनेत वन्। उबले वसपोल भगवान बुद्धं थःम्ह छम्ह सावकयात दिव्यचक्षु लाभीपि मध्य दकले च्ययागु स्थान, एतदगग बियाबिज्यात। उकियात स्वयाः थःत नं अजागु पद प्राप्त यायेगु इच्छा यात, उकिया कारणं थःगु मने श्रद्धा उत्पन्न यानाः वसपोल बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित न्हयन्हुतक दान बिल, न्हयन्हु दुगु दीने बांलागु भिंगु काप दान बिल। अले चीवर सुया रंग तयेत रंग नं दान बिल। अले लिपा थःगु मने इच्छा उत्पन्न जुयाच्चंगु खैं, भगवान बुद्धयाके बिन्ति यात। भगवान बुद्धं नं थथे भविस्यवाणि यानाबिज्यात। थौसं छगू लाख कल्प लिपा गोतम बुद्धयागु शासनकालय् वसपोलया सावक जुयाः प्रव्रजित जुइ खनी। प्रव्रजित जुयाः छ अरहंत नं जुइ खनी। उबले हे वसपोल गोतम बुद्धं छन्त दिव्यचक्षु लाभिपि मध्य दकले च्ययागु स्थान, एतदगग बियाबिज्याइ। उगु वसपोलयागु भविस्यवाणि न्यनाः मने तःधंगु सोमनस्स, पीति उत्पन्न यानाः मेमेगु नं दान पुण्य यायेगु ज्या तुते मजुइक यानाच्चन्। लिपा वसपोल भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुया बिज्यायेवं बुद्धपरिषदपिसं वसपोलयागु अस्तिधातु तयेया लागि, न्हयेगू योजन पाय् जाःगु सुवर्णचैत्य दयेकल। उगु महत्वपूर्णगु पुण्यकार्य थम्हं नं भाग कागु जुल। उकी भिक्षुसंघपिसं दिव्यचक्षु लाभ यायेगु इच्छा दुम्हसिनं, मतछाया सुवर्ण चैत्ययात पूजा यायेमा धाल। वं नं अथे हे यात। थुकथं वं पुण्य संचय यायां थःगु आयु फुइवं क्रमानुसारं संसार चक्रय् चाचा ह्युह्युं, सुमेध बुद्धयागु शासन काल थ्यंकवल। सुमेध बुद्ध नापलागु जन्मय् उम्ह मनू सुदर्शण नगरय् जन्मजूवःगु जुयाच्चन्। वसपोल बुद्ध सिमाया क्वय् न्हयन्हुतक

निरोध समापत्ति ध्याने च्वना बिज्याबलय् उम्ह उपासकं उम्ह बुद्ध्यात्
मत छायाः पूजा यात, उगु पुण्यया आनुभावं अननं मृत्यु जुयाः
संसार चक्रय् चाचा ट्युट्युं कस्सप बुद्ध्यागु शासन काल थ्यंकवल ।

कस्सप बुद्ध्यागु शासनकालय् व छम्ह धनीम्ह कुतुम्बिकयागु
कुले जन्मजुल । लिपा वसपोल कस्सप बुद्ध परिनिर्वाण जुया बिज्यायै
धुंकाः, वसपोल बुद्ध्यागु शारीरिक धातु तयेया लागि छगू योजन
पायजागु सुवर्ण चैत्य दयेकल । उगु चैत्य दयेके सिध्येका धातुयागु
छ्यः देवा दयेका उकी इता तयाः छ्यः जायेक तयाः चैत्यया छचालिं
तयाः बुद्ध्यात् पूजा यात । उम्ह उपासकं उकथं पूजा यानाच्वंगु
खनाः, थः नं अथे हे पूजा याये मास्ति वयेकल । अले उगु सुवर्ण
चैत्यया छचालिं तयाः च्याकातःगु छ्यः द्यवा स्वया नं तःगोगु छ्यः
द्यवा दयेका उकिया नापनापं चीचिगोगु द्विछिगो छ्यः द्यवा दयेका
चैत्य छगलं जजमान जुइक च्याका पूजा यात । अननं आयु फुइवं
छगू बुद्धान्तरतक संसार चक्रय् चाचाहिलाच्वंबलय् छगू जन्मय्
तस्सकं गरीबगु कुले जन्मजुयाः, घाँय् कुबिया जीविका यायेमाम्ह
जुल । उकिं वं सुमन महाजनयागु छ्यें घाँय् कुबिया हया बियाः
थःगु जीविका यानाच्वन । अथे घाँय् कुबिया नैम्ह जूगुलिं वयागु नां
अन्नभार जुल । गरीबगु कुले जन्मजूगु जूसानं वं बरोबर पुण्ययायेगु
ज्या मत्वतु, छन्हुया दीने उपरिडु धयाम्ह प्रत्यक बुद्ध निरोध समापति
ध्यानं दनावयाः थौ जिं सुं छम्ह गरीबम्हसित उपकार याये धकाः
स्वया बिज्याबले उम्ह अन्नभारयात उपकार याये बह जू धकाः
खंका बिज्यात । उचित ई थ्यंक वयेवं चीवरं पुनाः, पात्र ज्वनाः,
गन्धमादन पर्वतं ब्यया बिज्याना अन्नभारयागु छयेयागु न्ह्यःन्य
थ्यंक बिज्यात । अन्नभारं वसपोलयात खनेवं हे थःगु मने श्रद्धा
उत्पन्न यानाः, थः जहानयात सःता उपरिडु प्रत्यक बुद्ध्यात भोजन
दान बिल । उम्ह उपरिडु प्रत्यक बुद्ध भोजन सिध्येका थथे अनुमोदन
यानाबिज्यातः- छं छु इच्छा यागु खः, उगु इच्छा पूर्ण जुइमा ।
उबले अन्नभारं थथे प्रार्थणा यातः- थुगु हे जन्मय् जि गरिबगु
अवस्थां मुक्त जुयाः धनी जुइ दयेमा ।

अन्नभारं महाकुशलचित्त उत्पन्न यानाः, सुनानं त्यव बी
म्वाक प्रशन्न पूर्वक श्रद्धा व प्रज्ञा उत्पन्न यानाः, परिशुद्धगु श्रद्धां

थःगु हिचःतियागु कमाइ परिसुद्ध जुया विज्याम्ह प्रत्यक बुद्धयात दान व्यूगु जुल । उगु पुण्यया फल याकनं हे प्राप्त जुल । उगु वयागु श्रद्धायात देवतां नं अनुमोदन यात । सुमन महाजनं देवतां अनुमोदन यागु सः तायेका अन्नभारयाके जित नं पुण्य इना व्यु धकाः फ्वन । अन्नभारयागु त्यागचित्त खनाः सुमन महाजनं नं आपालं धन बिल । अले उम्ह महाजन वाराणसी जुजुयाथाय् वनाः वयागु श्रद्धाया विषय कनाः धन सम्पति बीके बिल । वाराणशी जुजुं नं सुमन महाजनयागु खैं न्यनाः मनूतयेत अरय् यानाः वं यागु भिंगु ज्या यात ल्वयेक छ्यैं दयेके बिल । अले वयात छ्यैं दयेकेया लागी, जःग म्हुइका च्वंबलय् आपालं धनसम्पत्ति 'लुयावल । बाराणशी जुजुं थव धनसम्पत्ति फुकं अन्नभारया पुण्यं प्राप्त जूगु खः धकाः सीकाः, वयात महाजनयागु पदबी वियाविज्यात ।

अन्नभार व वया जहानं प्रत्यक बुद्धयात दान याये धुंबलय्, थःपिनि नयेत तक नं मन्त । थव खैं प्रत्यक बुद्धं स्यू अथेसानं प्रत्यक बुद्धं थुगु दानयागु पुण्यं थव हे जन्मय् प्राप्त जुझगु आनिसंसयात खंकाः, वसपोलं ग्रहण यानाः कयाविज्यागु खः । अन्नभार व वया जहानम्हेसित दिन बिते मजुवं हे फल प्राप्त जुल ।

अन्नभारमहाजनं थःगु आयु दत्तले भिंगु ज्या यानावं च्वन । लिपा उगु पुण्यया फल परिभोग यायां, थव संसार चक्रय् चाचाह्युह्युं थुम्ह गोतम बुद्धयागु शासनकाल थ्यंक वल । थुगु जन्मय् सुद्धोदन जुजुया किजा अमृतोदन शाक्यया काय् जुयाः जन्मजुल । लिपा प्रव्रजित जुझ्युंकाः अरहंत फल प्राप्तयात । न्हापा वं प्रार्थणा यानावःगु दुगु व थुगु जन्मय् वयाके दुगु क्षमताया कारणं प्रव्रजित जुझ्युंका श्रमणधर्म पालन यायां दिव्यचक्षुज्ञान प्राप्त यानाकाल । उकिया कारणं भगवान बुद्धं, दिव्यचक्षु लाभिपि मध्य वयात अग्रस्थान बियाः, एतदगगपद वियाविज्यागु जुल ।

वाचानुसरण

भिक्षु अनुरुद्ध, विविध कारणयात कयाः, आपालं शब्द प्रकट यानाविज्याम्ह सावक खः । भिक्षु संगितिकाचार्यपिसं मुंकातगु विषय वस्तुत थथे दु-

भगवान् बुद्धं थ य संसारे दकले च्वयेलाम्ह, मनयागु खौं स्यूम्ह खः ।
भीगु मनयागु खौं सीकाः, दिव्यकाये निर्मित यानाः भीथाय्
बिज्याइ ।

दकले च्वयागु धर्मया खौं, भीत कनाबिज्याइ,
वसपोलं भीत निराश मजुइक, धर्मय् प्रशन्न यानातइ ।
धर्मया शिक्षा बियाः, भीत धर्मय् क्वातुका तइ ।
वसपोलं कनाबिज्याइगु धर्मत,
फिसं बालाक थुइवं, फिपि थुगु धर्मय् हे प्रशन्न जुयाच्वनी ।
वसपोलं स्यनाबिज्यागु अनुसारं आचरण यायेवं, छ्वसीकथं
स्वंगू विद्या प्राप्त जुइ ।

आः वसपोलयागु शिक्षा जिं क्वचायेके धुन ।

वसपोल थेर भन्ते नं चेतिय गणराज्यया पाचिनवंश मिगदावने,
धर्मया आचरण यानाच्वंबले प्रकट यानाबिज्यागु खः ।

जि दं हे मद्यंसेच्वनागु न्ययेन्यादैं दयेधुंकल । अले नीन्यादैंतक
ला न्त्यः जक हे मवयेका ।

थेर भन्ते नं थुगु आचरणया विषयले थः शिष्यपिन्त
कनाबिज्यागु खः । अट्टकथाचार्यपिसं थथे व्याख्या यानातल- वसपोल
थेरभन्ते पयतुनाजक बिज्याइगु द्यना बिमज्याइगु अथे धयागु लिधना
हे बिमज्याइगु खः । थुकथं न्ययन्यादैतक च्वनाबिज्यागु खः ।
वसपोल प्रव्रज्या जुयाबिज्यासांनिसे नीन्यादैतकला छुं समयजक हे नं
भुकुकतक नं न्त्यः मवयेकुसे च्वनाबिज्यागु खः । अनंलिपा नीन्याद
पुलेधुंका अन्तअन्ते न्त्योलंब्वाना बिज्या, छाय् धा:सा शरिर बुद्धा
जुयावगुलिं तःसकं त्यानुचागु खः ।

आः भगवान् बुद्धं सास ल्हायेगु दिना बिज्यात ।

तर खण्ड परिनिर्वाण जुया बिमज्यानि ।

वसपोलं निर्वाणयागु आरमण यानाः च्वनाबिज्यागु खः ।

अनंलिपातिनि खण्ड परिनिर्वाण जुया बिज्यात ।

थेर भन्ते नं थ खौं धयाबिज्यागु कुसिनगया सालवनोध्याने
खः । गुगु थाय् भगवान् बुद्ध खण्डपरिनिर्वाण जुयाबिज्यागु खः ।
उबले भिक्षुपिसं थथे न्यन, भगवान् बुद्ध खण्डपरिनिर्वाण जुया बिज्याये
धुंकलला ? छाय् धा:सा उबले भगवान् बुद्ध छु ध्याने च्वनाबिज्यागु

खः, वसपोल नं उगु हे ध्याने च्वना बिज्यानाच्वंगु जुयाच्वन । भगवान बुद्धं सास ल्हायेगु दिना बिज्याबले वसपोल चतुर्थध्याने च्वना बिज्यानाच्वंगु खः । चतुर्थ ध्यानं पिहाँ बिज्यायेधुंका तिनि खण्ड परिनिर्वाण जुयाबिज्यागु जुल । भगवान बुद्ध खण्ड परिनिर्वाण जुया बिज्यायेधुंका थेर भन्ते नं थथे धयाबिज्यातः-

भगवान बुद्धं मन प्रशन्न यानाः, दुःखवेदना सहयाना बिज्यात ।

भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुयाबिज्यागु, मि सिनावंगुयें जुल । वसपोल, विशेषरूपं मत्त जुल ।

भगवान बुद्धयागु चेतसिकधर्म, आःतिनि निरोध जुल ।

भगवान बुद्ध खण्डपरिनिर्वाण जुयाबिज्यायेवं
मेमेगु चेतसिक धर्मत नं, हानं दइ मखुत ।

छगू इले जालिनी धयाम्ह अप्सरा, वसपोलयाथाय् वयाः
देवलोके बिज्याहुं धकाः प्रार्थणा यात अथे धयागु तावतिसं देवलोक
खः । छाय् धाःसा उम्ह अप्सरा, वसपोल देवपुत्र जुया च्वंबले
वसपोलया हे परिचारिका जुयावयेधुंकूम्ह जूगुलिं, उम्ह अप्सरां
वसपोलयात म्हसिका वसपोलयागु शरीर नं जराजिर्ण जुइ धुंकुगुलिं
वसपोलया प्रति स्नेह यानाः न्हापायाथाय् हे जन्म जू बिज्याहुं धाःगु
खः । थेर भन्ते नं थथे धयाबिज्यात-

हे जालिनी, आवंनिसें जि देवलोके वये मखुत ।

जि जन्ममरणया चकं छुते जुइधुन ।

हानं जन्मजुइ म्वालेधुंकल ।

अप्सरां उगु खै न्यनाः निरास जुयाः लिहाँवन ।

मनुष्यलोक देवलोक अथे हे ब्रम्हलोक

दोलंदो चुतकि भरिया दुने सीका कायेफुम्ह भिक्षु

उम्ह भिक्षु, इद्वित्रृद्धिं सम्पन्नम्ह खः ।

सत्वपिनिगु जन्म व मरणया विषय बांलाक स्यूम्ह

न्ह्याबले देवतापिनित खंके फुम्ह खः ।

भन्तेनं देवतायात थथे धयाच्वंगु खै, मेमेपिशिष्यपिसं देवतायात
मखंगुलिं, वैय् हा थैं हालाच्वन धकाः धयाच्वंगु इमिगु संका निवारण
यायेया लागि थथे धयाबिज्यातः-

जि न्हापा अन्नभार जुया जन्मजुयाच्वनाबले, धौय् कुबिया
वयागु जन्मनिसें क्या उपरिट्क प्रत्यक बुद्ध नापलागु हानं

जन्ममरणया चक्रय् चाहिला ववं अन्तिमगु जन्मय् थः निर्वाण जुइफुगु
विषयलय् थथे धया बिज्यात-

जि वज्जि निगमया वेलुव गामे पै भाया क्वय्

आसव मदुम्ह जुया निर्वाण जुया, थव जीवन फुइवं हानं
जन्मजुइ म्वाल ।

आनन्दया जन्म

आनन्द, क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह खः । वसपोलया बौ सुकोधन
खः । सुकोधन नं सुद्धोदन जुजुया है किजा खः ।

गृहस्थ जीवन

आनन्द, शाक्यकुलयाम्ह छम्ह राजकुमार खः । वसपोलया
पासा राजकुमारपिनिगु नां थथे दुः- भद्रिय, अनुरुद्ध, भगु, किम्बिल,
देवदत्त । वसपोलपिनिगु पुचले देवदत्त छम्ह देवदहयाम्ह खः ।
वसपोल, भगवान बुद्ध जन्मजूकुन्ह है जन्मजूगु वसपोलयागु विषेशता
खः ।

प्रव्रजित

आनन्द, भद्रिय, अनुरुद्ध, भगु, किम्बिल, उपाली वसपोलपि
सकलें नापनापं है भिक्षु जूपिं खः । भगवान बुद्धं थःथितिपिनित
धर्माविबोध यायेया लागिं थः सावकपि नापं मल्लपिनिगु निगमय्
अनुपियअम्बवने बिज्यानाच्चबलय् भद्रियया ल्यूल्यू वनाः प्रव्रजित जू
वंपि खः ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु आनन्द प्रव्रजित जुया ताकाल मदुवं सोतापत्ति फल
लाभ यात । अरहंतफल जक भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुयाः स्वला
लिपातिनि लाभ यायेफत । वसपोल पीनिदंतक सोतापन्न आर्यपुद्गल
जुयाच्चन । वसपोलया आयु चयदं दयेकातिनि अरहंत फल लाभ यात ।

वसपोलया नापनापं प्रव्रजित जूवःपि स्वया नं दकले लिपालाक
अरहंत जूगु छाय् धा:सा, भगवान बुद्धयाथाय् उपस्थान यायां धर्मयागु
आचरण यायेगु ई मदुगुलिं खः । वसपोल न्हापांगु संगायन यायेगु छुं
समय न्ह्यः है जक अरहंत फल लाभ यागु खः । न्हापांगु संगायन

याबले भिक्षु महाकाश्यप व मेमेपि थेर भिक्षुपि अले भिक्षु अनुरुद्ध मिले जुया: न्यासम्ह भिक्षुपि त्यया: बिज्यात । उकीमध्य प्यस व गुइगुम्ह खुगू अभिञ्जा व स्वंगू विद्या अले प्यंगू प्रतिसम्भदा लाभि अरहंतपि खः । आनन्द छम्ह धा:सा परियत्तिया विषय बांलाक स्यूम्ह जुया नं गुणधर्मया त्याखं सोतापन्न जक जूम्ह जूगुलिं उगु संगायनसभाय् च्वनेत मल्वम्ह जुल । वसपोल भगवान् बुद्धयागु उपदेश फुक्क न्यनातम्ह धम्मभण्दागारिक जूगुलिं वसपोल मदयेक नं मज्यूगु जुल । उकियागु कारणं उगु संगायन यायेगुलि प्रधान जुया बिज्यानाच्वंम्ह महाकाश्यप महास्थविरं वसपोलयात याकनं मेहनत याकाः अरहंतफलय् थ्यंकाः उगु संगायनाय् सहभागि यायेगु खैं क्वच्छिना बिज्यात ।

संघयापाखें थःत अरहंत प्राप्त याकाः संगायनाय् सहभागि याकेगु सुचं वर्सेलि उकुन्हया चान्हय् हे तस्सकं मेहनत यानाः बिज्यात । कायगतासति ध्यान वृद्धि यायां चंकमण यायां थःगु शरीरयागु अंग अंगत संगुलि तक नं ध्यान तया चायेकेगु यानाः बिज्यात । अपाय् च मेहनत यातं नं सोतापन्नं च्वय्यागु छुं मार्गफलय् तक नं थ्यंके मफुत । अथे थ्यंके मफुगु कारण, वीर्य अपो जूगुलिं मन चंचल जुया खः । वसपोलं थम्हं यानागु आचरणया मात्रा मिले मज्गु सीका, चंकमन यायेगु थासं कुहौं वयाः, आराम कायेगु थासे वन ।

वसपोल खाताय् पलख फ्यतुत, अनंलिपा द्यनेत तुतिं बैं छ्वते जुयाः छ्यो फुंगले मथ्यंवं हे वसपोलयागु चित्त आश्रव रहित जुल । छाय् धा:सा उपादान मंत ।

वसपोल छम्ह हे जक थजाम्ह सावक खः, गुम्हसिनं दनेगु, द्यनेगु, चंकमण यायेगु, फ्यतुइगु प्यंगू इरियापथय् मच्वंसे अरहंत फल लाभ यात । वसपोल अरहंत जुइधुंका छुं ईया दुने हे द्यः तुइल । प्यस व गुइगुम्ह भिक्षुपि जलपान सिध्येका मगध राज्यया राजगृह नगरे वेभार पर्वतयच्चंगु सप्तपर्णि गुफाय् च्वनाः, भिक्षु आनन्दया प्रतिक्षा यानाच्वन । वसपोलं नं संघपिनित थः अरहंत जूगु खैं सीकाबीयालागि, थः च्वनाच्वनागु भूमि अन्तरधान जुयाः संगायन सभाय् थःत तयातगु आसनय् प्रकट जू बिज्यात । अनंलि प्रथम संगायनया ज्या न्त्यात ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु आनन्दं, बुद्धशासन प्रचार यानाः चिरस्थाइ यायेगु
ज्याय् तःधंगु योगदान बियाबिज्यागु दु । वसपोलं बियाबिज्यागु
योगदानत छथाय् हे तयाः स्वयेबले थथे दु:-

१. वसपोलं आपालं धर्मयागु खैं लुमंकातःगु दु, उकिं
वसपोलयात बहुसुत्तधारी धाई । वसपोलं सयेकेसीकेयानाजक तःगु
मखु, कण्ठ यानाः लुमंका हे तःगु खः । थुकियागु उदाहरण थथे दु,
छगू इलय् भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुइ धुंकाः गोपकमोगगलान
ब्राम्हण, आनन्दयाथाय् वनाः थथे न्यन-

“भगवान बुद्धं छपिनित कनातगु धर्म, गुलि दु धकाः धाये
फुला ?”

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात, हे ब्राम्हण, भगवान
बुद्धयापाखें जिं तप्यंक सयेका तयागु धर्म ८२,००० धर्मस्कन्ध दु ।
अले सारीपुत्रादि तःधंपि भिक्षुपिनिपाखें सयेका तयागु धर्म मेगु २०००
दु ।

हानं वसपोलं थथे धयाबिज्यातः- उपि फुकक धर्मस्कन्धत
गन माल अन तुरन्त कने नं फु ।

वसपोलयात बहुसुत्त धागुया मूल कारण छु धाःसा न्हापा
वसपोल बुद्धया उपस्थापक मजुनिबले, बुद्धया उपस्थापक जुइया
लागिं भगवानयाके च्यागू वरदान फ्वंगु दु । उगु च्यागूया दुनेलागु
छगू थथे खः-

“यदि छपिसं जि मदुगु थासय् छुं धर्मयागु उपदेश सुयातं
कना बिज्यात धाःसा उगु उपदेश हानं जित छको कना बिज्यायेमा ।”

आनन्दयागु उगु आग्रहयात भगवान बुद्धं सुइकार यानाबिज्यात ।
अथे जूगुलिं आनन्द मदुगु थासय् छुं धर्मदेशना कनाबिज्याइबले हानं
छको आनन्दयात कना बिज्याइगु जुयाच्चन । अले भिक्षु आनन्द
च्यागू वरदान छाय् फ्वनागु धयागुया स्पस्टि करण नं बियाबिज्यात ।

बिशेष यानाः जि मदुगु थासय् छलपोलं कनाबिज्यागु धर्म
हानं जित छको कना बिज्यायेमा धयाबिज्यागुया कारण छाय् धाःसा,
सुं गुम्हसिनं थुगु गाथा, थुगु सुत्त, थुगु जाटक भगवान बुद्धं गण
कनाबिज्यागु अले छु कारणं कना बिज्यागु धकाः न्यनीबलय् जिं

झिमित उकियागु लिसः बी मफुत धाःसा, झिमिसं जित थथे निन्दा याइ, आनन्द भगवान बुद्धया किचर्थें ल्यूल्यू जक जुयाच्चनां छुयाय् थुलि खैं हे मस्यूम्ह धकाः याइगु निन्दायात पनेया लागि खः ।

आनन्दं आपालं धर्म खैं लुमंका तगुलिं बुद्धधर्म चिरस्थाई यायेगु ज्याय् यकको ग्वाहालि जुल, व थथे खः-

२. भगवान बुद्धं बुद्धत्व ज्ञान प्राप्त जुइधुंका नीगू वर्षावास तक सुं नं मिस्त भिक्षुणी जू वःगु मदु । अनं लिपा महाप्रजापति गौतमी व वया परिचारिकापि॑ ५०० म्ह वसपोल भगवान बुद्धयाथाय् वयाः प्रव्रज्या फवं वल । उबले भगवान बुद्ध, थः उपस्थापक आनन्द नाप वज्जि गणराज्यया वैशाली नगरे, महावन जंगले च्वंगु कुतागार शालाय् च्वनाबिज्यानाच्वंगु खः । उबले भगवान बुद्ध मिस्तयेत प्रव्रजित यायेगु इच्छा यानाबिमज्यागु खः । त्रिपिटक्य् उल्लेख ज्याच्चंगु अनुसारं मिसातयेत भिक्षुणी यायेगुलि बः बियाः, भिक्षु आनन्दं भगवान बुद्ध नापं थथे लिसः न्ह्यसः यानाः बिज्यात-

भगवान बुद्धं धयाबिज्यात- हे आनन्द, थुगु धर्मविनये मिसातयेत प्रव्रजित यायेगु इच्छा यायेमते ।

बुद्ध उपस्थापक भिक्षु आनन्दं न्यन- हे भगवान, मिसात प्रव्रजित जुयाः सोतापति फल, सकिदागामि फल, अनागामि फल व अरहंत फल प्राप्त यानाकाये फइगु जूसा, छलपोलं प्रव्रजित जुइया लागि छाय् अनुमति बियाबिमज्यानागु ? महाप्रजापति गौतमी छलपोलयात मचाँनिसें दुरुत्वंका पालनपोषन यानाः लहिनातःम्ह खः ।

भगवान बुद्धं धयाबिज्यात- फइ आनन्द ।

बुद्ध उपस्थापक भिक्षु आनन्दं न्यन- यदि मिसात प्रव्रजित जुयाः सोतापति फल, सकिदागामि फल, अनागामि फल व अरहंत फल प्राप्त यानाकाये फइगु जूसा, छलपोलं प्रव्रजित जुइया लागि छाय् अनुमति बियाबिमज्यानागु ? महाप्रजापति गौतमी छलपोलयात मचाँनिसें दुरुत्वंका पालनपोषन यानाः लहिनातःम्ह खः ।

भगवान बुद्धं धयाबिज्यात- आनन्द, महाप्रजापति गौतमी च्यागू प्रकारयागु गरुधर्म अनुसारं आचरण याये फुसा प्रव्रजित जुइ फइ ।

भगवान बुद्धं थथे कनाबिज्यागु खैं न्यनाः आनन्दं महाप्रजापतिगौतमीयाथाय् वनाः व खैं कना बिज्यात । महाप्रजापतिगौतमी उगु गरुधर्मअनुसारं आचरण यायेगु खैं याउँक हे

सुइकार यानाबिज्यात । आनन्दयागु प्रयास सफल जुल । मिसात नं बुद्धशासने प्रव्रजित जुइ खन ।

भिक्षु आनन्द, मिसातयेत बुद्ध शासनय् प्रव्रजित जुइगु अधिकार प्राप्त याका: बीगुलि न्त्यःन्य लाम्ह जुल । थुगु कथं महापजापति गौतमी व न्यास शाक्यकुलयापि वसपोलया परिचारिकापिनित प्रव्रज्या प्राप्त याका बिल ।

भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुइधुंका, वसपोलयागु अन्तिम शरीर दर्शण यायेगुलि मिसातयेत हे दकले न्हापां दर्शण याकुगु जुल । छाय् धाःसा बहनि लिबातकि इमित लिहाँ वनेत थाकुइगु जुयाः अथे यानाबिज्यागु खः ।

३. न्हापा कोसम्बीच्चंपि भिक्षुपिनि विवाद जुयाः निध्व जुल । वसपोलपिनित मानय् याइपि उपासक उपासिकापि नं निध्व जुल । भगवान बुद्धं इमित ल्वाना मच्चनेगु ओवाद बिया बिज्यात नं इमिसं उकियात सुइकार मया । इपि भिक्षुपिनि थथःगु हे दिट्ठि व अभिमानया कारणं यानाः वसपोलयागु खै न्यने मफुत । उकियागु कारणं भगवान बुद्धं इमित त्वःता पारिलेयक जङ्गले च्वना, किसि व माकलं स्यवा याका च्वना बिज्यात । लिपा कोसम्बीच्चंपि भिक्षुपिसं थःथःगु जित्तियात चाया वसेलि, इमि थवंथवय् हे मछाय्का, आनन्दयाथाय् वनाः, वसपोलयाकय् क्षमा फ्वनाः, जिपि आः मिलय् जुइधुन । उकिं जिमित भगवान बुद्धयाथाय् ब्वना यंका बिज्याहैं धका: प्रार्थणा यात । आनन्दं नं इमिगु कलह शान्त यायेधुंका न्हापार्थे हे मिलेचले याये धुंकाः, भगवान बुद्धयाथाय् ब्वनायंका क्षमा फ्वंके यंकल । थव बुद्ध शासनय् वयाच्चंगु कलंक मदयेका व्यूगु हे धायेमाल ।

४. भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुयाबिज्याये धुंकाः, स्वला लिपा महाकस्सप महास्थविरं संघसमक्ष संगायना यायेमागु खै महसूस याके धुंकाः, संघपिनि पाखे उपालीयात विनयया विषय लिसः बीगु जिम्मा बिल । आनन्दयात धर्मयागु विषय लिसः बीगु जिम्मा बिल । उबलेतक आनन्द सोतापन्न जक जुयाच्चंगु खः । उकिया कारणं अनंनिसें तस्सकं मेहनत यानाः संगायन जुइगु दिनया सुथसिया पहरय् हे अरहंतफल लाभ यानाकाल ।

संगायन जूबले वसपोलं, भगवान बुद्धं थायथासय् कनाबिज्यागु धर्मत संघसमक्ष प्रस्तूत यानाबिज्यात । थुकिं यानाः धर्मयागु प्रसंगविसययात पुचःपुचः यानामुकाः सुत्तन्तपिटक व अभिधम्मपिटक अलग अलग यानाः छुतय् यायेया लागिं अःपुका ब्यूगु जुल । थुकिया कारणं आःतक नं भीसं धर्मया शिक्षा काये दयाच्वन ।

५. बुद्धशासनयात अतूतरूपं निरन्तरता बीयालागि, भिक्षु महाकस्प, भिक्षु महाकच्चायन, भिक्षु उपालीथें जापि ततःधौपि महास्थविर भिक्षुपिनित जिम्मा बियाः, थःगु नेतृत्वय् थः सद्विविहारिक व अन्तेवासिकपिनित स्यनेकने यायेगु अनुमति बियाबिज्यात । थुगु हे कथं वसपोलपिसं नं थः थः शिस्यपिनित स्यनेकने यानाबिज्यात । इपिं थथे खः- भिक्षु सब्बकामि, भिक्षु साल्ह, भिक्षु रेवत, भिक्षु खुज्जसोभित, भिक्षु साणवासीसम्भूट, भिक्षु यसकाकण्डपुत्रपि खः । इपिं हे शिष्यपिं निगूगु संगायनाय् महत्वपूर्णपि भिक्षुपि जुल ।

६. भगवान बुद्धं परिनिर्वाणं जुयाः बिज्याये धुनेवं, बुद्धपरिषदपिसं आनन्दयात भगवान बुद्धर्थें हे भापा मानय् याइगु जुल । वसपोल आनन्द, विहारविहारय् बिज्याना अनच्चंपि भिक्षुसंघपिनित नापलायेगु यानाबिज्यात । आनन्द, भगवान बुद्ध दुबले वसपोल बुद्ध न्त्यायाय् बिज्यासानं वसपोलया किचः थें ल्यूल्यू जुयाच्चंम्ह खः । थौकन्हेयागु भासं धालधाःसा गण भगवान बुद्धयात खनी, अन आनन्दयात खनी । अथे जूगुलिं न्हापांगु संगायना सिध्येवं वसपोल आनन्द, विहारविहारय् च्वनाच्चंपि भिक्षुसंघपिनित उगु उगु विहारय् वनाः नापला वनीगु जुयाच्वन । नापलाये धुंका भगवान बुद्धयागु गुणया विषय वर्णन यानाः कनाः, भिक्षुसंघपिनित मिलय् चलय् जुयाच्वनेगु शिक्षा बियाः, बुद्धशासनयात समृद्धिशाली यानाः तयेगु ज्याय् त्यव बियाः बिज्यानाच्वन ।

वसपोल दकले त्हापां बिज्यागु विहार, वंस गणराज्यया कोशम्बी नगरयच्चंगु घोषिताराम विहार खः । उबले उगु नगरय् उदेन जुजुं राज्ययानाच्चंगु जुयाच्वन । त्रिपिटकय् उल्लेख जुयाच्चंगु अनुसारं संघं ब्रह्मदण्ड बियाबिज्यागु खैं कनेया लागिं बिज्यागु धकाः उल्लेख जुयाच्चंगु दु । तर वसपोल अन बिज्यागु उलि खैया लागि जक मखुसे उदेन जुजुयात धर्मउपदेश बियाः, श्रद्धा वृद्धि याकेया लागिं नं खः ।

आनन्दं उदेन जुजु नाप लायेधुंकाः, वसपोल प्रमुख वसपोलया
परिचारिकापिनित धर्मउपदेश बियाबिज्यात । वसपोलया परिचारि
कापिसं वसपोलयागु उपदेश न्यनाः, मन प्रशन्न यानाः, न्यासपु
चीवर दान बिल । उकियागु कारणं उदेन जुजुयात थथे संका जुल-
उलिमछिं चीवर वसपोलं छु यानाः बिज्याइगु ? थथे मने तयाः,
वसपोलयाथाय् वना: थथे न्यं वन, थेर भन्ते ननं जुजुं न्यंगु न्यसया
लिसः बियाबिज्यात, व थथे खः-

उदेन जुजुं न्यन- भन्ते न्यासपु मछिं चीवर छपिसं यंका, छु
यानाबिज्यायेगु ?

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात- जिं थव यंका चीवर भ्वाथ
जुइधुंकूपिनित इना बीगु खः ।

उदेन जुजु न्यन- अले वसपोलपिसं उगु भ्वाथगु चीवर, छु
यानाः बिज्याइगुले ?

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात- इमिसं उगु भ्वाथगु चीवर
लाया द्यनाबिज्याइगु खः ।

उदेन जुजु न्यन- इमिसं लायातःगु भ्वाथःगु चीवर, छु यानाः
बिज्याइगुले ?

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात- उगु लायातःगु भ्वाथगु
चीवर च्यय् इलां यानातइगु खः ।

उदेन जुजु न्यन- अले च्यय्तानातःगु भ्वाथगु चीवर, छु
यानाः बिज्याइगुले ?

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात- उगु पुलांगु च्यय् तयातगु
भ्वाथगु चीवर बैय् लाया बिज्याइगु खः ।

उदेन जुजु न्यन- बै लायातगु पुलांगु चीवर, छु यानाः
बिज्याइगुले ?

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात- उगु पुलांगु चीवर तुति
हुइत तइगु खः ।

उदेन जुजु न्यन- पुलांगु तुति हुइगु चीवर, छु यानाः बिज्याइगुले ?

भिक्षु आनन्दं लिसः बियाबिज्यात- उगु पुलांगु चीवर बै हुइत
तइगु खः ।

उदेन जुजु न्यन- पुलांगु बैं हुइगु चीवर, छु यानाः विज्याइगुले ?

भिक्षु आनन्दं लिसः वियाविज्यात- उगु पुलांगु बैं हुइगु चीवर
न्ह्यातुगु चा नाप मिले यानाः कुटिया अंगले लिउं तइगु खः ।

उदेन जुजुं वसपोलयागु खैं न्यनाः, श्रद्धा उत्पन्न यानाः मेगु
नं चीवर दान बीके बिल ।

उदेन जुजुनाप थुकथं खैल्हाबल्हा जूगुलिं उदेन जुजुयात
बुद्धधर्मय् श्रद्धा उत्पन्न याके फत । उकियागु कारणं वंश गणराज्य
बुद्धशासनयागु जग च्वन । अले दशवारयापाखें प्राप्त जूगु चीवरत
विहार विहारय् चा ट्युट्युं अनच्चर्पि भिक्षुपिनित विया उपकार नं
याये खंगु जुल ।

अथे यानाः बुद्धशासनयात क्वातुका तःगु कारणं यानाः
आतक बुद्धशासन स्थीर जुयाच्वंगु खः ।

अन्तिम जीवन

भिक्षु आनन्द, भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुयाः, पीदं लिपा
थःगु आयु १२० दैं दयेका परिनिर्वाण जुयाविज्याम्ह खः । वसपोलयागु
विषय थथे वर्णन यानातःगु दु-

कपिलवस्तु व देवदहया दथुइ आकाशय् च्वना, तेजोसमापति
ध्याने च्वनाः, जि परिनिर्वाण जुइवं, जिगु शरीर अर्थे हे मि च्याना
छ्वयावनेमा अले जिगु अस्तिधातु नं कपिलवस्तु व देवदहया निगू
भागय् नं बछिबछि लायेमा धकाः अधिस्थान यानाः परिनिर्वाण
जुयाविज्याम्ह खः । छाय् कपिलवस्तु व देवदहया निगुं सिमानाय्
बछिबछि लायेमा धकाः अधिस्थान यागु धाःसा, थःथितिपिनिगु
पुचले अस्तिधातुया विषय कलह मवेमा धकाः अथे अधिस्थान
यानाविज्यागु खः ।

एतदगगया श्रोत न्हापाया जन्म

भिक्षु आनन्द, पदुमुत्तर बुद्धया पालनिसे प्रार्थणा यानावःम्ह
खः । उबले वसपोल सुमन राजकुमार, पदुमुत्तर बुद्धया मेम्ह मांया
पाखें दुम्ह किजा जुयाच्वन । वसपोलपिनि माँपि सुदन्ता व सुजाता
महाराणीपिं खः ।

लिपा तःधिम्ह दाजुम्ह राजदरवार तोतावना, प्रव्रजित जुयाः, बुद्ध जुयाबिज्यात । अथे जूगुलिं सुमन राजकुमारया बौ नं सुमनराजकुमारयात हंसावती नगरं सछि व नीगु योजन तापागु छगू नगरय् स्वयेगु जिम्मा बिल । छगू इलय् सिमान्त प्रदेशपाखे अशान्ति मचय् जुल । सुमन राजकुमार अन वना, शान्ति यायेगुलि सफलता प्राप्त जुल । उगु वयागु साहसिककार्ययात वया बौ सुनन्द जुजुं, व राजकुमारयात तस्सकं माया यानाः, जित याकनं नापला वा धकाः उजं जुल ।

सुनन्द जुजुं छं गुगु इच्छा यागु खः उगु इच्छा पूर्ण याना वी धकाः उजं जुल । सुमन राजकुमारं न्हापा हे बिचाः यानातयेधुंकूरु अनुसारं बौ नं वयात लैं चायेका बीवं हे थथे बिन्ति यातः-

“यो बा, जिं मेगु छु प्रार्थणा याये, जि दाजु जुयाच्चंम्ह बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित प्यंगु प्रत्यय पुरय् यानाः स्वलातक स्यवा याये दयेमा ।”

सुनन्द जुजुं थजागु खैं धाइ धयागु मने हे मदुगु खः । अथे जूगुलिं व खैं न्यनाः पलख सुमुक च्वना बिज्यात । उकिं न्ह्यव, उम्ह जुजुं भगवान बुद्धयात उपस्थान यानावयाच्चंगु खः । व जुजुया थथे फवनीगु यः मजुइकु तर आ छुयाय् छुयाय् जुल । यदि म्वा धालधाःसा राजकुमारं दुःख ताइ, अथे जूगुलिं छ वनाः भगवान बुद्धयाके हे न्यना सो धकाः थः लिचिलेगु ज्या यानाबिज्यात ।

सुमन राजकुमार, बौयागु खैं न्यनाः बौयाकय् बिदा क्याः, थः दाजु भगवान बुद्ध नापला वन । उबले पदुमुत्तर बुद्ध गन्ध कुटी च्वना बिज्यानाच्चंगु खः । अथे जूगुलिं सुमन राजकुमारं भगवान बुद्धयात तुरन्त नाप लाये मफुत । उबले वसपोल भगवान बुद्धयात उपस्थान यानाच्चंम्ह भिक्षु सुमनयागु ग्वाहालि क्याः, भगवान बुद्धयागु दर्शण या वन ।

भिक्षु सुमन भगवान बुद्धयागु उपस्थान यानाः वसपोलया आरक्षक जुया बिज्यानाच्चंगु खः । भगवान बुद्ध गन्धकुटी च्वनाबिज्याइबलय् अथवा पुचलं अलग जुया च्वना बिज्याइबले न्हापां भिक्षु सुमनयातनि नाप लायेमा । अले बुद्ध उपस्थापक भिक्षु सुमनं, नापलाके वह जू मजू बिचाः यानाः, भगवान बुद्धयात बिन्ति

या वनीगु जुयाच्चन । उबले भगवान् बुद्धं नापलायेगु मलायेगु
वसपोलं हे निर्णय वियाविज्याइगु जुल ।

थुगु सुमन राजकुमारयागु विषयले नं, बुद्ध उपस्थापक वनाः
भगवान् बुद्ध्यात कनेवं वसपोल बुद्ध पिहाँ विज्यानाः नापला विज्यात ।

सुमन राजकुमारं थः दाजु नाप लाये खंगुलिं तस्सकं सन्तोष
जुल । उकिया नापनापं भगवान् बुद्ध्या नापं च्चनाः स्यवा यानाच्चंम्ह
भिक्षु सुमन खना नं श्रद्धा उत्पन्न यात । उगु भगवान् बुद्ध्यात
नापलायेगु विधि यः तायेकल । अथे धयागु, भिक्षु सुमन थःगु ऋद्धिं
अन हे अन्तरधान जुया वनाः भगवान् बुद्ध्यागु गन्धकुटी विज्यात ।
अले लिहाँ वःबले नं अथे हे ऋद्धि प्रयोग यानाः लिहाँ विज्यात । अले
भगवान् बुद्ध्यात स्वलातक पच्चान्त प्रदेशय् विज्याहृं धकाः प्रार्थणा
यात । अले भिक्षु सुमन थें तुं, बुद्ध उपस्थापक जुइगु विधि न्यना
विज्यात । भगवान् बुद्धं थथे लिसः वियाविज्यात- उकिया लागिं दान
बी माः, अले शील पालन याये मा हानं उकिया नापनापं मेमेगु नं
पुण्य यायेमा । अले उगु इच्छा पूर्ण जुइ ।

सुमन राजकुमार पच्चान्त प्रदेशय् लिहाँ वनेधुंका, भगवान्
बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित स्वागत यायेगु फुकक सामानत
तयार यायेधुंका: अले वसपोल जुजुं शोभ धयाम्ह कुतुम्बिकयागु
उध्यान न्यानाकयाः, उकी विहार दयेका उगु विहार दुने भगवान्
बुद्ध्या लागि गन्ध कुटी दयेके वियाः, वसपोलया सावकपिनित न्हिने
च्चनेया लागि व बहनि च्चनेया लागि हल दयेके वियाः, दयेके मागु
फुकक कवचाये धुंका:, थः बौयात खबर छ्वयाः भगवान् बुद्ध
विज्याकेत खबर छ्वल ।

भगवान् बुद्ध व वसपोलया सावकपि थ्यंक विज्यायेधुंका
सुमनराजकुमारं वसपोलयात उचितरुपं स्वागत याकाः, उगु विहार
दान व्यूगु जुल । भगवान् बुद्धं सुइकार यानाः विहारया दुने च्चं
विज्यात । उकिया नापनापं वसपोलया सावकपि नं विज्यात । सुमन
राजकुमारं प्यंगू प्रत्यय द्वारा वसपोलपिनिगु उपस्थान यात ।

वर्षावासया दुने थः जहान व काय् म्हयाय् अमात्यपि
मुंका: दान पुण्य यायेधुंका थथे प्रार्थणा यात:-

“छिपिं सकसिनं सीका ति, फुक्क बुद्धपिसं प्रतिपत्ति पूजायात्, आमिस पूजा स्वया नं महत्व बियाबिज्याइगु जुयाच्वन । थ्व स्वलातक जिं फुक्क सम्पतित त्याग यानाः, म्हयच्वंगु बस्त्र जक ल्यंका, फिगू शील पालन याये । छिमिसं भगवान बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनित, जिं गथे सेवा यानातयागु खः अथे हे या”

थःगु न्त्यःनय् च्वनाच्वंपिनित यायेमागु ज्या फुक्क जिम्मा बियाः, सुमन राजकुमारं थःगु राजबस्त्र त्याग यानाः, साधारण वसः पुनाः, फिगू शील समाधान याये धुंका:, उगु हे विहारय् च्वन । अले वसपोल राजकुमार बुद्ध उपस्थापक भिक्षु सुमनया सतिक च्वनाः, भिक्षु सुमनं भगवान बुद्धयात स्यवा यानाच्वंगु खनाः, भन हे श्रद्धा उत्पन्न जुल । अले उम्ह भिक्षु सुमनं थें हे बुद्ध उपस्थापक जुइगु इच्छा उत्पन्न यात ।

सुमन राजकुमारं थःगु मने वःगु इच्छा स्वलातक सुयातं मधासें अर्थे तयातल । लिपा वर्षावास क्वचाये धुंका: भगवान बुद्ध प्रमुख भिक्षुसंघपिनित न्यन्हुतक महादान बियाः, अन्तिमगु दिनय् बुद्ध व वसपोलया सावकपिनि भोजन सिधयेधुंका:, भगवान बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित छजुछजु त्रिचिवर दान बी धुंका:, भगवान बुद्धया न्त्यःनय् वनाः थःगु मने इच्छा उत्पन्न जुयावःगु खैं, वसपोलया के बिन्तियात । भगवान बुद्धं नं मेमेपि असीति महासावकपिनित भविस्यवाणी यानाबिज्याइर्थे हे भविस्यवाणी यानाबिज्यात । व थथे खः- थौसं छगू लाख कल्प लिपा: गोतम धयाम्ह बुद्ध उत्पन्न जुइ, उबले छ वसपोलया सावक जुयाः प्रव्रजित नं जुइ, अरहंत फल नं लाभ यानाकाइ । उबले छन्त उम्ह गोतम बुद्धं बुद्धउपस्थान यायेगुलि दकले च्ययागु स्थान एतदगग बियाबिज्याइ ।

सुमन राजकुमारं भगवान बुद्धयागु भविस्यवाणी न्यनाः आपालं पीतिसोमनस्स उत्पन्न यानाः कायेधुंका:, उकिया लागिं मेमेगु नं जीवंकाछि दानपुण्य यात । उगु जीवनं लिपा जन्ममरणया चक्रय् चाचा ह्युत्युं कस्सपबुद्धयागु शासनकाल ध्यंकवल । कस्सप बुद्ध नापलाबलय् वसपोल साधारण मनूतयेगु कुले जन्मजुयाः, छम्ह भिक्षुयात पात्र दिकेगु आसन श्रद्धापूर्वक दान बिल । उगु जन्मलिपा छगू बुद्धान्तर तक उगु पुण्यया आनुभावं स्वर्गलोकय् जन्मजुल ।

उगु बुद्धान्तरया दुने छगू जन्मय् बाराणशी जुजु जुया:
जन्मजुल । उबले वसपोलं च्यागू शाला दयेका, च्याम्ह प्रत्यक
बुद्धिपिनित दान बिल । हानं जीवंकाछि वसपोल प्रत्यक बुद्धिपिनित
प्यंगू प्रत्यय द्वारा बांलाक उपस्थान यात । उगु पुण्यया आनुभावं उगु
जीवनं लिपा तुसिता देवलोकय् जन्म जू वन । अन हे च्वच्वं थुम्ह
गोतम बुद्ध उत्पन्न मजूतले सुख भोग यानाच्वन । थुम्ह बुद्धया इले
सुकोधनया काय् जुया जन्मजुल । वसपोलया माँया नां किसागोतमी
खः । भगवान बुद्धया हे सतिम्ह थःथिति जुयाच्वन । लिपा प्रव्रजित
जुया: पीप्यदै दयेका अरहंत फल लाभ यात । न्हापा वं प्रार्थणा
यानावःगु दुगु व थुगु जन्मय् भगवान बुद्धयात तस्सकं बांलाक
उपस्थान यानाच्वंगुलिं थुबले सोतापन्न जक जुयाच्वंम्ह जूसानं बुद्धयात
उपस्थान यायेगुलि एतदगग बियाबिज्यात । हानं मेगु नं प्यंगू एतदगग
बियाबिज्यागु दःनि, व थथे खः:- बहुसुत्तदुम्ह, स्मृति दुम्ह (बिचाः
गाका च्वनीम्ह) गति दुम्ह (छगूयात तःगुकथं खैं थुइका कायेफुम्ह)
धिति दुम्ह (धैर्य दुम्ह जुइगु) खः ।

वाचानुसरण

भिक्षु आनन्दं नं भिक्षु अनुरुद्धं थें हे छगूछगू कारणयात कया:
कनाबिज्यानातगुयात संगीतिकाचार्यपिसं मुंका तःगु खैं थथे दु-

मेपिनित ल्वाकेगु खैं ल्हाइपि तंकालित, कपित

अले मेपिनित बिनाश यायेगु जक बिचाः याइपि,
चतूर्पिसं संगत याइमखु

छाय् धा:सा मभिंपि संगत यायेवं मभिं हे जुइ ।

चतूरपिसं श्रद्धा व शील दुपि

अले आपालं सयेकेसीके यानातपि जक संगत याइ

छाय् धा:सा भिंपिनिगु संगत यायेवं उन्नति हे जक जुइ ।

वसपोल थेर भन्ते नं थथे धयाबिज्यागु छाय् धा:सा भिक्षु
अस्सजि, भिक्षु पुनब्बसु, भिक्षु मेत्तिय, भिक्षु भुम्मजक, भिक्षु पण्डुक
व भिक्षु लोहितकथें जाःपि छवरिग भिक्षुपिनित चेतना बीत कनाबिज्यागु
खः । गुपिं भिक्षुपिं देवदत्तया पक्षयापि भिक्षुपिं नाप हेमखेम दयेका
च्वपि खः ।

का सो, सोसकु तुक्रा स्वानातःगु थ्व शरीरयागु क्वें ।
सजेधजे यानाः बांलाकातःगु, अथेसां घालं जायाच्वंगु
घचाइपुसेच्वंगु,

तर आपालं मूर्खतयेसं इच्छा यानाच्वनीगु, व स्थीर धयागु हे
मदुगु ।

का सो थ्व शरीर, हिरामोति तिसां भक्ष धायाच्वंगु,
दुनेथ्यंक बिचा यानास्वयेवं क्वयच्य् ला व छ्रयंगुलिं भुनातःगु,
बस्त्राभरणं बांलाथें च्वंगु ।

का सो व मिसायागु शरीर, ल्हातुति नस्वालं बुलातःगु
ख्वा यइपुसेच्वंक चन्दनं बुला, नाइस्य च्वंक बांलाका तःगु
मूर्खतयेत उकी भुले यानातइगु तर निर्वाणया लैं मालाच्वंपिनित,
भुले यायेत गुबले सफल जुइ मखुगु ।

व मिसायागु सैं भमर्थें हाकुसे पिपि धाःगु,
मिखाले हाकुक अंज तयातःगु, स्वये हे यइपुसे च्वंगु,
मूर्खतयेत भुले याये फुगु, तर निर्वाणया लैं मालाच्वंपिनित,
भुले यायेत, सफल गुबले हे जुइमखुगु ।

न्हूगु अंजबत्ताया बुत्ता बांलासे च्वंगु,
दुने फोहरं जायाच्वंगु थ्व शरीर, पिनं पिनंजक बालाका
तःगु ।

मूर्खतयेत जक भुले याये फइगु, निर्वाणया लैय् वनाच्वंपिनित
भुले याये मफइगु,

मगधेच्वंम्ह उत्तरा धयाम्ह बांलाम्ह नगरशोभिनियाके चित्त
छ्रवयाच्वंपि भिक्षुपिन्त चेतना बीत थेर भन्तेनं कनाबिज्याःगु खः ।

बहुश्रुत आनन्द, गोतमगोत्रम्ह,

बचन बांलाका भगवान बुद्धया उपस्थापक जुयाच्वनाम्ह,
ततमत क्यंकातःगु क्लेशं, आः जि मुक्त जूल ।

भारी मदुम्ह जुयाः द्यने त्यल ।

थुगु वाक्य वसपोल अरहंत जुइधुंका उदान वाक्य प्रकट
यानाबिज्यागु खः । थुकियात अट्कथाचार्यभिक्षुपिसं थये व्याख्या
यानातल- वसपोलं चछितक तस्सकं मेहनत यानाः धर्मया आचरण
यायां, अरहंत जुइधुंका द्यना आराम कयाबिज्यात । हानं सुथे जुइवला
महत्वपूर्णगु ज्या पठमसङ्गायनाय् भाग का वनेमागु दःनि ।

फुक्क दिसाय् नं अन्धकारं त्वपुयातल, धर्म जित स्पष्ट
मजूनि ।

जिम्ह कल्याणमित्र सारीपुत्रं तोतावन,
संसार छगुलिं हे खुंसे च्वंगुथें जुल ।

सारीपुत्र परिनिर्वाण जूगु सीवं वसपोल प्रति दुगु प्रेम व
स्नेहया कारणं थेर भन्ते नं थथे धयाबिज्यागु खः । सारीपुत्र वसपोलया
लागि जक कल्याणमित्र मखुसें, देवतापिनि तक नं सकलसिया
कल्याणमित्र जुयाच्वंम्ह खः ।

जिम्ह शास्ता बुद्ध परिनिर्वाण जुल अथे हे कल्याणमित्र
सारीपुत्र नं ।

आ जित कायेगतासति त्वता, भिंम्ह मित्र मेपिं सुं मन्त ।

पुलांपिं मित्रपिसं त्वतावन, न्हूपिं मित्र दयेकेगु इच्छा नं
मन्त ।

थौं जि, वा: वयेवं भंग स्वय् च्वनीथें याकचा च्वना धर्मयात
स्वयाच्वना ।

वसपोल थेर भन्ते नं कायेगतासति वृद्धि यानायंकेगुयात
प्रशंसा यानाः, कल्याणमित्रया संज्ञा बियाबिज्यागु खः । छाय् धा:सा
कायेगतासति भावना भावित यायां हे, वसपोल अरहंत जुयाबिज्यागु
खः । उकिया कारणं वसपोलया पुलांम्ह मित्र भिक्षु सारीपुत्र परि
निर्वाण जुइधुंका मेम्ह न्हूम्ह मित्र दयेकेगु इच्छा मयात । छाय्
धा:सा आयु मिले मजुइधुंकल । उकियागु कारणं याकचा च्वना
कायेगतासति भावना वृद्धि यानाबिज्यानाच्वंगु खः ।

जि भगवान बुद्ध्या किच्चथें जुयाः वसपोलनाप च्वना ।

नीन्यादैतकला वसपोलया ल्यूल्यू जुयाच्वना ।

थुलिमछिं ई तक नं वसपोलया उपस्थापक जुया,

मेत्ता कायेकर्म, वचीकर्म, मनो कर्म सम्पन्न जुयाच्वना ।

वसपोल थेर भन्ते नं थथे धयाबिज्यागु, भगवान बुद्ध्या प्रति
थःकेदुगु मेम्ह व स्नेहया कारणं खः । थुकियात अट्कथाचार्यपिसं थथे
व्याख्या यानातल- वसपोल थेर भन्ते भगवान बुद्ध च्वनाबिज्याइगु
गन्धकुटी यचुक पिचुक सफायाना, वसपोलयात मामागु कथं ज्या
यानाः कायेकर्म प्रकट यानाबिज्यात, वसपोलयात गणं बिज्यायेमालकि

समयेयागु सूचना बियाविज्याइ, धर्मदेशना यायेगु ई जुलकि प्रार्थणा यानाः वसपोलयात नाप ला वइपिनिगु विषयेले कनाः मेत्ता वचीकर्म प्रकट यानाविज्याइगु खः । वसपोलयागु मनयात सन्तोष जुइक उपस्थान यानाः सेवा याना धकाः मेत्ता मनोकर्म प्रकट यानाविज्यागु खः ।

वसपोल भगवान बुद्धं उत्तमगु गुण धारण यानाविज्याबले, खण्ड परिनिर्वाण जुइवं चिमिसौ हे तितिं स्वाक ग्यानापुसे च्वनावल । भगवान बुद्ध परिनिर्वाण जुयाविज्याकुन्हु हे वसपोल थेर भन्ते नं थुगु शब्द प्रकट यानाविज्यागु खः । वसपोल बुद्ध खण्ड परिनिर्वाण जुयाविज्यायेवं हे तस्सकं आश्चर्यगु घटना जुल । व थथे खः- भवखाय् ब्वल, दिव्य बाजंया सः ध्वयावल थुपिं फुक्क घटनाया कारणं साधारण मनूतयेयालागि ग्यानापुगु विषय जुल ।

भगुया जन्म

भगु, क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह खः ।

गृहस्थ

भगु शाक्यकुलयाम्ह छम्ह राजकुमार खः । वसपोलया पासा राजकुमारपिनिगु नां थथे दु- भद्रिय, अनुरुद्ध, आनन्द, किम्बिल, देवदत्त । वसपोलपिनिगु पुचले देवदत्त छम्ह देवदहयाम्ह खः । वसपोलया दकले मिलेजूम्ह, किम्बिल खः ।

Dhamma Digital प्रव्रजित

भगु, भद्रिय, अनुरुद्ध, आनन्द, किम्बिल, उपाली वसपोलपिं सकले नापनापं हे भिक्षु जूपिं खः । भगवान बुद्धं थःथितिपिनित धर्माविबोध यायेयालागिं थः सावकपिं नापं मल्लपिनिगु निगमय् अनुपियअम्बवने विज्यानाच्वंबलय्, भद्रियया ल्यूल्यू वनाः प्रव्रजित जू वंपि खः ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु भगु व किम्बिल भतिभति जक पाक अरहंत जूपिं खः । भिक्षु भगु याकचा च्वना धर्मया अभ्यास यानाः च्वंबले वसपोलयात न्त्यलं त्वपु वयाच्वन । उकियागु कारणं दनावनाः चंक्रमण यायेगु थासय् थहाँ वनाच्वंच्वं गोतुवना म्ह छम्हं धुलंकित ।

अथेसानं निरास मजुसे दना वयाः, धू थाथा यानाः, चंकमन यायेगु थासे दनाः, न्त्यः वःगु तंका, चित्त समाधि तये धुंकाः अले चंकमन यानाः बिज्यात । चंकमण यायां, विपस्सना वृद्धि यायां, चंकमण यायेबलय् शरीरया अंगअंगत संगु फुकं चायेकुचायेकुं, विपस्सना ज्ञानं बिचाः यायां संखारयागु दोसत बांलाक खंकाः, संखारया प्रति अनाशक्त जुयाः, अत्तानुदिड्ठि मदयेका अरहंत फल प्राप्त यानाकाल । अले किम्बिलया विषयं जक अरहंत फलय् थ्यन जक धयातगु दु । वसपोलं गुकथं अभ्यास यानाः अरहंत फल लाभयात धयागु उल्लेख जुयाच्चंगु मदु ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु भगु फलकलोनकारामय् च्वनाच्चंगु इले, भगवान बुद्ध पारिलेयक जङ्गले बिज्यायेया लागि कोसम्बी नगरं पिहाँ बिज्याना उगु विहारय् थ्यंकाः अन दुहाँ बिज्याना भिक्षु भगुयात याकचा च्वनेबले यायेमागु आचरणया विषय कनाबिज्यात । अनंलिपा भिक्षु भगुया विषय छुं हे उल्लेख जुयाच्चंगु मन्त ।

वाचानुसरण

भिक्षु भगु

जित न्त्यः वल, उकिं चंकमण यायेलालागि चंकमन स्थले वना चंकमन यायेत पला ह्वनाबले अन हे छग्वाराचिंक गोतुवन । दनावया म्हय्किगु धू थाथा यायां चंकमन या वना, आतिनि जिगु चित्त समाधि जुयाः चंकमन याये फत । चंकमन यायां, जिं नामरूप धर्मय् बिचाः यानास्वया । नामरूपधर्मया दोषयात खंकाः, निब्बिदाज्ञान उत्पन्न याना । उगु हे इले, जिगु चित्त क्लेशं मुक्त जुल । हे भगवान ! छलपोलं करुणा तयाबिज्यागुलिं, जिगु मिखाय् उत्तमगु धर्म जायावल । स्वंगू विद्या उत्पन्न यानाः, छलपोलयागु शिक्षा पूरा याये फत ।

थेर भन्ते नं थुगु शब्द प्रकट यानाबिज्यागु वड्सगणराज्यया फालकलोन धयागु गामे थः अरहंत जुइधुंका, भगवान बुद्धं वयात

नापलाविज्याबले थम्हं धर्मया आचरण यानाच्चनागु खें भगवानयात
बिन्ति यानाच्चंगु खः ।

किम्बिलया जन्म
किम्बिल क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह खः ।

गृहस्थ

किम्बिल शाक्यकुलयाम्ह छम्ह राजकुमार खः । वसपोलया
पासा राजकुमारपिनिगु नां थथे दुः:- भद्रिय, अनुरुद्ध, आनन्द, भगु
देवदत्त । वसपोलपिनिगु पुचले देवदत्त छम्ह देवदहयाम्ह खः ।
वसपोलया दकले मिलेजूम्ह पासा भगु खः ।

प्रव्रजित

किम्बिल, भद्रिय, अनुरुद्ध, आनन्द, भगु, उपाली वसपोलपि
सकलें नापनापं हे भिक्षु जूपिं खः । भगवान् बुद्धं, थःथितिपिनित
धर्मविबोध यायेया लागिं थः सावकपिं नापं मल्लपिनिगु निगमय्
अनुपियअम्बवने विज्यानाच्चंबलय्, भद्रियया ल्यूल्यू वनाः प्रव्रजित
जू वंपि खः ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु किम्बिल व भगु भतिभति जक पाक अरहंत जूपिं
खः । भिक्षु किम्बिलया विषय अरहंत फलय् थ्यन जक धयातगु दु ।
वसपोलं गुकथं अभ्यास यानाः अरहंत फल लाभयात धयागु उल्लेख
जुयाच्चंगु मदु ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु किम्बिलं भगवान् बुद्धयाके थथे बिन्तियातः:- हे भगवान्,
छलपोल परिनिर्वाण जुया विज्यायेधुकाः, छु कारणं सद्वर्म चिरस्थाइ
जुइ अले छु कारणं चिरस्थाइ जुइमखु ? भगवान् बुद्धं थथे लिसः
वियाविज्यात, भिक्षु भिक्षुणी, उपासक, उपासीका थुपिं प्यंगू
परिषदं बुद्ध धर्म संघप्रति गौरव तझमखु, विश्वास याइमखु, शिक्षा
काइमखु, प्रमादि जुइ, मित्रताभाब दयेका च्चनीमखु थथे जुइवं
ताकालतक सद्वर्म चिरस्थाइ जुइमखु ।

अन्तिम जीवन

भिक्षु किम्बिल, भिक्षु कालुदायी, भिक्षु नन्द, भिक्षु मेधिय, भिक्षु नागित, भिक्षु महाउदायी, भिक्षु भद्रिय, भिक्षु भगु व भिक्षु सीवली वसपोलपिनिगु अन्तिम अवस्थाय् छू यानावन धयागु खै उल्लेख जुयाच्चंगु मदु ।

वाचानुसरण

भिक्षु किम्बिल

पाचिनवंसदायबने च्चंपि भिक्षुपिं

ज्वलिंजवपिं शाक्यराजकमारपिं जक खः ।

आपालं सम्पत्ति त्वता भिक्षा यानाः नयेगु येकाच्चंपि

इपिं भिक्षुपिं ध्यानभावना यायेगुलि चित्त क्वातुका च्चंपि

संसारिक विषयभोग त्वःता धर्मय् मन तयाच्चंपि खः ।

उबले वसपोलथेर चेतीस्थानया पाचिनवंसदायबने भिक्षु अनुरुद्ध व भिक्षु नन्दिय सकलें वसपोल थें हे शाक्यराजकुरमापिं खः । इमसं थथे बिचाः यानाच्चंगु खः - धर्म ज्ञान लाभ यानाकायेत संसारिक सम्पत्ति फुकं त्याग यायेमा धाइपिं भिक्षुपिं नाप च्चनाबिज्यानाच्चंबले व्यक्त यानाबिज्यागु खः ।

उपालीया जन्म

उपाली राजदरवारय् शाक्यतयेत सैं खाकिम्ह नौचा खः ।

गृहस्थ

उपाली, वसपोल सैं चाकिम्ह नौचा खः । भद्रिय, अनुरुद्ध, भगु, किम्बिल, आनन्द वसपोलपिनिगु सैं चाका मिलेयानाबीम्ह खः । उकियागु कारणं वसपोल फुकं राजकुमारपिनित नं समानरूपं व्यवहार याइम्ह जुल ।

प्रव्रजित

उपाली भद्रिय, अनुरुद्ध, आनन्द, भगु, किम्बिल, वसपोलपिं सकलें नापनापं हे भिक्षु जूपिं खः । भगवान बुद्धं थःथितिपिनित धर्मावबोध यायेया लागिं थः सावकपिं नापं मल्लपिनिगु निगमय् अनुपियअम्बवने बिज्यानाच्चंबलय् भद्रियया त्यूल्यू वनाः प्रव्रजित जू वंपि खः ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु उपाली प्रव्रजित जुइधुंका भगवान् बुद्धयापाखें कर्मस्थान भावना स्यना कायेधुंका, छन्हुया दीने याकचा च्वनेगु इच्छा याना: भगवान् बुद्धयागु अनुमति का वन । तर भगवान् बुद्धं अनुमति बियाबिमज्या छाय् धाःसाः-

“उपाली याकचा च्वंवन धाःसा विपस्सनाधुरा छगू जक वृद्धि जुइ । यदि तथागत नाप च्वन धाःसा विपस्सनाधुरा व ग्रंथधुरा नं वृद्धि याये फइगु खंका अनुमति बियाबिमज्यागु खः ।”

भगवान् बुद्धं वयात याकचा च्वं वनेत अनुमति बियाबिमज्यागु कारण वयागु हे भविस्ययागु बिच्चा: याना: खः । व भविस्य संगायन यायेगुलि भाग कायेमानिम्ह जूगुलिं ग्रंथधुरा व विपस्सनाधुरा निगुं पुवन धाःसा थःत वइगु जिम्मा पूर्ण याये फइगु जुल ।

भिक्षु उपालीं नं भगवान् बुद्धयागु वचनयात सुइकार याना: बुद्धवचन नं सयेकेसीकेगु अले विपस्सना नं वृद्धि यायेगु निगुं ज्या क्वातुक अभ्यासयायां ताकाल मदुवं हे अरहंत फल लाभ यात ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु उपाली, बुद्ध शासन स्थीर यायेगु ज्याय् महत्वपूर्णम्ह व्यक्ति खः । छाय् धाःसा भगवान् बुद्ध सतिक च्वनाः, वसपोलयागु शिक्षा काकां अरहंत फल लाभ याम्ह खः । उकिं वसपोलयाके विनयया विषय बांलाक ज्ञान दु । वसपोलं प्रशंसा याये बह जुइक सयेकातःगु विनय निगू तहलं सीका काये फु, व थथे खः ।

1. छगू अधिकरण निर्णय यायेगु विषय, भगवान् बुद्धं हे स्वंगू विषय निर्णययाके बियाबिज्यागु दु, व थथे खः- भिक्षु भारुकच्छकया विषय, भिक्षु अजुकया विषय, भिक्षु कुमारकस्सपया माँ भिक्षुणीयागु विषय खः ।

2. न्हापांगु संगायन जूबले अथे धयागु भगवान् बुद्ध परि निर्वाण जुयाः स्वला लिपा महाकस्सप महास्थविरं संघपिनिगु पुचले संगायन यायेमागु खै न्त्यःने न्त्यब्बयाबिज्यागु खः । उगु हे कथं राजगृहया सत्तपणिगुफाय् संगायन यायेगु ज्या जुल । उगु संगायनाय् विनयया विषय लिसः बीगु जिम्मा उपालीयात बिल । भिक्षु उपाली

नं संघयागु वचन सुइकार यानाः भगवान् बुद्धं थायथासय् कनाबिज्यागु विनयया विषय कनाबिज्यात् । उकियागु कारणं थौ भीसं विनयया विषय सोयेत विनय पिटक दुगु जुल ।

३. भगवान् बुद्धयागु इले भिक्षु महाकस्सप, भिक्षु महाकच्चायन, भिक्षु महाकोट्ठित, भिक्षु महाकप्पिण, भिक्षु महाचुन्द, भिक्षु महारेवत, भिक्षु आनन्द वर्थेतुं मेमेपि भिक्षुपिनित नं थः सद्विविहारिक व अन्तेवासिकपिनित छगू छगू विषयलय् जिम्मा बियाः शासन व्यवस्था न्ह्याकेगु कुशलोपाय यानाः बिज्यागु खः । अले इमिसं नं थःगु क्षमता अनुसारं क्रिम्ह, नीम्ह, सलंस सिश्य दयेका स्यनेकनेयायेगु परंपरा न्ह्याकल ।

भिक्षु उपालीं थः सद्विविहारिक जुयाच्चंपि भिक्षुपिनित विनय लुमंके बियातल । उकियागु कारणं स्वंगूगु संगायन जूबले मोगगलिपुत्तिस्सथेरं सुर यानाबिज्यागु खः । थन शिस्यपरंपराकथं बिचाः यानाः स्वयावनेबले वसपोल भिक्षु सिगगवया सद्विविहारिक खः । भिक्षु सिगगव नं भिक्षु सोनकया सद्विविहारिक खः । भिक्षु दासक नं भिक्षु सोनक नं भिक्षु उपालीया सद्विविहारिक खः । उकिं विनयया विषय उपज्ञाय परंपरां तुते मजुइक स्वानावयाच्चंगु जुयाच्चन । आतक बुद्धशासन त्यनाच्चंगु हे भिक्षु उपालीयागु तःधंगु देन दु । वसपोलं थम्हं सयेकेसीके यानाः अनंलिपा थः शिष्यपिनित तननंत जिम्मा बियाः रक्षा यानावयाच्चंगुलिं संगायनातक थ्यंके फुगु जुल ।

अन्तिम जीवन

भिक्षु उपाली व पुण्णमन्तानीपुत्र गुबले गण परिनिर्वाण जुल धयागु उल्लेख जुयाच्चंगु मदु । तर अनुरुद्ध व आनन्दपिनिगु आयु नाप उलिपापि मखु ।

एतदगगया श्रोत न्हापाया जन्म

भिक्षु उपाली न्हापा पदुमुत्तर बुद्धया पालंनिसे प्रार्थणा यानावम्ह खः । उबले वसपोल हंसावती नगरे ८० गू कोटि धनदुम्ह ब्राम्हण जुयाच्चंगु खः । वसपोल न्हापायागु जन्मय् पुण्णमण्टानिपुत्रनापं घनिस्थ सम्बन्ध दुगु जुयाच्चन । उबले वसपोल सुनन्द (गोतम)

धयाम्ह ऋषि जुयाच्चंगु खः । उबले वसपोल ध्यान प्राप्त यानाः
ऋद्धि नं दुम्ह जुल ।

छन्हुया दीने सुनन्द ऋषि व सुजात ब्राम्हण निम्हं पदुमुत्तर
बुद्ध्या दर्शण या वन । उबले वसपोल बुद्धं थः बौ प्रमुख आपालं
मनूतयेत धर्मउपदेश विया बिज्यानाच्चंगु खः । सुनन्द ऋषिं आपालं
मनूत धर्मउपदेश न्यनाच्चंगु खनाः, श्रद्धा उत्पन्न यानाः थःगु ऋद्धिं
स्वांयागु मण्डप निरमित यानाः भगवान बुद्ध व वसपोलया उपदेश
न्यं वयाच्चंपिं आपालं मनूतयेत निभा व फसं छुं दुःख मजुइक
तयाबिल । भगवान बुद्धं न्हयन्हु न्हयचातक उपदेश कना बिज्यानाच्चन ।
न्हयन्हु न्हयचातक नं उगु हे रुपं निभा व फसं दुःख मजुइक थःगु
ऋद्धिं स्वांयागु मण्डप दयेका रक्षा यानाबिल । थम्हं नं वसपोलयागु
उपदेश न्यन्यं थथे मने तल- जि नं भविस्य सुं छम्ह बुद्ध्या इलय्
मार्गफल प्राप्त यानाः वसपोल बुद्ध्या विसेष महत्वपूर्णम्ह शिस्य
जुइदयेमा धयागु थःगु मने वःगु खैं वसपोल बुद्ध्याके बिन्ति यात ।
उगु वयागु प्रार्थणा न्यनाः वसपोल बुद्धं थथे भविस्यवाणी यानाबिज्यात-
थौसं १००,००० कल्प लिपा थ्व संसारे गोतम धयाम्ह बुद्ध उत्पन्न
जुइ, उबले छ वसपोलया सावक जुयाः प्रव्रजित जुइ, उबले छंगु नां
पुण्णमन्तानीपुत्र जुइ ।

सुजात ब्राम्हणं जक, सुनन्द ब्राम्हणयात भविस्यवाणी
यानाबिज्यागु स्वस्वं श्रद्धा उत्पन्न यात । हानं वसपोल बुद्धं थःम्ह
छम्ह सावकयात उकुन्हुया हे दीने विनये लुमंका तयेफुपिं मध्य
दकले च्यय्यागु स्थान एतदगग वियाबिज्यात । उगु स्वयाः भन हे
श्रद्धा अपेया वल । उकिं थथे मने तल:- जि नं उम्ह सावकं प्राप्त
यागु एतदगग पद प्राप्त याये फयेमा ।

थथे मने तयाः श्रद्धा उत्पन्न यानाः सोभाराम विहार दयेका
भगवान बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित दान बिल । अले उगु विहार
उद्घाटन जूगु दिने हे भगवान बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनित
भोजन नं दान बिल । भगवान बुद्ध प्रमुख वसपोलया सावकपिनि
भोजन सिध्येवं वसपोल भगवान बुद्ध्या न्त्यःन्य वनाः थःगु मनयागु
खैं वसपोलयाके बिन्ति यात । भगवान बुद्धं थथे भविस्यवाणी
यानाबिज्यात- थौसं १००,००० कल्प लिपा थ्व संसारय् गोतम धयाम्ह

बुद्ध उत्पन्न जुइ, उबले छ वसपोलया सावक जुयाः, प्रवर्जित जुया
अरहंत फल लाभ जुइ। उबले छंगु नां उपाली जुइ। उबले वसपोल
बुद्धं छन्त विनय लुमंका तयेफुपि मध्य दकले च्ययागु एतदगग पद
वियाबिज्याइ।

सुजात ब्राम्हणया नं भगवान बुद्धयागु भविस्यवाणी न्यनाः
तःधंगु पीतिसोमनस्स उत्पन्न जुल। उकियागु कारणं जीवंकाछि
अनेक प्रकारं दानपृष्ठ यात। उगु जन्मलिपा जन्ममरणया चक्रय्
चाचाह्युह्युं उगु पुण्यया फल भोग यायां छगू जन्मय् अञ्जन
धयाम्ह चक्रवर्ति जुजुया काय् चन्दन राजकुमार जुया जन्मजुल।
उम्ह राजकुमार जि चक्रवर्ति जुजुया काय् धयागु अभिमान व
घमण्ड दुम्ह जुल। उकिया कारणं थः जन्तापि व श्रमणब्राम्हणपिनित
तक नं ल्याखय् मलाकिम्ह जुल। थव खैं गथे धाःसा छन्हया दीने
किसि गयाः उद्यान चाह्यु वनाच्वंबले लैय्, भिक्षु देवल नापलात।
उम्ह भिक्षु देवलं, राजकुमार सभारि जुयाच्वंगु लैं त्वाल्हाना बिल।
उकियागु कारणं राजकुमार तं चायाः किसि गयाः देवलयात लिनायंकल।
देवलयागु मैत्रीया आनुभावं किसि चिनातम्ह थें चंक सुमुक च्वनाबिल।
देवलयात किसिपाखें छुं याये मफुसेलि राजकुमार, भन हे तं
पिकयाः, अनं चिला वने न्त्यः महुत्लाना बो बिया थकल। देवल,
इन्द्रिय संयम यानाच्वंम्ह परिसुद्धम्ह भिक्षु खः। उजाम्हसित दुःख
बीगु तःधंगु पाप खः। उकियागु कारणं चन्दन राजकुमारयात उगु
उद्यानं छुं भतीचा उखे वंसानिसे वसपोलया शरीरय् मिं पु थैं
पुनावल। उकिया कारणं याकनं दरवारय् लिहाँ वनाः जूगु खैं फुककं
थः बौ चक्रवर्ति जुजुयात कन। बौम्हसिनं सत्य खैं फुककं थुइका
राजकुमारयात धाल, उम्ह भिक्षु देवलयाथाय् वनाः क्षमा फवं हुँ।
राजकुमारं नं बौयागु खैं न्यनाः क्षमा फवं वन। भिक्षु देवल
राजकुमारयात धैर्य व्युब्युं थथे धयाबिज्यातः-

लखय् मि च्याइ मखु
लोहैतय् पुसाः चुलि वइमखु।
बासले तुं की दाइमखु
बुद्धपिनिके नं अथे हे,
तं धयागु उत्पन्न हे जुइ मखु।

बुद्धिं, पृथ्वी समान खः ।

अथे धयागु, वसपोलपि बिचलित जुल धयागु नं दइ मखु ।

फुकं बुद्धिं थःत बालाक बसय् दयेधुंकूपि खः ।

धैर्यवान व साहसिकपि खः ।

उकिं क्रोधया बसय् वनीमखुत ।

वसपोलयागु उपदेश न्यनाः, चन्दन राजकुमारयागु मन
याउस्य च्वन । उगु जन्मलिपा हानं थ्व संसारया चक्रय् चाचाह्युह्युं
थुम्ह गोतम बुद्धया इलय् मेपिनित ल्याखे मलाकेगु वयागु विपाकया
कारणं, मेपिनित सैं चाकिम्ह नौचाया कोखय् जन्मजुल । लिपा
प्रव्रजित जुयाः अरहंत जुल । न्हापा वसपोलं प्रार्थणा यानावःगु दुगु
व थुगु जन्मय् भगवान बुद्धयागु विनययागु आधार कयाः अधिकरण
शान्त यायेगु क्षमता दुगुलिं भगवान बुद्धं वयात विनय लुमंका
तयेफुपि मध्य दकले च्वय्यागु स्थान “एतदग्ग पद” वियाविज्यात ।

वाचानुसरण

भिक्षु उपाली

न्हू जूपि, श्रद्धां प्रव्रजित जूपिसं, कल्याणमित्रया संगत या ।

अलसि मजुसे, सुद्ध जीविका या ।

चतूर्म्ह नवकभिक्षुं संघयाके विनयया शिक्षा कायेमा ।

छु याये ज्यू छु याये मज्यूगु ज्ञान दयेका च्वनेमा ।

क्लेशं छुते जुयाः च्वने हे मा

थेर भन्ते नं थ्व खं छन्हुया दीने न्हुपि भिक्षुपिनित पाटिमोक्ष
देशना यानाविज्याबले कनाविज्यागु खः ।

मेघिय व नागितपिनि जन्म

मेघिय व नागित क्षत्रिय कुले जन्मजूपि खः ।

गृहस्थ

मेघिय व नागित निम्ह शाक्यकुलयापि खः । इपिनिम्हं
ज्वलिंज्वपि तस्सकं मिलेजूपि पासापि खः । इपि राजकुमार जूगु
कारणं यानाः, इमिगु जीवन सुखमय जू ।

प्रव्रजित

मेघिय व नागित वसपोलपि॑ं निम्ह, भगवान बुद्ध दकले
न्हापां कपिलवस्तु बिज्याबलय् प्रव्रजित जूङु जुइमा । छाय् धाःसा
सिद्धार्थकुमार जन्मजुयाबिज्याबलय् इमि माँ बौ जुयाच्चंपि॑ं शाक्यतयेसं
थ्व कुमार चक्रवर्ति॑ जुजु जुइबलय् वसपोलया नापनापं जुइपि॑ं
वसपोलया परिवार जुइमा धका॑ अर्पन याना॑ तयेधुंकुपि॑ं खः॑ ।
भगवान बुद्ध न्हापां कपिलवस्तु बिज्याबले, सुद्धोदन जुजुं इमित व हे
खैं लुमंका बिया थथे धाल, आ॑ जिम्ह काय् चक्रवर्ति॑ जुजु मजूसानं
बुद्ध ला जुया॑ बिज्यायेधुंकल । उकियागु कारणं छिकपिनि काय्पि॑ं
प्रव्रजित याना॑ बुद्धया॑ परिवार याना॑ व्यूसानं ज्यू । थुगु सुद्धोदन
जुजुयागु खैं न्यना॑ आपालं थःथितिपिनि काय्पि॑ं, भगवान बुद्धयाथाय्
वना॑ प्रव्रजित जू वन । उबले हे मेघिय राजकुमार व नागित
राजकुमारपि॑ं नं मेमेपि॑ं राजकुमारपि॑ं नापं प्रव्रजित जू वन जुइमा
धयागु अनुमान यायेथाय् दु ।

थुकियागु प्रमान थथे दु- नागित राजकुमार प्रव्रजित जुइ
न्ह्यः॑, भगवान बुद्ध मधुपिण्डक सूत्र देशना याना॑ बिज्यागु दु, व
थथे खः॑-

पुरुषयागु सञ्चा ठिला॑ जुइवं, क्लेशं त्वपु वइगु कारण गथे खः॑;
उगु कारण मदुसा प्रशन्न जुया॑, भुले जुइगुयात बसे तये
फइगु,

थ्व हे ला खःनि, अनुसय्या॑(खने मदयेक सुलाच्चंगु क्लेश) अन्त ।
राग, पटिघ, दिठि, विचिकिच्छा॑ व भवराग अले अविज्ञा
अन्तिमय् वना॑ कठि ज्वने मालिगु, शस्त्र ज्वने मालिगु,
ल्वाये मालिगु, अले मखुगु धारणाय् लाइगु

वादविवाद जुइगु, म्हुतु ल्हाये मालिगु, चुकलि याना॑ ल्वाकिगु,
अले मखुगु खैं ल्हाना, धृनीतगु अकुशलकर्मत दयेका च्चनिगु
सकतां

छुं शेष हे मल्यंक फुके फइगु नं उगु हेतुया कारणं खः॑ ।
मेघिय राजकुमारं जक छु धर्मयागु खैं न्यन धयागु उल्लेख
जुयाच्चंगु मदु ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु मेधिय प्रव्रजित जुइधुंका, भगवानबुद्धया सत्तिक च्वनाः, वसपोलयागु स्यवा यानाच्वन । उबलेतक वसपोलया निजि सेवक मदुनि, अथे जूगुलिं सावकपिसं पालंपा यानाः वसपोलयागु स्यवा याइगु जुयाच्वन । उकी मध्य मेधिय नं छम्ह खः । छको भगवान बुद्ध जालिका पर्वतय् बिज्यानाच्वंबले, भिक्षु मेधिय नं वसपोल नापच्वना स्यवा यानाच्वंगु खः । अनं सतिक किमिकिला खुसिया लिक्कलागु शान्तगु औयागु जंगल दयाच्वन । भिक्षु मेधिययात उगु जंगल एकान्तय् च्वना ध्यान भावना याइपिनित ल्वः ताल । उकिं उगु जङ्गलय् च्वना ध्यान भावना या वनेयालागिं, भगवान बुद्धयाथाय् वनाः अनुमति फ्वं वन । भगवान बुद्धं थथे ध्याबिज्यात-

“हे मेधिय, आसे छ याकचा च्वं वने मत्यनि”

थुगु भगवान बुद्धयागु बचनयात वं मयेकु । उकियागु कारणं जिति जुयाः निक्वगु प्रार्थणा यात । निक्वलंनं भगवान बुद्धं गना बिज्यात । हानं स्वक्व तक नं जिति हे जुयाः प्रार्थणा यानाच्वन । लिपा भगवान बुद्धं वयात पनेमफइगु सीका, अनुमति बियाबिज्यात । भगवान बुद्धयागु अनुमति दुसेंलि लेले तायाः वसपोलयात वंदना यानाः याकनं हे उगु औयागु जंगले च्वं बिज्यात । उगु औयागु जंगलला शान्त जू तर मेधिययागु चित्त शान्त मजुल । वयात न्हापा राजकुमार जुयाच्वनाबलेयागु सुखसुविधात फुकं लुमना वल । उकियागु कारणं थःगु चित्तयात शान्त याये हे मफुत । शान्त याये मफुगुलिं हैदान जुइका भगवान बुद्धयाथाय् लिहाँ वयाः, जूगु खैं फुकं बिन्तियात ।

भगवान बुद्धं वयात थथे थुइका बिल- जिं छन्त आसे वनेमतेनि ध्यागु कारण नं उकिं हे खः । छंगु चित्त याकचा च्वनेयालागि उचित मजुनि धयाः चित्त शान्त यायेगु न्यागू विधि कनाबिज्यात, व थथे खः-

दकले महत्वपूर्णगु हे कल्यानमित्रपि नापच्वनेगु खः । वसपोलपिनिगु ओवादानुसारं धर्मया आचरण यायेगु खः । लिपा वसपोलं वयागु चित्त शान्त जुइधुंकल धकाः सीकाः विपस्सनाय् वृद्धि जुयावनेत, सीका तयेमागु खैं कनाबिज्यात, व थथे खः-

“जि, जिगु धयागु अत्ता मदेधुंकूम्ह भिक्षु, अनित्ययागु महत्व थुइका काइ । जि, जिगु धयागु अत्ता मदये धुंकूगु कारणं मने उत्पन्न जुयावइगु जि, जिगु धयागु भावना फुका, थव हे जन्मय् निर्वाण लाभ याइ ।”

वसपोल भगवान बुद्धं कनाबिज्यागु अनुसारं आचरण यानावंवं, ताकाल मदुवं हे अरहंत फल लाभ यात ।

भिक्षु नागित प्रवर्जित जुइधुंकाः थम्हं न्यनातयागु मधुपिण्डक सूत्रानुसारं विपस्सना वृद्धि यानायंकुयंकु, ताकाल मदुवं हे अरहंतफल लाभयात ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु मेधिय व नागित अले उदायी बुद्धशासन प्रचारप्रसार यायेगु ज्याय् तःधंक याये मफुसानं, इमिसं यानावंगु ज्या लुमंके बह जू । भगवान बुद्धं बोधिज्ञान लानाबिज्याये धुंकाः न्हापांन्हापां वसपोलयात स्थाइरुपं स्यवा याइपिं मदुबले, वसपोलया सावकपिसं पालंपा यानाः उपस्थान यानाच्चन । उगु हे ईयापिं भिक्षु मेधिय व भिक्षु नागित नं खः ।

भिक्षु नागित कोशल रास्त्रया इच्छानङ्गल धयागु ब्राम्हणगामय् भगवान बुद्धं बिज्यानाच्चंबले वसपोलया उपस्थापक जुयाच्चंम्ह खः । उबले इच्छानङ्गलवासि ब्राम्हणगृहपतिपिनिसं नागित नाप सम्बन्ध तयाः भगवान बुद्धयात दान यायेत वःबले इमिसं यानाच्चंगु कोलाहल शब्द न्यनाः भगवान बुद्धं सुइकारयानाबिमज्यागु नं दु ।

वाचानुसरण

भिक्षु मेधिय

वसपोल महावीर, फुक्क धर्मस्यूम्हसिनं जित स्यनेकने यात ।

उकिं जि वसपोलया सतिक च्चना छसीकथं स्वंगू विद्या प्राप्त यानाः

ओः जि, वसपोलया शिक्षा अनुसारं आचरणयायेफयेधुंकम्ह जुल ।

थुगु वाक्य वसपोल थेर भन्ते नं, थः अरहंत जुइधुंका दकले

उत्तम्ह कल्याणमित्र भगवान बुद्धयागु गुण प्रकाश यायेयालागि कनाबिज्यागु खः ।

भिक्षु नागित
 निर्वाणे वनेगु थुगु च्यागू मार्ग
 बुद्धशासने त्वःता मेगु गुगुं धर्मय् मदुगु
 बुद्धं सावकपिनित स्यनेकने याना लैं क्यना बिज्याइगु
 थःगु ल्हातेच्चंगु अम्ब क्यनेथें, स्पस्तगु लैं क्यना बिज्यागु खः ।
 वसपोल भन्ते नं थथे कनाबिज्यागु कारण, भगवान् बुद्ध्यागु
 शिक्षा सत्यगु खः, मेकथं जुइगु मखु । धात्यें हे दुःखं मुक्त जुइ
 फइगु खः । वसपोलं थः हे उदाहरण जुया स्पस्त जुइक क्यना
 बिज्यागु जुयाच्चन ।

सीवलीया जन्म

सीवली, क्षत्रियकुले जन्मजूम्ह खः । वसपोलया माँ कुण्डकोलिय
 नगरयाम्ह सुप्पवासा खः । वसपोल भगवान् बुद्ध्या माँयापाखें थः
 लाम्ह कोलियवंशयाम्ह खः ।

गृहस्थ

सीवली माँयागु प्वाथय् न्हय्दै, न्हय्ला, न्हय्न्हुतक च्वनावम्ह
 खः । अथे जूगुलिं वसपोल मेमेपिं मस्त स्वया विशेषम्ह खः । थ्व खैं
 गथे धाःसा, माँयागु प्वाथं पिहौं वयेवं हे ज्या यायेफुम्ह जुल । छाय्
 धाःसा वसपोल जन्मजूगु दिनय्, वसपोलया माँबौपिसं भगवान् बुद्ध
 व सारीपुत्र भन्तेयात निमन्त्रणा यानाः, भोजन दान व्यूगु जुयाच्चन ।
 उकिं वसपोल गृहस्थजीवनय् न्हय्न्हु हे जक च्वनेखंगु जुल ।

प्रव्रजित

सीवली माँयागु प्वाथं पिहौंवया न्हय्न्हुकुन्हु वसपोलया
 माँ-बौपिसं सारीपुत्रभन्तेयात लल्हाना बियाः, प्रव्रजितयागु जुल ।

थ्व खैं गथे धाःसा वसपोल जन्मजूकुन्हु वसपोलया माँ-बौ व
 थःथितिपिसं, भगवान् बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित निमन्त्रणा
 यानाः, भोजन दान व्यूगु जुल । सीवली राजकुमार माँयागु गर्भय्
 न्हय्दै, न्हय्ला, न्हय्न्हुतक च्वना जन्मजूगु कारणं, जन्मजूइवं
 सनाजुइफुम्ह जुल । अथे जूगुलिं भन्तेपिनित नकेत्वंके यायेगुलि नं
 गवाहालि यात । सारीपुत्र महास्थविरं न्हापांखंसानिसें हे व मचायात

मिखा तयाच्वंगु खः । न्हयन्हुदुगु अन्तमगु दिनय्, उम्ह चीधिम्ह सीवली नाप खैं ल्हाना सम्बन्ध तया: म्हसीका बिज्यात ।

भोजन सिध्येका, भगवान् बुद्धं अनुमोदन यानाः बिज्यात ।

सारीपुत्रं, उम्ह चीधिकम्ह राजकुमार नाप थथे खैं ल्हाना बिज्यात-

“छ, छं माँयागु गर्भय् च्वनाः, ताकालतक दुःखसिया वःम्ह खः । उकिं छ प्रव्रजित जूसा मज्यूला”

मचाम्ह सीवली थथे लिसः बिल- “प्रव्रजित जुइ दुसा ज्यू”

उगु हे इले, सुप्पवासं थः काय् चीधिकम्ह राजकुमार नाप सारीपुत्र भन्ते, खैं ल्हानाच्वंगु खनाः, वसपोलया लिक्क वन । सारीपुत्र भन्ते नं माँम्हसित थथे धयाबिज्यात- जिं चीधिकम्ह राजकुमारयात प्रव्रजित जुइ यःला धकाः न्यनाबलय् वं यः धाल । सारीपुत्र भन्तेयागु थव खैं न्यनाः, माँम्ह सुप्पवासा तस्कं ले ताया राजकुमारयागु इच्छाअनुसारं प्रव्रजित जुइगु अनुमति बिल ।

सारीपुत्र भन्ते नं माँ-बौ अले थःथितिपिनिगु अनुमति कायेधुंका मचाम्ह सीवली राजकुमारयात विहारे ब्वनायंका, श्रामणेर प्रव्रज्या यानाः बिल । उम्ह मचा प्रव्रजित जूकुन्हुनिसें उगु विहारय् च्वंपि भिक्षुपिनित आपालं लाभसत्कार दुगु जुल ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु सीवली थःम्ह उपाभाय सारीपुत्र भन्तेया पाखें दकले न्हापां केसा- सैं, लोमा- चिमिसैं, नखा- लुसि, दन्त- वा, तचो- छ्यंगु धयागु तचपञ्चक कर्मस्थानया खैं न्यनाः, उकी विचाः यानाः स्वया यंकुयंकुं, न्हयदं तक गर्भय् च्वनाः दुःखभोग यानावःम्हसिनं सैं खाये सिध्बले अरहंत फल लाभ यात । थुकियागु विषयलय् भतीचा विस्तृतं थथे कनातगु दुः- न्हापांगु छपुच सैं खायेवं सोतापति फल लाभ यात । निगूगु पुच सैं खायेवं सकदागामि फल लाभयात । स्वंगूगु पुच सैं खायेवं आनागामि फल लाभयात । प्यंगूगु पुच सैं खायेवं अरहंत फल लाभ यात । थुकथं फुक दुःख व्वचायेकल ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु सीवलीं गुकथं धर्म प्रचारयात धयागु खैं, उलि उल्लेख जुयाच्चंगु खनेमदु तर वसपोल यक्वलाभसत्कार दुम्ह धयागु दु । न्ह्याको हे कान्तारगु थासय् वंसानं ज्यां लायेमा धयागु मदु । छको भगवान बुद्ध न्यासभिक्षुपिं व्वनाः, कान्तारगु गामय् पाखे बिज्यात । उकी भिक्षु सीवली नं दुगु कारणं यानाः, नयेत्वनेयालागि दुःख मजुल । थजागु घटना यको हे जूगु दु । भगवान बुद्धं धयाबिज्यात, न्हापान्हापायागु जन्मय पुण्य यानावःगु दुगुलिं अथै जूगु खः ।

थजागु घटनात तप्यंक बुद्धशासन प्रचार प्रसार यायेगु मखुसानं मेमेपिं भिक्षुपिनिलागि उदाहरण क्याः, धर्मया आचरण यायेत ज्या वःगु जुल । नयेगु त्वनेगु धयागु नं धर्मया आचरण यायेयालागि महत्वपूर्णगु प्रत्यय जुयाच्चवन ।

एतदग्गया श्रोत न्हापाया जन्म

भिक्षु सीवली न्हापा पदमुत्तर बुद्धया पालनिसें प्रार्थणा यानावम्ह खः । उबले वसपोल हंसावती नगरय् जन्मजुयाच्चंगु खः । छन्हया दीने नगरवासिपिं नाप भगवान बुद्धयाथाय् वनाः धमदेशना न्यं वन । उबले हे भगवान बुद्धं थःम्ह छम्ह श्रावकयात आपालं लाभसत्कार दुगुलि एतदग्ग बियाबिज्यात । व स्वयाः थःत नं अजागु पद प्राप्त यायेदुसा ज्यू धयागु मने वल ।

उकियागु कारणं थःगु मने श्रद्धा उत्पन्न यानाः भगवान बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित न्ह्ययन्हु न्ह्ययचातक महादान बिल । दकले अन्तिमगु दिनय् थःगु मने इछा जुयावःगु खैं भगवान बुद्धयाके प्रार्थणा यात । भगवान बुद्धं नं मेमेपिं महासावकपिनित थें भविस्यवाणी यानाः, थथे धयाबिज्यातः- थौसं छगू लाख कल्प लिपा, गोतम धयाम्ह बुद्ध उत्पन्न जुइ, उबले छ वसपोलया सावक जुयाः प्रव्रजित जुइ । प्रव्रजित जुइधुंका अरहंत फल लाभ जुइ । उबले हे छन्त, गोतम बुद्धं आपालं लाभसत्कार दुपिं मध्य एतदग्ग बियाबिज्याइ ।

भगवान बुद्धयागु थुगु भविस्यवाणी न्यनाः, थःगु मने आपालं पीतिसोमनस्स उत्पन्न यानाः, जीवंकाछि अनेक प्रकारं दानपुण्य यात । उगु जन्मलिपा संसार चक्रय् चाचाहिला ववं विपस्सी बुद्धयागु शासनकाल थ्यंकवल ।

विपस्सी बुद्धयागु शासनकालय् व बन्धुमति नगरं अपाय्च
 तामपागु छगू गामय् जन्मजुल । छन्हुयादिनय् उगु नगरयापिं मनूत
 नापं भगवान् बुद्धयाथाय् वनाः, भगवान् बुद्ध प्रमुख वसपोलया
 सावकपिनिलागि कस्ति दुगु हाँ मदुगु हापो व घ्यः दान बीगु श्रद्धा
 उत्पन्न यात । उबले कस्ति व घ्यः आवस्यकगु नं जुयाच्चन । उकथं
 आवस्यकबलय् आवस्यकगु दान ब्यूगुलिं वयात आपालं पुण्य नं
 प्राप्त जूगु जुल ।

उकुन्हुयागु दीने गामं वयाः, शहरयापिं नापं मिले जुयाः,
 उखतं दान याम्ह व हे छम्ह जक जुल । दकले न्हापां शहरयापिसं
 उगु घ्यः व कस्ति वयाके न्याना दानबीगु बिचाः यागु खः । लिपा
 वं भगवान् बुद्धया लागिं न्याना दानबीत्यंगु धकाः सीकाः, मम्यूसे
 थम्हं हे दान यायेगु श्रद्धा तःगु खः । थ्व हे खैं सहरयापिं मनूत नाप
 सम्भौता यात ।

थुकथं सम्भौता यायेधुंका, उगु घ्यः व कस्तियात ल्वःगु
 मेमेगु नं ल्वाक छ्यानाः प्रणीत जुइक, तस्सकं साकक दयेका
 पलेस्वांया हलय् तयाः दान बीगु थासय् वनाः दनाच्चन । शहरयापिं
 मनूतयेसं नं भगवान् बुद्ध व वसपोलया सावकपिनित दान बिल अले
 उम्ह गांयाम्ह मनू नं थःगु पाः वयेवं, दान बिइत वनाः, दान बी
 न्त्यः भगवान् बुद्धयाके थथै प्रार्थणा यात-

“हे भगवान्, जि छम्ह गांयाम्ह गरिबम्ह मनू खः । जिके
 दान बीगु थुलि हे जक दु जिथें ज्याम्ह गरिबम्हेसियागु दान, करुणा
 तयाः ग्रहण यानाः कयाबिज्याहुँ”

भगवान् बुद्धं नं उम्ह गामं वःम्ह मनूयात करुणा तया
 स्वया बिज्यात । वं दान ब्यूगु कस्ति व घ्यः अले उगु घ्यःलय् मिलय्
 यानातइतःगु बस्तु, फुकक सावकपिनित गायेमा धकाः अधिस्थान
 यानाः बिज्यात । उगु हे अनुसारं स्वादिस्तगु कस्ति व घ्यः फुकक
 सावकपिनित दानबीत गागु जुल ।

विपस्सी बुद्धं व गांयाम्ह मिजंमचा न्हापा सु खः, लिपा
 अनागतय् छु जुइ धयागु खैं बालाक सिया बिज्यानाच्चंगु दु । उकिं
 व नापं सतिगु व्यवहार यानाः क्यनाबिज्यात । उम्ह गांयाम्ह मनूनं
 भगवान् बुद्ध व फुकक सावकपिनित दान बी सिध्येका, भगवान् बुद्ध

नाप अपो तापाक नं मखु अपो सतिक नं मखु उचितगु थासय् फेतुत ।
भगवान् बुद्धं उगु भोजन यानाबिज्यायेसिध्यसेलि वसपोलया सतिक
वनाः, थथे बिन्ति यातः-

“हे भगवान्, थौ जि गामं वयाबलय् शहरयापि मनूतयेसं
छलपोलयात् सत्कार पूर्वक दानयायेगु श्रद्धा तयाच्चंगु खनाः, जि नं
इपि नाप दान याये मास्ति वल । उकिं जिं छलपोलपिनित दान
बियाः । जिं थुगु दान यानागु आनुभावं अनागत काले उत्तमगु लाभ
व यशं जाःःम्ह जुइ दयेमा ।”

वसपोल विपस्ति बुद्धं वयागु न्हापायागु जन्म व लिपायागु
जन्मयागु खैं नं स्यूगु कारणं पदुमुत्तर बुद्धं भविस्यवाणी या थें हे
भविस्यवाणी यानाबिज्यात । उकिया कारणं यानाः उम्ह गामं वःःम्ह
मनूया मने, आपालं पीति व सोमनस्स उत्पन्न जुल । उकियागु कारणं
जीवंकाछि आपालं दान पुण्य यात । उगु जन्मालिपा ध्व संसारचक्रय्
चाहिला ववं छगू जन्मय् बाराणसीयाम्ह जुजु जुया जन्मजुल ।
बाराणसीयाम्ह जुजु जुयाच्चंबलय् मेगु सतिक च्चंगु छगू देश ल्वः
वनाः उगु देश कायेया लागि थः सैन्यपिसं उगु देशय् घेरा बीकल ।
अनंलिपा उगु देशयाम्ह जुजुयात थथे पत्र छवया बिलः- छगू युद्धयायेगु
मेगु शान्तिं च्चनेगु यदि शान्तियः धयागु खःसा जिं धयार्थे च्चं अथे
मखुसा युद्ध या । उगु देशय् च्चंम्ह जुजुं नं उगु पत्रयात वास्ता मया,
छाय् धाःसा उगु देशय् शान्तिसुख हे जुयाच्चंगु दु । वसपोलं थःगु
देशय् च्चंपि जन्तापिनित छिपिं सुं नं गयायेमते, न्हापा गथे खः अथे
हे ज्या खैं यानाच्चं, युद्ध यायेयालागि तैयार नं यायेमागु मदु ।
ततःधंगु ध्वकाय् शत्रुं घेरा बियातःसानं छिपिं शत्रुतयेसं मस्यूगु
चिचिधंगु ध्वकां दुहाँपिहाँ जुइगु या ।

उगु देशय् घेरा बियाच्चंगु न्हयदैं व न्हयला बिते जुल । अथेसानं
उगु देशय् च्चंपि मनूत न्हापा गथे अथे हे सोभाविकं जुयाच्चन ।
वाराणसियाम्ह जुजुं नं धात्ये हे संग्राम यायेगु बिचाः मयाः, उम्ह
जुजुं थथे मने तल, थथे यानातयेबलय् इमित समस्या वइ, शहरय्
च्चंपिनित नयेगु त्वनेगु व छ्यलेगु अभाव जुया वइ, थुगु विधिं उगु
देशयाम्ह जुजु जिगु शरणय् मवसें गाइमखु । थथे यायेबलय् सुं छम्ह
मनूयात नं धापा मजुइक थःगु बसय् काये फइ । उकिं

बाराणसियाम्ह जुजुं शान्तिपूर्वकं हे उगु देश थःगु ल्हातय् लाकाकायेयालागि देशया छ्यचाखेरं घेरा बियातल । नह्यन्हु लिपा उम्ह बाराणसि देशया जुजुया माँ नं थथे धया ग्वाहालि यात, नगर यापिं मनूत चिचिधंगु ध्वाकां दुहौपिहाँ जुयाच्वंगु दु । उकिं इभित नयेत्वनेगुलिं दुःख मजू । उकिया कारणं चिचिधंगु ध्वाकाय् नं सैण्यत पाः तया व्यु । बाराणसियाम्ह जुजुं नं अथे हे यात । उकियागु कारणं नगरय् च्वपिं मनूतयेत नयेगु त्वनेगु, व छ्यलेगुलि दुःख जुयावल । उकिं नगरय् च्वपि मनूत फुकं मुनाः, जुजुयात, उम्ह बाराणसि जुजुया शरणय् हैं धकाः सल्हा बिल । तर उम्ह जुजु थव दुःख जिगु कारणं जूगु मखु धकाः बाराणसियाम्ह जुजुया शरणय् वनेगु खैं मन्यं, थव जिगु दोष मखु, शत्रु जुजुयागु हे दोष खः धकाः थःगु राजअभिमान क्यनाच्वन । तर व जुजुं शत्रु जुजुनाप ल्वायेगु नं बिचाः मया उकिया कारणं यानाः थः जुजु प्रति जन्तापिं तस्सकं असन्तोष जुल । अले थः हे जनतापिं फुकं छप्पैं जुयाः व जुजुयात ज्वना स्यानाबिल । अले थःपिं फुकं शत्रु जुजुया न्त्यःनय् छ्यो क्वछुका वयागु शरणय् वन ।

उगु पापकर्मया विपाकं अनं सिनावना ताकालतक अविचि महानरकय् कुतुं वन । अनंलि थुम्ह गोतम बुद्धयागु शासन काल थ्यंक वल । थुबले व जुजु नं अविचिमहानरकं थहाँ वयाः, सुप्पवासाया काय् जुया जन्मजुल । उम्ह माँ न्हापा बाराणसि देशया जुजु जुयाच्वंम्हसिया माँ हे खः । अले उगु ल्यंगु विपाकं न्हयदैं न्हयला न्हयन्हुतक इपि निम्हसिनं नं दुःख भोग यायेमागु खः । गुगु ई न्हापा उगु शहरयात घेरा बियातःगु ई खः । तर वयागु पुण्यया कारणं अरहंत जुइ फत । भिक्षु जुझ्त सैं खानाच्वंच्वं हे सैं खाये सिधबले अरहंत फल लाभ जुल । अले प्रव्रजित नं जुल । न्हापा वसपोलं प्रार्थणा यानावःगु दुगु व थुगु जन्मय् अपालं लाभसत्कार प्राप्त जूगुलिं वसपोल नापं वनीपिं मेमेपिं भिक्षुपिनित नं नयेत्वनेया कारणं छुं दुःख मजुल । उकिया कारणं भगवान बुद्धं वयात आपालं लाभसत्कार दुगुलि एतदगग बियाबिज्यात ।

वाचानुसरण

भिक्षु सीवली

जि कुटी दुहाँ वना विपस्सना वृद्धि यानाच्चनागु छुकियागु
लागि खः,

उगु प्रयोजन आ पूरा जुइधुंकल ।

न्हापा जिं विज्ञा व विमुत्ति माला जुयाच्चनाबले,
खनेमदयेक सुलाच्चंगु अनुसय क्लेश लिकाये धुन ।

उकिं मने तझगु इच्छा पुरे जूगु जुल ।

वसपोल थेर भन्ते नं थथे कनाबिज्यागु अरहंत जुइधुंका
लिपा उत्पन्न जूगु पीति सोमनस्सया कारणं उदान वाक्य धयाबिज्यागु
खः ।

पुण्णमन्तानीपुत्रया जन्म

पुण्णमन्तानीपुत्र द्रोनवत्थुब्राम्हणगामय् जन्मजूम्ह,
ब्राम्हणकुलयाम्ह खः । वसपोल अञ्जाकोण्डञ्जया केहेया काय् खः ।

गृहस्थ

पुण्णमन्तानीपुत्र च्ययागु ब्राम्हणकुलयाम्ह खः । उकिं
च्यय्यथंकयागु शिक्षा कयातःम्ह जुइ धयागु अनुमान याये फु । छाय्
धाःसा वसपोल अञ्जाकोण्डञ्जया भिंचा खः । विवेदय् नं पारंगतम्ह
जयाः, लक्षण शान्त्रय् नं निपुन जू । च्ययागु कुले जन्मजूम्ह जूगुलिं
वसपोलयागु गृहस्थ जीवन तस्कं सुखसुविधापूर्वकं ब्वलम्ह जुल ।

प्रवजित

पुण्णमन्तानीपुत्र प्रवजित जूगु, अञ्जाकोण्डञ्ज थःगु
जन्मस्थानय् बिज्याबले खः । थव खैं गथे धाःसा भगवान बुद्ध दकले
न्हापांयागु वर्षावास ऋषिपटन मृगदावने च्वना बिज्यात । वर्षावास
सिधयेका खुइम्ह भिक्षुपिनित बुद्धया शिक्षा प्रकाश यायेयालागि,
थायथासय् छूवया बिज्यात, उगु हे पुचले अञ्जाकोण्डञ्ज नं लागु
खः । वसपोल थःगु हे जन्मस्थानय् बिज्याना, थःथितिपिनित उपदेश
व्यू बिज्यागु खः । उबले पुण्णमन्तानीपुत्र थः ककायागु व्यवहार
स्वयाः, श्रद्धा उत्पन्न यानाः, प्रवजित जुइगु प्रार्थना यात । वयागु
प्रार्थना अनुसारं अञ्जाकोण्डञ्जं नं प्रवज्या यानाः बिज्यात ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र प्रव्रजित जुइधुंका, थःम्ह उपज्ञाय अञ्जाकोण्डञ्जपाखे कर्मस्थान भावना स्यनाकया, व हे अनुसारं बिचाः यायां ताकाल मदुवं हे अरहंत फल लाभ यात ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र सककप्रदेशयापि भिक्षुपिं मध्य, अञ्जाकोण्डञ्ज, वप्प, भट्टिय, महानाम, असज्जियां ल्यु दकले न्हापां भिक्षु जूम्ह खः । अले वसपोलया लिपा जूपिं भिक्षुपिं भिक्षु कालुदायी, नन्द, राहुल, मेघिय, नागित, महाउदायी अले दकले लिपायागु पुचः भिक्षु उपाली, भट्टिय, अनुरुद्ध, आनन्द, भगु, किम्बिलपिं खः । अले भिक्षु सीवली छ्वम्ह जक सुया ल्यु धयागु खैं स्पष्ट मजू ।

गुम्हपति न्हापलाक भिक्षु जुल धयागु खैं सिल धाःसा, बुद्धशासनय् योगदान बियाः प्रचारप्रसारयायेगु महत्वपूर्णगु विषय उल्लेख यायेत अपुइगु जुल ।

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र अरहंत फल लाभ यायेधुंका, बुद्ध शासन प्रचारयायेगु ज्याय् महत्वपूर्णम्ह व्यक्ति जुल । वसपोलं यानाबिज्यागु महत्वपूर्णगु ज्यात, थथे दुः- न्हापा न्हु जुयाच्वंम्ह आनन्द भिक्षुयात, भिगू प्रकारयागु कथावत्युया उपदेश कना, सोतापत्ति फल लाभ याकल ।

कथावत्थु धयागु चर्चा यायेमागु भिगू प्रकारयागु विषय, व थथे दुः-

१. अपिच्छकथा- प्राप्त जूगुलि सन्तोषी जुइगु विषय
२. सन्तुष्टिकथा- सन्तोष जुइगु विषय
३. पविवेककथा- सुन्यागारय् च्वनेगु विषय
४. असंसर्गकथा- पुचलं अलग जुयाः, एकान्तय् च्वनेगु

विषय

५. विरियारम्भकथा- वीर्यउत्साह दयेकेगु विषय
६. सीलकथा- शिलया विषय
७. समाधिकथा- समाधिया विषय
८. पञ्जाकथा- प्रज्ञाया विषय
९. विमुक्तिकथा- विमुक्तिया विषय

१०. विमुक्तिब्राणदस्सनकथा- मुक्त जुल धकाः सीकेगु ज्ञान दुगु विषय

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं च्यद् न्त्यथनागु भिगू प्रकारया
कथावत्थया विषयलय् कनाः आनन्दयात सोतापत्ति फले तयेधुंकाः,
लिपा कपिलवस्तु नगरयापिं न्यासः कुलपुत्रपिनित नं स्यनेकने यानाः,
प्रव्रजित जुइगु श्रद्धा उत्पन्न याका, प्रव्रज्या यानाः बिल । थुगु विषय
हे जक वसपोलं स्यनेकने यानावं बिज्यानाच्वंगु जुयाच्वन ।

वसपोलं थुगु भिगू प्रकारयागु कथावत्थया विषय स्यनाः, व
हे अनुसारं आचरण याकाः, ताकाल मदुवं हे इपिं न्यासः भिक्षुपिनित
अरहंत फल लाभ याकुगु जुल । छन्हया दीने इपिं सद्विविहारिकपिं
सकलसिनं, भगवान बुद्धयागु दर्शण यायेगु इच्छा यात । छाय् धा:सा
इपिं भगवान बुद्धयागु दर्शण याये मननिपिं तिनि । उकिं इमिसं थः
गुरुयागु अनुमति फवन, गुरुम्हसिनं नं अनुमति बियाबिज्यात । उबले
भगवान बुद्ध च्वनाबिज्यानाच्वंगु वेलुवन विहार, कपिलवस्तु नगरं
खुइगू योजन (१६० क.म.) तापागु जुयाच्वन । इपिं खुइगु योजन
मार्ग वनाः भगवान बुद्धयागु दर्शण या वन ।

भगवान बुद्धं सावकपि नापलाइबले, न्यनेमागु खं थथे
न्यनाबिज्यातः-

“हे भिक्षुपिं, छिपिं गनं वयागु ?”

न्यास भिक्षुपिसं थथे बिन्ति यातः-

“जातिभूमि नगरं (कपिलवस्तु नगर) वयागु खः, भगवान
शास्ता”

अन भिगू प्रकारयागु कथावत्थु कनीगुलि, सब्रम्हचारि
पासापिसं सुयात प्रशंसा याइगु”

“जिमिम्ह उपज्ञाय पुण्णमन्तानीपुत्रयात प्रशंसा याइगु खः,
भगवान शास्ता”

उबले सारीपुत्र भगवानयाथाय् हे दुगु जुयाच्वन । भगवान
बुद्धं पुण्णमन्तानीपुत्रया सद्विविहारिकपिं नापं खं ल्हानाच्वंगु न्यनाः,
पुण्णमन्तानीपुत्रयात म्हसीकेगु इच्छा जुल । उकिं थथे मनेतलः-
छन्हया दीने पुण्णमन्तानीपुत्र नापलाना अवश्य नं खं ल्हाय्

थथे धकाः मने तयाः, ईया प्रतिक्षा यानाच्वन । छन्तु भगवान बुद्ध थः सावकपिनाप कपिलवस्तु व वेलुवन विहार सोया सतिगु सावत्थीच्वंगु जेतवन विहारे बिज्यात । भगवान बुद्ध जेतवन विहारे बिज्यानाच्वंगु खौं, भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं सीका, वसपोलया दर्शण या वन । भगवान बुद्धं नं धर्मया नियमकथं, उम्ह भिक्षुयात स्वागत यायेधुंका, थःत ल्वगु थाय् ल्यया च्वं धकाः अनुमति बियाबिज्यात । अनंलि वसपोलं भगवान बुद्धयात वन्दना यायेधुंका न्हनेसिया आराम कायेयालागि अन्धवन जंगले च्वं बिज्यात ।

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र, भगवान बुद्धया दर्शण यानाः, अन्धवन जंगलया तःमागु सिमाक्वय् आराम कयाच्वंगु खौं, भिक्षु सारीपुत्रं सीकाः, परस्परे परिचित मजुनिसां, थःगु मने वसपोलयात नापलायेगु इच्छाजुयाच्वंगु अनुसारं नापला वन । वसपोल नापलायेधुंका, थथे न्यनः-

“आवुसो छपि भगवान बुद्धया सावक खःला ?”

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं थथे लिसः बिल, “खः आवुसो”

भिक्षु सारीपुत्रं न्यन, “आवुसो छपिसं ब्रह्मचर्य पालन यानाच्वनागु, परिसुद्ध जुइयालागि खःला ?”

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं लिसः बिल, “अथे मखु आयस्मान”

भिक्षु सारीपुत्रं न्यन, “छपिसं ब्रह्मचर्य पालन यानाच्वनागु, चित्त परिसुद्ध यायेयालागि खःला ?”

भिक्षु मन्तानिपुत्रं लिसः बिल, “अथेमखु आयस्मान”

भिक्षु सारीपुत्रं थथे धयाबिज्यातः- “आवुसो, अथे जूसा छपिसं ब्रह्मचर्य पालन यानाच्वनागु, परिशुद्धगु प्रज्ञा दयेकेयालागि खःला ? संका मदयेक, परिसुद्ध जुइयालागि खःला ? मार्ग परिशुद्ध यायेयालागि खःला ? परिसुद्धगु आचरण, सीकेत खःला ? परिशुद्धगु धर्म, सीकेत खःला ?”

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं लिसः बिल, “मखु आयस्मान, जिं ब्रह्मचर्य पालन यानाच्वनागु अनुपादापरिनिर्वाण जुइयालागि खः ।”

थुगु कथं, भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रयागु आसिका सीकेधुंका, भिक्षु सारीपुत्रं अनुपादानिब्बान धयागु छू धकाः न्यन । भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं थथे बांलाक थुइका बिलः-

“अनुपादापरिनिब्बान धयागु, न्हेगू प्रकारं परिसुद्ध जुइगु दु
व थथे खः:- शील परिशुद्ध जुइया लागि मखु, चित्त परिशुद्ध जुइया
लागि नं मखु, प्रज्ञा परिशुद्ध यायेयालागि नं मखु, संका मदयेक परि
सुद्ध जुइया लागि नं मखु, परिशुद्धरूपं संका मदयेकेत नं मखु, परि
शुद्धगु शिक्षा क्याः, आचरण यायेत नं मखु, परिशुद्धगु धर्म सीकेत
नं मखु, उक्त विषय बिचाः यानाच्वंतले तक्यनाच्वनीगु उपादान,
दया हे च्वनीतिनि । तर उक्त फुक्क धर्मत अनुपादापरिनिवाणपाखे
छसीकथं यंकाबीगु कारण जक खः ।

अनंलि भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं, न्हयेगू तहया राजरथया उपमा
बियाः, सारीपुत्रयात थुइका बिल, व थथे खः-

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं उपमा बियाः, भिक्षु सारीपुत्रयात थथे
कनाबिज्यातः-

सावत्थी नगरं साकेत नगरतक थ्यंकेत, न्हयेग गादि गया
वनेमा, पसेनदि कोसल जुजु श्रावस्ती नगरं साकेत नगरतक थ्यंक
वनेत न्हयेग गादि गया वनीगु थुकथं खः:- न्हापांगु गादिं दरवारया
धोकायूतक थ्यंका बिइ । अननं न्हापांगु गादि तोता, निगःगु गादि
गया वनी, हानं निगगु गादि त्वःता, स्वंगःगु गादि च्वना वनी । हानं
स्वंगःगु गादि नं त्वःता: प्यंगःगु गादि गया वनी । हानं प्यंगगु गादि
नं त्वःता: न्यागःगु गादि गया वनी । न्यागःगु गादि नं त्वःता:
खुगःगु गादि गया वनी । हानं खुगःगु गादि नं त्वःता: न्हयगःगु गादि
गया वनी । अले न्हयगःगु गादिं साकेट नगरया दरवारे च्वंगु धोकायू
तक थ्यनी । अले वसपोलयात स्वागत या वःपि अमात्य व थःथितिपिसं
न्यनी, महाराज छलपोल थ्व हे गादिं थन थ्यंक बिज्यानागु खःला ?
पसेनदि कोशल जुजुं, मिलेजुइक उकियागु लिसः बी मालिबले
त्वमफीक छसीकथं बीमा । थ्व छगू उपमा खः । थथे हे न्हयेगू
प्रकारयागु परिशुद्ध जुइगु विषयले नं खः । उकिं फुक्क अनुपादापरि
निब्बान मखु । तर उगु धर्मत अनुपादापरिनिब्बान तक थ्यंकेत मागु
गुणधर्मत जक खः । अये धयागु रूप, वेदना, संज्ञा, संखार,
विज्ञाण धयागु न्यागु पञ्चखन्धयात शान्त यायां क्लेश व तृष्णां थी
मफयेक तयातये फयेका बीगु खः ।

थुकथं निम्ह थेर भन्तेपिनि खं ल्हाल्हां थवथवय् म्हसीकेयालागिं,
थःथःगु नां कनेगु यात, व थथे खः-

“जिगु नां पुण्ण खः । सब्रम्हचारी पासापिसं जित मन्तानिपुत्र
धाइ ।”

“जिगु नां उपतिस्स खः । सब्रम्हचारि पासापिसं जित
सारीपुत्र धाइ ।”

लिपा बिदा क्याः लिहाँ वनेत्यका, भिक्षु सारीपुत्रं
मन्तानिपुत्रयात प्रशंसा यानाः, थथे धयाबिज्यात-

“आश्चर्य खः मन्तानीपुत्र, छं भगवान बुद्धयागु उपदेश
बांलाक थुइकातल । न्ह्यसः लिसः यानाः थुइकातःगु, तस्सकं
सुक्षमरूपं बिचाः यानाः थुइकेमागु धर्मया विषयलय्, कथावत्थुले
भिगू तक लिसः न्हसःया रुपय् बांलाक थुइकातःगु दु । थजाम्ह,
छलपोलयाथाय् च्वनेखंपिं सब्रम्हचारि पासापिनित लाभ हे जुइ । जि
नं छलपोलया लिक्क वयाः धर्मया विषय न्यनाः, म्हसीके दुगु जिगु
लाभ खः ।”

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्रं नं सारीपुत्रयात प्रशंसा यानाः, थथे
धयाबिज्यात-

“हे सारीपुत्र, छलपोलथें जाम्ह, भगवान बुद्धया सावकला,
शास्ताया ल्यु शास्ता थे हे जाम्ह खः । छलपोल नापं च्वना धर्मयागु
खं ल्हाना च्वनानं, छलपोल सारीपुत्र धकाः म्हसीके मफुत । यदि
न्ह्यव हे छलपोल सारीपुत्र धकाः म्हस्यूगु जूसा, जिं छलपोलयात थुलि
लिसः हे बी फइमखु । अथवा लिसः बीगु खं हे थहाँ वइमखु जुइ ।”

वसपोलपिं निम्हसिया मैत्रिपूर्ण धंगं खं जुयाच्वंगु, वसपोलपिनि
थःथःगु व्यक्तिगत खं जूसानं, उदाहरण काये बहगु विषय खः । धर्म
प्रचार याइपिसं, पण्डितपिं मालामाला नाप लाना, धर्मयागु छलफल
यायेगु यायेमा । मन चकंका, थः नाप खं ल्हानाच्वंम्हसियागु बिचाः
न्यने फुम्ह जुइमा ।

एतदगग्या श्रोत न्हापाया जन्म

भिक्षु पुण्णमन्तानीपुत्र, पद्मुत्तर बुद्धया पालंनिसे प्रार्थणा
यानावम्ह खः । उबले वसपोल हंसावती नगरय्, ब्राम्हणमहाशाल
कुले जन्मजुयाच्वंगु जुयाच्वन । उबले वसपोलया नां गोतम खः ।

उगु जन्मय् वसपोल, त्रिवेदं पारंगत जुया, न्यास शिस्यपि दयेका,
इमित स्यनेकने यानाच्चंगु खः । लिपा वं थथे बिचाः यात, जिं
सयेका तयागु त्रिवेद शास्त्रं, दुक्ख फुका छूवये फइगु मखु । थथे
बिचाः यानाः, फुकक थः शिस्यपि नापं ऋषि प्रव्रजित जुया, छगू
पहाडया क्वय् च्चनाः तपस्या यानाच्चन ।

गोतम ऋषि व शिस्यपिं तस्सकं मेहनत यानाः, पञ्चअभिज्ञा
व अष्टसमापत्ति ध्यान लाभ यानाकाल । अथे धयागु समाधि पाखें
प्राप्त जुइगु च्ययागु विषेश गुणत, व थथे खः- दिव्य चक्षु, दिव्य
सोत, ऋद्धि क्यने फइगु, मेपिनिगु मनयागु खौं सीके फइगु, न्हापायागु
जन्मयागु खौं लुमंके फइगु खः । तर उलि जक दयां नं धात्यें
दुःखयात फुके मफइगु जुयाच्चन । थथे धकाः सीकाः, दुःख फुकेगु
लैं माला च्चंच्चं, पदुमुत्तर बुद्ध उत्पन्न जुल । थुबले गोतम ऋषि,
तस्सकं बुद्धा जुइधुंकल ।

छुन्हु सुथन्हापनं, पदुमुत्तर बुद्धं महाकरुणा समापत्ति ध्यानं
स्वया बिज्याबलय्, वसपोलयागु सुवर्ण जालय्, गोतम ऋषि व वया
शिस्यपि प्रकट जुल । वसपोल बुद्धं इपि ऋषिपिनिगु विषयलय्
बिचार यानाः स्वयाबिज्याबलय्, इपि शिस्य ऋषिपि थःगु उपदेश
न्यनाः अरहंत फल लाभ जुइगु नं खंका बिज्यात । तर गुरु जुयाच्चंम्ह
गोतम ऋषि, छुं मार्ग फल लाभ याये मफइगु तर धर्म देशना
यायेगुलि एतदग्ग प्राप्त यायेगु थःगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु व अनागत
बुद्धयागु इलय् अरहंत जुयाः, उगु इच्छा पूर्ण जुइगु खंका बिज्यात ।

कन्हय् कुन्हु सुथय्, गोतम ऋषिया सिष्यपि फलफुल माः
वनाच्चंबलय्, मदुमुत्तर बुद्ध याकचा हे गोतम ऋषियागु आश्रमय्
बिज्यात । उबले गोतम ऋषि याकचा च्चनाच्चंगु खः ।

गोतम ऋषिं आश्रमया ढोकाय् छम्ह त्यागी वयाच्चंगु खनाः
थःम्हं थ्व संसारय् बुद्ध उत्पन्न जुल धयागु खौं मस्यूसानं, वसपोलयात
खनेवं वसपोलयाके दुगु महापुरुष लक्षणया बारे छु नं छुं खंका
कयाः, थ्व त्यागी क्लेशं मुक्तम्ह बुद्ध हे जुइमा धकाः मने तयाः, थः
स्वयानं च्ययागु आसन मिलेयानाः वसपोलयात बिज्याकल ।

गोतम ऋषिया शिष्यपि फलफुल माला लिहाँ वःबलय्, थः
गुरु स्वया नं च्ययागु आसनय् च्चनाः, थः गुरु नापं खौं ल्हानाच्चंम्ह

त्यागी खनाः, आश्चर्यं जुल । गोतम ऋषिं थः शिष्यपिनिगु मने
वयेकाच्चंगु खैं बालाक सीका कयाः इमित थथे धाल, वसपोल
त्यागी बुद्ध खः धायेधुंका वसपोलयागु गुणवर्णन यानाः धाल- वसपोल
देवलोक व मनुस्यलोकय् दकले श्रेष्ठम्ह खः । थुगु गुरुयागु खैं
न्यनाः, सिस्यऋषिपिसं वसपोलयात वन्दना यात । गोतम ऋषिं
वसपोलयात फलफुल दान याके बिल । मदुमुत्तर बुद्धं उगु फलफुल
नया बिज्याये धुंकाः, थः अग्रसावक जुयाच्चर्पिं भिक्षु महाविमल व
भिक्षु देवल निम्ह अग्रसावकपिनित, छगू लाख भिक्षुपिं ब्वना वा
धयागु सुचना बिल । वसपोलयागु बचन अनुसारं निम्ह अग्रसावकपिसं
छगू लाख भिक्षुपिं ब्वना: वसपोलयाथाय् वल । गोतम ऋषिं उलिमछिं
भिक्षुपिं बिज्यानाच्चंगु खंकाः, थः शिष्यपिनित विविध प्रकारयागु
स्वांत हयाः वसपोलपिनिलागि आसन दयेका, स्वागत यायेगु बचन
बिल । गुरुयागु बचन अनुसारं सिष्यजुयाच्चर्पिं ऋषिपिसं छुं समयया
दुनय् हे थःथःगु ऋद्धिं भगवान बुद्ध प्रमुख भिक्षुसंघपिनिगु आसन
दयेके धुंका, गुरुयात सूचना बिल ।

अनंलि गोतम ऋषि दनाः ल्हाः बिन्तियानाः, भगवान बुद्धयात
स्वांयागु आसनय् च्वनाबिज्याहुं धकाः प्रार्थणा यात । वसपोल बुद्ध
स्वांयागु आसनय् च्वना बिज्यायेवं वसपोलया अग्रसावकपिसं मेमेपिं
भिक्षुपिनित नं गोतमऋषियागु इच्छा अनुसारं स्वांयागु आसनय् च्वनेगु
अनुमति बियाः, वसपोलपिं नं आसनय् च्वनाबिज्यात ।

भगवान बुद्धं गोतमऋषि व वया सिस्यपिसं स्वागत सत्कार
यागुयात ल्वयेक, इमित यक्व फल व आनिसंस दयेका बिइयालागिं
निरोध समापत्ति ध्यानय् च्वनाबिज्यात । वसपोल निरोध समापत्ति
ध्यानय् च्वनाबिज्यागु स्वयाः, थःपिं नं निरोध समापत्ति ध्यानय्
च्वनाबिज्यात । अले मेमेपिं भिक्षुपिं नं निरोध समापत्ति ध्यानय्
च्वनाबिज्यात । भगवान बुद्ध निरोध समापत्ति ध्यानय् च्वनाबिज्यागु
स्वयाः, गोतम ऋषि थःगु आसनं दनाः, वसपोलयात स्वांयागु कुसां
कुइका बिज्यात । अले सिस्यऋषिपिसं नं भगवान बुद्ध व वसपोलया
सावकपिनित गौरब तयाः, ल्हा बिन्तियानाः च्वन । थथे ल्हा बिन्ति
यानाच्चंचं हे द्यः तुइया वल । उकिं इपिं ऋषिपिं, अनं चिलावनाः
फलफुल माः वन । मालाहयागु फलफुल परिभोग याये धुंका, हानं
अन है वयाः गौरब पूर्वकं ल्हा बिन्ति यानाच्वन ।

गोतमऋषिं भगवान बुद्ध्यात, न्हयेन्हृतक्क गनं हे मवंसे स्वांयागु कुसां कुइका च्वन । वसपोल बुद्ध निरोधसमाप्तिध्यानं दना विज्यायेधुंका, धर्म देशना यायेगुलि उत्कृष्टम्ह श्रावकयात अनुमोदन याके बिल, अथे धयागु स्वांया आसन दयेका स्यवा यागु विषययात क्याः, उम्ह सावकं अनुमोदन यानाविज्यानाच्चंबलय्, गोतम ऋषिं उम्ह सावकया प्रति श्रद्धा उत्पन्न यानाः, जि नं वसपोल यें हे जुइ दयेमा धकाः मने तल । थुगु थःगु मने वःगु खँ भगवान बुद्ध्या न्ह्यःन्य् वनाः प्रार्थणा यात । भगवान बुद्धं वयागु प्रार्थणा पूर्ण जुइगु खंका, थथे भविस्यवाणी यानाविज्यातः-

“थौसं छगू लाख कल्प लिपा, गोतम धयाम्ह बुद्ध उत्पन्न जुइ, उबले छ वसपोलया सावक जुयाः प्रव्रजित जुइ, अले अरहंत फल नं लाभ जुइ । उबले हे गोतम बुद्धं छन्त धर्मदेशना यायेगुलि दकले च्ययागु स्थान, एतदगग वियाविज्याइ”

गोतम ऋषिं भगवान बुद्ध्यागु उगु भविस्यवाणी न्यना, थःगु मने तस्सकं पीति सोमनस्स उत्पन्न यानाः, जीवंकाछ्छि अनेक कथं कुशलपुण्य संचय यात । उगु पुण्यया आनुभावं जन्ममरणया चक्र्य चाहिला ववं, थुम्ह गोतम बुद्ध्यागु सासनकालय् भिक्षु अञ्जाकोण्डञ्जया भिंच्चा जुयाः जन्मजुल । प्रव्रजित जुयाः अरहंत जुल । अले न्हापा वं प्रार्थणा यानावःगु दुगु व थुगु जन्मय् धर्म देशना यायेगुलि विषेश क्षमता दुगुलि, भगवान बुद्धं वयात धर्मदेशना यायेगुलि एतदगग वियाविज्यात ।

Dhamma Digital

वाचानुसरण

भिक्षु पुण्यमन्तानीपुत्र

मनतयेसं चलाखपि सत्पुरुषपिनिगु संगत यायेमा ।

अलै ज्याय् ख्यलेदुगु हे जक स्यनेकने यानाः, याके बीमा ।

छाय् धाःसा पण्डित धयापिं अप्रमादि जुइ, प्रजां बांलाक सीकाच्चनी ।

उकिं हे तःधंगु गम्भीरगु प्रणीतगु खंकां खंके थाकुगु प्रयोजन लाभ याये फड्गु खः ।

वसपोल भन्ते नं थुगु खँ धयाविज्यागु कारण, थः व मेपिं विविध दुःखं मुक्त जुइफुगु हे भगवान बुद्ध्या कारणं खः । उकिं वसपोलं सत्पुरुषपिनिगु संगत यायेगुया महत्व थूगु जुयाच्चन ।

महाउदायी जन्म

महाउदायी, ब्राम्हणकुले जन्मजूम्ह खः । वसपोल न्हापा
सुद्वोदन जुजुया पुरोहित जुयाच्चंम्ह खः ।

गृहस्थ

महाउदायी कपिलवस्तु नगरयाम्ह ब्राम्हणया काय् खः ।
उकिं वसपोल द्रोणवत्थु धयागु गांयाम्ह जुइमा । छाय् धाःसा
अञ्जाकोण्डञ्ज व पुण्णमन्तानीपुत्र नाप छगू हे गांयाम्ह जुल । छाय्
व गांयाम्ह धयागु धाःसा, द्रोणवन्थु धयागु गां, विविध ब्राम्हण
कुलयापि वयाः छ्रयें दयेका च्वनाच्वंगु गां जुयाच्चन । उदायी नं
ब्राम्हणकुलयाम्ह जूगुलिं उंगु हे गांयाम्ह जुइमा धयागु अनुमान खः ।

प्रव्रजित

महाउदायी प्रव्रजित जूगु भगवान बुद्ध दकले न्हापां कपिलवस्तुइ
बिज्यानाः थःथितिपिनित उपदेश वियाविज्याबले खः । ध्व खैं गथे
धाःसा, भगवान बुद्ध कपिलवस्तु नगरे विज्यानाः थःथितिपिनित
उपदेश वियाः विज्यायेत्यंबले उगु उपदेश न्यनेगु इच्छा मयासे
अभिमान व घमण्ड यानाः च्वन । इमिगु उगु अभिमान मदयेकेयालागि
भगवान बुद्धं इमित थःगु ऋद्धिं आकाशय् थहौ वनाः चंक्रमण यानाः
थःगु तुतियागु धू इमिगु छ्रयने कुतुंका बिल, अथे हे यमक पाटिहार्य
नं क्यना विज्यात । थुगु भगवान बुद्धयागु आनुभाब स्वयाः, बुद्धया
प्रति श्रद्धा उत्पन्न यानाः, वसपोलयाथाय् प्रव्रज्या फ्वं वंगु जुयाच्चन ।
वयागु इच्छा अनुसारं भगवान बुद्धं वयात प्रव्रज्या वियाविज्यागु जुल ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु महाउदायी प्रव्रजित जुइधुंका, थम्हं न्यनेधुंगु मधुपिण्डक
सूत्रया अनुसारं विपस्सना वृद्धियायां, ताकाल मदुवं हे अरहंत फल
लाभ यात ।

वाचानुसरण

भिक्षु महाउदायी

अरहंतपिसं जित थथे नं धयाविज्यागु दु ।

गुम्ह व्यक्तिं थः तालिम जुयाः, मन क्वातुका आर्य लैंपुइ वनी,

चित्त शान्त जुइगु धर्म येकाच्चनी ।
 उम्ह व्यक्ति खः, वसपोल सम्यकसम्बुद्ध, फुक्क धर्म बांलाक स्यूम्ह,
 मनूत व देवतापिसं वसपोलयात नमस्कार याइ ।
 छाय्यिक वसपोल बुद्ध, फुक्क क्लेशरुपि खिप प्यनेधुंकूम्ह खः ।
 क्लेशरुपि जङ्गलं पिहाँ बिज्यानाः, निर्वाण्य थ्यंम्ह खः ।
 कामं पिहाँ बिज्याना, नेक्खम्य प्रशन्न जुयाच्चंम्ह
 ल्वहैंतं लिकागु लुं थें परिसुद्धम्ह,
 मनुष्य व देवतापिसं नमस्कार याका बिज्याम्ह,
 वसपोल भगवान बुद्ध, उत्तमम्ह किसिर्थे जाःम्ह खः ।
 देवलोक व मनुष्यलोके वसपोल स्वया बांलाम्ह मेम्ह मदु ।
 वसपोलयात नाग धाइ, नागत मध्य दकले उत्तमम्ह ।
 गथे पहाड पर्वत स्वया हिमाल दकले बांलास्य च्वं ।
 किसित मध्य कदले उत्तमम्ह किसियात, धात्थेम्ह नाग धाइ ।
 नागत मध्य दकले उत्तमम्ह नाग खः ।
 गुम्हसिनं पाप याइमखु, शान्त स्वभावम्ह जुइ, वयात नाग धाइ ।
 निगुलिं दुःख मबीम्ह धयाम्ह,
 न्त्यनेयागु निपातुतिं दुःख मबीम्ह, नाग खः ।
 सति व सम्पजञ्जा, ल्यूनेयागु तुति खः । श्रद्धा स्वं खः ।
 उपेक्खा तुयुगु दन्त, सति गप, पञ्जा बिचाः यायेगु
 धर्मया शिक्षा मालेगु छ्यो, समथ व विपस्सना प्वा, विवेक न्हिष्यं,
 उत्तमम्ह किसि, न्त्याबले धर्मय ध्यान तयाच्चनी ।
 निर्वाण येका च्वनी, न्त्यागु इरियापथे नं चित्त समाधि
 लाका तइ,

फ्यतुइबले, दनेबले, घनेबले नं
 उत्तमम्ह किसिं दोष मदुगु नइ, दोष दुगु नइमखु ।
 नसा व पुनेगु वसः प्राप्त जूगु, ममुकिम्ह ।
 तःधंगु व चीधंगु फुक्कं बन्धन त्वाल्हाये धुंकूम्ह,
 उकिं छुकि नं तःमक्यंक चाहिला च्वनीम्ह,
 लखे बुयावया: लखं थहाँ वइगु तुयुगु पलेस्वां नं बास्ना ह्वली ।
 स्वये हे बांलाइ तर लखं प्याइ मखु । थ्व गथे खः,
 उत्तमम्ह किसिया उपमाय बुद्ध नं अथे हे खः ।

अथे धयागु भगवान् बुद्ध, थव हे लोके च्वनानं लोकं प्यमपुम्ह, तःद्वेगु मि द्वौं, मि ज्वाला थहाँवइ, च्यायेगु मदयेवं सिनावनि । खरानि ल्यनाच्वंसां मि सित हे धाइ ।

उत्तमम्ह किसि धयाम्ह बुद्ध, आसव मदुम्ह ।

राग, द्वेश व मोह मदयेयुकूम्ह, शरीर त्वतेवं हे शान्तं निरोध जुइ । शरीर ल्यना हे च्वंसानं थथे धाइ, निरोध जुल ।

छाय् कि आसव फुइ धुंकल ।

वसपोल थेरं, भगवान् बुद्धया गुणयात प्रसंसा यानाबिज्यागु छायधाःसा, छन्हु वसपोलं भगवान् बुद्धयापाखें नागोपम सूत्र न्यंगु दु । भगवान् बुद्धं तुयुम्ह किसियात बांलाक तिसावसतं तीकिबले लोकवासिपिसं आहा बांला धाइ । उम्ह थेरं वसपोलया उपदेश न्यन्यं बुद्धया गुण अनुस्मरण यायां पीति उत्पन्न जुयावल । अले वसपोलं थथे बिचाः यानाबिज्यातः-

आपालं लोकवासिपिसं तिरच्छान जाति किसियात आपालं प्रशंसा यानाच्वन तर तुयुम्ह किसि समानम्ह बुद्धयात सुनानं प्रशंसा मया, उकिं वसपोलं तुयुम्ह उत्तमम्ह किसि समानम्ह बुद्धया गुण प्रकाश यायेयालागि कनाबिज्यागु खः ।

कालुदायीया जन्म

कालुदायी, क्षत्रिय कुले जन्मजूम्ह, सुद्धोदन जुजुया महाअमात्य खः ।

गृहस्थ

कालुदायी, सुद्धोदन जुजुया अमात्य खः । लिपा वयागु पद छसीकर्थं थहाँ वंवं महाअमात्य जुल । आनन्द थें तुं हे वसपोल नं भगवान् बुद्ध जन्मजूगु दिनय् हे जन्मजूम्ह खः ।

प्रव्रजित

कालुदायी प्रव्रजित जूगु, सुद्धोदन जुजुं वयात दूत यानाः भगवान् बुद्ध कपिलवस्तुइ बिज्याकेयालागि निमन्त्रणा याके छूबले खः । थव खैं गथे धाःसा, सुद्धोदन जुजुं कालुदायीयात भगवान् बुद्ध कपिलवस्तु नगरय् बिज्याकेयालागि दूत यानाः छूबले, कालुदायी नं सुद्धोदन जुजुयाके प्रव्रज्या जुइगु बचं फवंगु खः । सुद्धोदन जुजुं नं

अनुमति वियाविज्यात । छाय् धा:सा सुद्वोदन जुं गुंग् पुचः तक छूवया, भगवान बुद्ध्यात कपिलवस्तु नगरे विज्याकेयालागि निमन्त्रणा याके छूवल । इपि दूतपि भगवान बुद्ध्याथाय् थ्यनेवं वसपोलयागु उपदेश न्यनाः श्रद्धा उत्पन्न यानाः प्रव्रजित जुल । सुद्वोदन जुजुयालागि कपिलवस्तु नगरय् विज्याकेत प्रार्थणा याये मफुत । कालुदायीयागु पुचः फिगूगु पुच जुल । इपि वेलुवन विहारय् थ्यंकाः, भगवान बुद्ध्यागु उपदेश न्यनाः, श्रद्धा उत्पन्न यानाः, प्रव्रज्या फवना प्रव्रजित जुल । अनंलिपा सुद्वोदन जुजुयागु इच्छा अनुसारं कपिलवस्तु नगरे विज्याकेयालागि प्रार्थणा यात । भगवान बुद्ध नं उगु निमन्त्रणा सुइकार यानाः, कपिलवस्तु नगरे विज्यात ।

मार्गफल लाभ

भिक्षु कालुदायी, प्रव्रजित जुइ न्य्यः हे अरहंत जूम्ह खः । थव खैं गथे धा:सा सुद्वोदन जुजुयागु आज्ञा पालन यानाः विदा कया वनेधुंकाः, दोष्टिम्ह परिवारपि मुनाः याकनं वेलुवन विहारे वनाः भगवान बुद्ध्यागु दर्शन या वन । भगवान बुद्ध्याथाय संभाकाति थ्यन, उबले वसपोलं धर्मदेशना यानाः विज्यानाच्चंगु खः । उकियागु कारणं इपि दना हे वसपोलयागु उपदेश न्यनाच्चन । वसपोलयागु उपदेश न्यन्यं, उगु अनुसारं थःगु चित्त बालाका वंवं वसपोलयागु उपदेश क्वचाबले इपि सकसिनं अरहंत फल लाभ यात । अनंलि भगवान बुद्ध्याथाय् वना, प्रव्रज्या फवनाः, प्रव्रजित जुइधुंकाः सुद्वोदन जुजुयागु प्रार्थणाअनुसारं कपिलवस्तु नगरय् विज्याकेयालागि प्रार्थणा यात ।

महत्वपूर्णगु ज्या

भिक्षु कालुदायीनं शाक्यतयेत, भगवान बुद्ध्यागु प्रति श्रद्धा उत्पन्न याके बीणुलि महत्पूर्णगु भुमिका म्हिताविज्याम्ह जुयाच्चन । वसपोल भगवान बुद्ध्याथाय् वनाः, भिक्षु जुइधुंकाः, भगवान बुद्ध्यात कपिलवस्तुइ विज्यायेया लागि प्रर्थणा यात । वसपोल कपिलवस्तुइ विज्यायेगु यानाः विज्याकुन्हनिसें कालुदायी न्हापलाक आकाश मार्ग विज्याना, कपिलवस्तुइ थ्यंकाः, सुद्वोदन जुजुयात खबर कं विज्यागु खः । सुद्वोदन जुं वसपोलयात आकाशय् खनाः, म्हसीके मफया, थथे न्यनाविज्यातः-

“छलपोल सु, गनं विज्यानागु ?”

“हे महाराज, जि भगवान बुद्धया काय् खः । जिम्ह वौ “जिन” खः । वसपोलयागु शरीरं खुगू प्रकारयागु रश्मि पिहाँ वयाच्चंगु दु । वसपोल नापं तुलना याये ल्वःपिं सुं मदु । वसपोल हे जिम्ह बौ खः । अथे जूगुलिं महाराज, छलपोल जिम्ह बाज्या खः । जि महाराजया छ्य् खः ।”

कालुदायीयागु खैं न्यन्यं, सुद्धोदन जुजुं वयात म्हसीकल, थम्हं दूतयागु ज्या बियाछ्वयागु इमान्दररूपं पूरा जुइक सूचं व्यू वगुलिं तस्सकं लेले तातां, दरवारय् विज्याकाः भोजन व व्यञ्जनया व्यवस्था याके बियाः, वसपोलयात दान व्यूगु जुल । वसपोल उगु भिक्षा ग्रहण याये धुनेवं बिदा कयाः लिहाँ बिज्याये त्यन ।

सुद्धोदन जुजुं, वसपोल दनाविज्याये त्यंगु खनाः, वसपोलं थुगु भिक्षा गणवना भपिया बिज्यायेत्यंगु धकाः मने तयाः, थथे न्यनाः बिज्यातः:- छलपोल गण बिज्याये त्यनागु ?

भिक्षु कालुदायीनं लिसः बिल, “जि भगवान बुद्धयाथाय् वनाः थुगु भोजन नः वने त्यनागु खः ।”

सुद्धोदन जुजुं हानं न्यन, “भन्ते आः भगवान बुद्ध गन दुले ?”

“महाराज, आः भगवान बुद्ध, मगधगणराज्यं कपिलवस्तुनगरय् स्वया छलपोलयात हे नापलायेयालागिं बिज्यानाच्चंगु दु ।

राजगृह नगरं कपिलवस्तु नगरतक खुइगु योजन दु । भगवान बुद्ध, नीद्व भिक्षुपिं नापं निं छगू योजन बिज्यानाच्चंगु दु । थैयागु दिन, वसपोल कपिलवस्तुइ बिज्यायेगु प्रारम्भ यानाविज्यागु खः ।

थुगु खैं न्यनाः, सुद्धोदन जुजुं उगु भोजन कालुदाइनं भगवान बुद्धयात दान बी यंकेत्यंगु धयागु खैं सीकाः, थथे धयाविज्यातः:- आमु भोजन छपिसं थन हे च्वनाः भपिया बिज्याहुँ । भिक्षु कालुदायी नं उगु भोजन अन हे च्वना भपियाविज्यात । सुद्धोदन जुजुं भगवान बुद्धया लागिं हानं मेगु भोजन तैयार यानाविल । अले हानं सुद्धोदन जुजुं थथे धालः-

“जिम्ह काय् भगवान बुद्ध, गबलेतक थन थ्यनीमखुनि, उबलेतक छलपोलं न्हिन्हिं थनं भोजन यंका बियाविज्याहुँ ।

सुद्धोदन जुजुयागु प्रार्थणा अनुसारं कालुदायीनं भोजन यानाः विज्याये सिध्येका सुद्धोदन जुजु व मेमेपिं राजकर्मचारिपिनित करुणापूर्वकं उपदेश बियाबिज्याइगु जुल । वसपोलयागु उपदेश न्यनाः, सुद्धोदन जुजु व दरवारयच्चंपिं थः ब्रातिबन्धुपिं सकलसिनं बुद्ध, धर्म व संघया प्रति भगवान् बुद्धया दर्शन प्राप्त मजुबलेनिसें श्रद्धा उत्पन्न यागु जुल । भिक्षु कालुदायी नं उपदेश जक कनाबिज्यागु मखु, थथे ऋद्धिपाटिहार्य नं क्यनाबिज्यात, व थथे खः- भोजन जायेक दुगु पात्र आकाशय् थ छ्वया, थः नं व पात्रया ल्यूल्यू व्याबिज्याना, भगवान् बुद्धयात दान यायेयंकीगु जुल । थुगु हे कथं निहिन्हं कपिलवस्तुनिसें भोजन यंका दान बी यंकीगु खः । सुद्धोदन जुजु व वसपोलया राजपरिवारपिसं, वसपोलयागु आनुभाव खनाच्चंगुलिं इमि त्रिरत्नप्रति भन हे श्रद्धा बरय् जुजुं वल । भगवान् बुद्धं नं कपिलवस्तु नगरं बियाहगु भोजन निंहं निंहं कालुदायीपाखें प्राप्त यानाः भपिया बिज्याइगु जुल । थुकथं राजदरवारयागु भोजन यायां खुइन्हु दुबले कपिलवस्तु नगरे थ्यंक बिज्यात । कपिलवस्तु नगरे थ्यंसेलि सुद्धोदन जुजु व राजपरिवारपिसं, वसपोल प्रमुख वसपोलया सावकपिनित स्वागत यानाः, न्त्याइपुस्यच्चंगु राजउद्यानय् व्यनायंका, वसपोलया लागि दयेकातगु निग्रोधाराम विहार दान व्यूगु जुल ।

भगवान् बुद्धं थःथितिपिनित करुणा तयाः, उपदेश बियाः, बोध यानाः बिज्याबले महत्वपूर्णगु घटनात जूगु, थथे खः-

१. भगवान् बुद्धयात निग्रोधारामे थ्यंक वयाः स्वागत सन्मान या वःपिं शाक्यत मध्य बुढाबुढापिं थःथिति शाक्य तयेसं, थव भी हे छ्यमचा, भिनामचा, कायचा, भिंचा खः, उकिं भी स्वया तःधंम्ह, भीसं माने यायेमाम्ह मखु धयाः, धारणा द्वंका च्चंपिनिगु धारणा सुधार यायेत व इमिके दयाच्चंगु अभिमान व धमंद मदयेका बीया लागि, बुद्धं दकले न्हापलाक यमक पाटिहार्य क्यनाबिज्यात, अनंलिपा मङ्गलजलधारा बृष्टि यानाः आश्चर्यचकित यानाबिज्यात ।

उगु मङ्गल जलधारावृष्टि जूबले पलेस्वाया हलय् लः लाइथे जुयाः सुयातं हानि मजुइगु जुल । उगु मङ्गलवृष्टि जूगु लक्षण प्यंगू प्रकारं वर्णण यानातःगु दु, व थथे खः-

१. उगु जलवृष्टि बखुंचाया तुतिचा थें ह्याउस्य ह्याउस्यच्चंगु रंगयागु जुल ।

२. प्याकेगु इच्छा दुपिनित हे जक प्याइगु, इच्छा मदुपिनित मप्याइगु जुल ।

३. उगु जल वृष्टि, शरीरय् लायेवं हे गुलुलु तुला, कुतुंवनीगु जुल ।

४. बैय् लायेवं हे मुनामच्चंसे, सुनावनीगु जुल ।

२. थुगु कथं मङ्गल जल वृष्टि यानाः विज्यायेधुंका, भगवान बुद्धं वेसन्तर जातकयागु खैं कनाविज्यात । भगवान बुद्धं वेसन्तर जाटकया खैं छाय् कनाविज्यागु धाःसा, यमक पाटिहार्य स्वया हानं आश्चर्यगु वाः वःगु स्वयाः मन प्रशन्न जुयाच्चंगु ई जूगुलिं, आः जक थजागु वाः वःगु मखु, वेसन्तर जुयाच्चनाबले माँ बौ कला काय् म्हयूपि ताकाल तक अलग जुयाः बाय् माल । लिपा मदिदेविं कृष्णाजिनी राजकुमारी व जालिकुमार अले माँ-बौ नापलाबले, होष हे छखेलाक खुसीया खोबिधा हाहां बेहोष जूबले थुकथं हे वा वःगु लखं होष वयेका बिल धकाः कनाविज्यागु खः ।

३. भगवान बुद्धं सुद्धोदन जुजुयात, वेसन्तर जातकया उपदेश बिया मन प्रशन्न याका सोतापत्ति फले थ्यंका बिल । थुकथं थः बौ व थःथितिपिनित बोध यानाविज्याये धुंकाः, कन्हयकुन्हु सुथय् भगवान बुद्ध व भिक्षु संघपिं नाप, कपिलवस्तु नगरे भिक्षा विज्यात । वसपोल भिक्षा विज्यागु सुद्धोदन जुजुं सीवं हे ब्वायब्वाय् वनाः थथे धालः- भन्ते थुलि भिक्षुपिनित जिं भोजन याके मफइला, छाय् जित मछालापुसेच्चंक फवं विज्यानागु धया लिंगं वन । भगवान बुद्धं धयाविज्यात- महाराज ! थव जिगु बंश परंपरा खः । जुजुं धाल- भगवान ! भीगु परंपरा धयागु क्षत्रियपरंपरा खः । भीगु क्षत्रिय शाक्यपरंपराय्, थथे फवना नयेगु धयागु मदु । भगवान बुद्धं धयाविज्यात- महाराज ! आमु छपिसं धयाविज्यागु, छपिनिगु कुल परंपरा खः । जिं धयाच्चनागु बुद्ध परंपरा खः, धकाः स्पष्ट यानाविज्याये धुंकाः, धर्मयागु खैं थथे कनाविज्यातः-

भिक्षुपिं धयापि, अप्रमादिपूर्वक छ्यैं क्वय् क्वय् वनाः, भिक्षा ग्रहण यानाविज्याइ,

सुचरित धर्मया आचरण याइ, दुचरित धर्मया मखु ।

छाय् धाःसा स्वभाविकरूपं धर्मया आचरण यानाच्चनीम्ह, थुगु लोके व परलोके नं सुखी हे जुइ ।

सुद्धोदन जुजुं थुगु भगवान बुद्धयागु उपदेश न्यनाः, बांलाक विचाः यानास्वया अभिमानयात त्वःता, धर्मयात बांलाक थूम्ह, विरत्न प्रति छुं हे संकाउपसंका ल्यं मदुम्ह बुद्ध, धर्म व संघप्रति अचलगु श्रद्धा दुम्ह जुल । अले विरत्नया प्रति आदर तयाः, गौरबपूर्वक कन्हयकुन्हयालागि छलपोल व छलपोलयासावकपिं दर वारे भोजन बिज्याहूं धकाः प्रार्थणा यात । व दिन, भगवान बुद्ध कपिलवस्तुइ थ्यंगु निन्हु दुगु दिन खः ।

उगु निन्हुगु दीनय् भगवान बुद्धं भोजन यानाबिज्याये धुंकाः हानं उपदेश कनाःबिज्यात । उगु उपदेश न्यनाः महापजापतिगौतमीं सोतापत्तिफल प्राप्त यात । सुद्धोदन जुजुं सकिदागामीफल प्राप्त यात । न्हयन्हुगु दीने हानं भगवान बुद्धं धम्मपाल जातकया उपदेश बियाबिज्यात । सुद्धोदन जुजुं थुगु उपदेश न्यनाः अनागामीफल लाभ यानाकाल । सुद्धोदन जुजुं थुगु अनागामीफलयागु बः कया हे थःगु अन्तिम अवस्थाय् अरहतफल तक नं लाभ यायेफुगु जुल ।

४. भगवान बुद्ध कपिलवस्तु नगरे बिज्याना निन्हुदुगु दिने, यशोधरां सोतापत्तिफल लाभयात । उकुन्हया हे दीने भगवान बुद्धं थः चिधीमांयात सोतापत्तिफल व थः बौयात सकिदागामीफलय् थ्यंका बिल । यशोधरादेवीं गुबले सोतापति फल लाभ यागु धाःसा, भगवान बुद्ध, यसोधरा च्वनाच्वंगु दरवारे बिज्यानाः चन्दकिनरी जातक कनाबिज्याबले खः । उगु उपदेश न्यनाः थःत त्वःताच्वंगु दुःख तंका थथे थुइका काल- बाय् मालिगु धयागु स्वभाबधर्म हे खः ।

५. स्वन्हुदुगु दीने, नन्द राजकुमार व जनपद कल्याणीयागु मङ्गलअभिशेकय् बिज्यानाः, नन्दयात प्रव्रज्या यानाबिज्यात ।

६. न्हयन्हुदुगु दिने, भगवान बुद्धं सारीपुत्रयात धयाः राहुलयात प्रव्रज्या याके बियाबिज्यात । सुद्धोदन जुजुयात धम्मपाल जाटकयागु उपदेश वियाः, अनागामिफले थ्यंकाबियाहैबिज्यात । सुद्धोदन जुजु अनागामि फले थ्यंगु कारणं यानाः, जीवनया अन्तिम अवस्थाय् अरहंत फलय् थ्यंका: शरीर त्यागयात ।

७. भगवान बुद्ध निग्रोधाराम विहारे बिज्यानाच्वंबलय्, मेमेपि शाक्यराजकुमारपिनित प्रव्रज्या यानाबिज्यात । उकिं भिक्षु मेघिय व नागित अले ब्राम्हणकुलयाम्ह भिक्षु महाउदायी नं उबले हे जूगु जुइ धयागु अनुमान यायेगु थाय् दु । उकिं वसपोल कपिलवस्तुइ बिज्याना

थःथितिपिनित धर्मावबोधयायेगु ज्याय् तःधंगु सफलता जूगु दु । थुगु सफलताया ल्यूने कालुदायीयागु भूमिका नं तस्सकं महत्वपूर्ण जू ।

एतदगगया श्रोत न्हापाया जन्म

भिक्षु कालुदायी पदुमुत्तर बुद्ध्या पालनिसें प्रर्थणा यानावःम्ह खः । उबले हंसवती नगरे जन्मजुयाच्चंगु जुयाच्चन । छन्हुया दीने उगु नगरयापि नाप भगवान बुद्ध्यागु उपदेश न्यं वंबले, वसपोल बुद्धं थःम्ह छम्ह सावकयात मेपिसं श्रद्धा तयेका च्वनेसगुलि एतदगग बियाबिज्यात । उगु स्वया श्रद्धा उत्पन्न यानाः, वसपोलयातथे जागु एतदगग जित नं प्राप्त जुइमा धकाः प्रार्थणा यात । उगु हे थःगु मनयागु इच्छा भगवान बुद्ध्याके बिन्तियात । भगवान बुद्धं नं वयागु अनागतयागु विसयलय् बुद्धज्ञानं सीका कयाः, थथे भविस्यवाणी यानाबिज्यातः-

“थौसं छगू लाख कल्प लिपा थ्व संसारय् गोतम धयाम्ह बुद्ध उत्पन्न जुइ । उबले छ वसपोलया सावक जुइ अले अरहंत फल नं लाभ याइ, उकिया नापनापं मेपिसं श्रद्धा तयेका च्वनेफुगुली एतदगग नं प्राप्त याये फइ ।”

भगवान बुद्ध्यागु थुगु भविस्यवाणी न्यनेधुंकाः तस्सकं पीतिसोमनस्स उत्पन्न यानाः जीवंकाछि विविध प्रकारं पुण्य संचय यानाः उगु पुण्ययाआनुभावं जन्ममरणया चक्रय् चाचाहिला, उगु पुण्यया फल भोग यायां थुम्ह बुद्ध्या ई तक थ्यंक वल । थुम्ह बुद्ध्या इलय् सुद्वोदन जुजुया आमात्यया काय् जुया जन्मजुल । प्रव्रजित जुया अरहंत फल लाभ यात । न्हापायागु जन्मय् वं प्रार्थणा यानावगु दुगु व आयागु जन्मय् प्रव्रजित जुइधुंकाः शाक्यकुलयापिसं बुद्धशासनय् श्रद्धा वनीकथं ऋद्धि क्यना धर्मदेशना यानाबिज्यात । अथे जूगुलिं भगवान बुद्धं वयात श्रद्धातयेका च्वनेफुपि मध्य एतदगग स्थान बियाबिज्यागु खः ।

वाचानुसरण

भिक्षु कालुदायिं भगवान बुद्ध्यात कपिलवस्तु बिज्याकेत प्रार्थणायागु वाक्य

हे भगवान ! थुगु ई सिमाया हः हिलिगु खः ।

गुलिं सिमाय् क्यातुगु चुलि व हः जायावइच्चन, गुलिं
फलफुलमाय् बू हवयाच्चन ।

गुलिं स्वाँमाय् ह्याउंक स्वाँ हवयाच्चन ।

उगु स्वाँत मि ज्वालार्थे ह्याउंस्य बांलानाच्चन ।

हे महावीर ! छलपोलयागु ई थ्यंक वल ।

छलपोलं थःथितिपिनित धर्मया रस त्वंकेगु ।

हे भगवान ! सिमातयेसं पुलांगु हः त्वते धुंकल ।

स्वाँमाय् स्वाँ हवया : छचालिं वासना हवलाच्चन ।

हे महावीर ! छलपोलया ई थ्यंकवल ।

राजगृह त्वःता कपिलवस्तुइ बिज्यायेगु ।

हे भगवान ! थुगु मौसम नं तस्सकं न्ह्याइपु ।

तानो व चिकुया मध्यस्थतां, लैं वनेबले न्ह्याइपुसे च्चं ।

हे भगवान ! थः जातिपिनित करुणा तयाः,

शाक्य व कोलिय वंशयात स्वया बिज्याहुँ ।

रोहिनी नदी पुला कपिलवस्तु स्वायाः बिज्याहुँ ।

वसपोल थेरं थथे धयाबिज्यागु, थम्हं सुद्धोदन जुजुयात
बियावयागु बचन पूरायायेत थथे प्रार्थणायागु खः । वसपोलं अनुकूल
समय पियाच्चंगु खः । उगु ई चिकुला फुना स्वाँ सिमा चुलि
जायावया वाउंस्य च्चनाच्चंगु, भगवान बुद्धयात तकलिफ मजुइक
बिज्याकेया लागि प्राकृतिक सौदर्ययागु वर्णनयायां, अथे प्रार्थणा
यानाच्चंगु खः । लैया विषय वर्णन यायेधुंका हानं थथे धयाबिज्यातः-

हे भगवान ! कृषकतयेसं पुसा पी, फलया आसां,

ब्यापारितयेसं ब्यापार याइ, धनयागु आसां ।

जि थन वयाच्चना, व नं फलया आसां ।

जिगु प्रार्थना सुइकार यानाबिज्याहुँ ।

कृषकतयेसं वाः वयेवं हल जोते याइ, पुसा तयेत ।

शहर गामे अन्नबालि परिपूर्ण यायेत ।

स्वर्गय् वनीपि स्वर्गय् वनेत,

चाचाहिला आश्रय बियाः, आश्रय कयाः, त्यागयायां स्वर्गय् वनी ।

वसपोल थेर भन्ते नं थथे धयाबिज्यागुया कारण कृषकत
अथवा ब्यापारित थःथःगु ज्यापाखें फाइदा कायेया लागिं खः । जि नं

राजगृहय् वयागु कारण छगू प्रव्रजित जुइया लागि, मेगु धर्मज्ञान लाभ यायेया लागिं खः । अनं मेगु छलपोल कपिलवस्तु बिज्याका थःथितिपिन्त बोध यानाबिज्याहुं धका प्रार्थणायायेत खः । थेर भन्ते नं हानं थथे प्रार्थणा यात ।

मेहनतिम्ह, पृथ्वीथें विशाल प्रज्ञा दुम्ह

अजाम्ह पुरुष गुगुकुले जन्म जुइ, उम्हसिनं न्हेगु पुस्तातक शुद्ध याई ।

छलपोल द्यःपिनि नं द्यः धका जिं स्यू ।

छलपोलं कुलयात परिशुद्धयाये फु ।

छलपोल अरियजाते जन्मजूम्ह, धात्येम्ह मुनी खः ।

हे भगवान ! सुद्धोदन जुजु छलपोलया बौ खः ।

महारानी मायादेवी, छलपोलया माँ खः ।

छलपोलथें जाम्ह बोधिसत्त्वयात गर्भय् तःम्ह,

परलोक जुइधुंका तुसित देवलोके वंम्ह,

अप्सरापिसं सेवायाका आनन्दं च्वन,

दिव्य पञ्चकामगुणं जायेका ।

थेर भन्ते नं दकले न्हापां बुद्ध्या गुण प्रकाश यानाः प्रशंसा यात ।

अनंलिपा भगवान बुद्ध्या मां बौयागु हियागु स्वापुया विषय कन ।

वसपोल थेर भन्ते नं कनाबिज्यागु खैं, बुद्धशासन प्रचार यायेयालागि महत्वपूर्ण जू ।

छाय् धाःसा, वयागु प्रार्थणा सुइकार यानाः, बुद्ध कपिलवस्तु बिज्याना थःथितिपिनित धर्मउपदेश बियाः आपासित धर्मज्ञान प्राप्तयाकाबिज्यात । अले आपालं थःथितिपि वसपोलया धर्मय् प्रव्रजित जू वल । गुकियागु कारणं लिपा धर्म प्रचार यायेयालागि आपालं त्यव जुल ।

अन्तिम जीवन

भिक्षु कालुदायी, नन्द, मेधिय, नागित, महाउदायी, भहिय, भगु, किम्बिल, सीवली, वसपोलपिनिगु विस्तृतरूपं जीवनया अन्तिम खैं, उल्लेख जुयाच्वंगु खनेमदु ।

वसपोलया पाखे पिहाँ वयेधुंकूगु सफुत थथे दु-

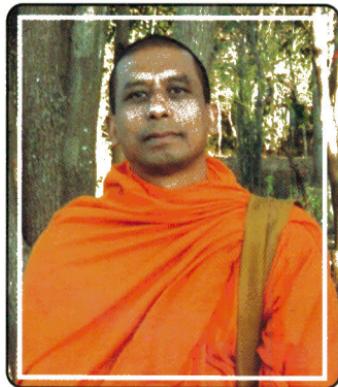
१. संगायना
२. बुद्ध शासनया सार
३. धर्मया सागरे मोति
४. सम्पूर्णबुद्धवचन तिपिटकया सार
५. मुक्तिया लैं
६. पोथुजन व अरिय
७. बन्धन मुर्त्तु स्वतन्त्र जीवन
८. संसारे दकले तःधिकम्ह सिद्धार्थ राजकुमारया सुमदघातानुशरण

Dhamma.Digital

अनुवादक तथा सम्पादकर्या संक्षिप्त परिचय

सामणेरया नां	- सुमेध
उपसम्पदा नां	- धीरसुमेधो
गृहस्थ नां	- कृष्णराम
जन्म	- वि.सं. २०१३ जेष्ठ २० गते जेलाटोल ख्वप
बाया नां	- मानवाहादुर गाईजु
माँया नां	- छलमाया गाईजु

वसपोल मचानिसें धर्मय् श्रद्धा दुगुया कारणं छन्हु बुद्धधर्मय् लावल ।
छसीकथं धर्मयात थुया श्रद्धा क्वातुया वर्वं २०२८ साल जेष्ठ ९ गते पुज्य रत्नजोति
भन्तेयापाखें ख्वपया मुनि विहारे श्रामणेर जुयाविज्यात ।

लिपा बुद्धधर्म अध्ययन यायेया लागि यलया श्री सुमङ्गल विहारे पुज्य
बुद्धघोष महास्थविर भन्तेयाथाय् प्यदैतक च्वनाः लिपा अमृतानन्द भन्तेया सहयोगं
२०३२ साले थाइलाण्डय् विज्याना, २०३३ साले वाट पाकनाम विहारया अधिपति
धम्मधीरराज महामुनि (हाल समदेच फ्रा महारजमङ्गलाचार्य) भन्तेया उपज्ञायत्वय्
उपसम्पदा जुयाविज्यात । वसपोलया उपज्ञाय जुयाविज्याम्ह थाइलाण्डया परियत्ति
धर्मय् दकले च्वय्यागु गुंगू प्रयोग पास यानातयाविज्याम्ह अले वसपोलया न्हापाया
नां छुवड वरपुञ्जो खः ।

अनंतलिपा २०४२ सालं थाइलाण्डया महाचुलालङ्करण बुद्धिस्त युनिवर्सिटी
B.A Education क्वचायेका विज्यागु जुल ।

२०४३ साले नेपाले विज्याना नगरपण्डप श्रीकीर्ति विहार, सुगतपुर
विहार, पद्मसुगन्ध विहार, धर्मचक्र विहार, श्री सुमङ्गल विहार, जितापुर गन्धकुटी
आदि विहारे च्वनाः धर्म प्रचार यायेगु ज्या यानाः विज्यानाच्वंम्ह खः । अथे हे
तःदैमछिं अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया कार्यकारिणी सदस्य जुयाः सांघिक ज्या
नं याना विज्याये धुंकूम्ह खः ।

इलेव्यले बुद्धधर्मया लेख व सफू अनुवाद यायेगु ज्या नं यानाविज्यानाच्वंगु
दु । उकियात हे कदर यानाः स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन खलकं २०६२ मंसिरया
४ गते रत्नवत सिरपा लः ल्हाना सम्मान यानातःम्ह, सम्मानित व्यक्तित्व नं
खः ।